

Badische Landesbibliothek Karlsruhe

Digitale Sammlung der Badischen Landesbibliothek Karlsruhe

Lectura super quinque libros Decretalium

Nicolaus <de Tudeschis>

[Basel], 1480-81

De presumptionibus

[urn:nbn:de:bsz:31-315909](#)

De presumptionibus.

cationis testamenti que nō sunt trahenda ad materiā exemplationis de qua b. et inter cetera scias in summa q̄ materia publicatiois testamenti, pcedit q̄n testame-
tum est p̄ditū cā solemnitate seu in scriptis. s̄ scriptu-
ra est p̄uata iuxta materiam. l. bac p̄ultissima. L. de
testa. Si aut̄ tabellio scripsit et septem testes signau-
nint et dixit testor: q̄ sine scriptis nūcupatiue teletari
nolebat tale testamentū facit oīmodā fidē. L. qui test-
fa. po. l. bac p̄ultissima. nec est necessaria publicatio
sc̄m hosti. licet utilis sit ad caudā q̄r testamentū ad
mitti posset. L. de testa. publ. et mapie b. pcedit sc̄m
cano. ar. c. c̄ es̄. de testa. facit. l. in exercendis d. si.
instru. Ex quo dic q̄ ex quo hodie p̄muntur testame-
ta sūnt nūcupatiue p̄ tabellionē nō est necessaria alia
publicatio sed instru tabellionis facit plenā fidē.
Idem voluit bar. in. l. h. ff. quēad. testa. ape. et sentit
ibi glo. et scias q̄ duo articuli essent in materia exami-
nandi. P̄dūmus qualiter debet fieri publicatio testi.
de hoc hic p̄ Inno. in p̄n. et bar. in. l. i. h. ff. quēad.
testa. ape. H̄c̄s an et q̄n testimoniū faciat s̄des sine publi-
catione. et iste expeditur plenius. in. d. l. h. p̄ bar. et ali
quid ponitur p̄ eū in. l. i. L. de testa. et in. l. i. L. de
deicōs. Conclusio est q̄ etiā si testamentū fuit in scrip-
tis ex quo tabellio illud scripsit facit fidē sine alia pub-
licatione licet aliqui p̄tra. sed p̄mū tenet glo. in. d. l. h.
et bar. in. l. i. L. de testa. Ide si testamentū fuit scrip-
tum manu p̄uata et p̄signatū et subscriptum a testib⁹
sed testor coras tabellione p̄fessus fuit illud esse testimoniū
sūn q̄r scriptura tabellionis sine alio admiculo facit fi-
dem in. c. c̄. p. e. co. et in. l. in exercendis. L. e. et hoc
tenet bar. in. d. l. h. q̄d nō. Q̄nq̄ et tertio testame-
tum est p̄fectum manu p̄uata et consignatū et subscrip-
tum a testib⁹ et non facit fidē nisi solemnitate apiaē et
publicetur coram iudice. nam iudex mittet ad testes
vel testes ad se vocabit si p̄mode vocari possunt ut re-
cognoscant sua sigilla et subscriptiones hoc facto iu-
det faciet redigī in scriptis vocatis p̄us quoq̄ interest
in publicam formā. Idem puto dicendum quādo te-
stori sine qualibet scriptura testamentū fecit in p̄tia te-
stium. nā poterit peti ut dicta testimoniū recipiant. et sic
testamentū publicetur et educatur in publicā formā
iuxta. c. significanit. et. c. albericus. s. de testi. Ide dico
si ipse notarius super hoc scripsit manu p̄pria et in p̄
sentia testimoniū legit et dixit illam esse suam ultimā vo-
lontatem et sic de similibus. Et aduerte quia his casis
bus in quibus testamentū ex se sine publicatione non
facit fidem si vnu d. testibus necessarijs moritur an
publicationem coruī totum testamentū. ar. in. l. si vnu
L. d. testa. nō. in. dicta. l. h. 12ico. abb.

De presumptionibus.

Quia p̄sumptiones q̄nq̄ plene pbant ut violente
q̄nq̄ semiplena pbationem faciūt q̄nq̄ alias p̄sump-
tiones adiunant ut patet. j. in. pcessu ti. Ideo post tra-
ctatū de pbationib⁹. de refi. et de fi. instru. merito
auctor auncit banc Rubricā in qua tractat de qua-
dam sp̄e pbationis Et vide ad materiā qd̄ dixi in. c.
tertio loco. s. de pba. et nō. glo. in. c. seram. l. di-

Icut noxiū ^{Lu}
noxiū inducit p̄sumptionem
fraudis. Uel sic. In dubio in
delicto p̄sumuntur dolos. Uel
tertio. et melius. Sicut mani-
feste nocens et pene obnoxii

sta et occultus licet postea dicat se iocose fecisse. b. d.
Et aduerte q̄r verba tex. non sunt pape sed Salomo-
nis in parabolis ut patet in subscriptione et h̄ntur oī
ghaliter in pabolis in. c. xxvi. sed q̄r tex. est hic cano-
nizatus facit fidem et inducit necessitatē sicut si editus
fuisset a papa q̄r omnia nostra facimus quibus autē
n̄faz ipartimur. l. i. L. de ve. iure eu. et in. c. si apo-
stolice. de p̄ben. li. vi. et patet. s. in. p̄benio huius p̄pila-
tōis et vñ glo. nō. h. q. i. in p̄mis. i. v. lep. An aut̄
circa canonisationem dicta Salomonis sint approba-
ta ab ecclesia cū sint incorporeata in biblia dic ut dīc gl.
nō. in. c. i. xvii. d. et idem tenet Jeronim. in p̄fatione sa-
per libro pueriorum et videtur p̄cludere q̄r sint apo-
crifa qd̄ est nō. Et tū ob hoc. tū q̄r Salomon nō ha-
bit potestatē condēdi canones. Idone casum iurales
referendo consultationē ad papā auctorem huius p̄pila-
tōis et idem debes obseruare in omnibus capitulis
quoz auctores nō habebant potestatē legis p̄dende
et dicas sic Quidā accessit ad Gregorii. ix. querēs ab
eo pater sancte quidam intravit domū cuiusdā qui re-
putabatur amicis suis et clam destine quedā iocalia
subtraxit et rediit sub m̄ntello suo. cū aut̄ dñs do-
mus hoc detegisset ille ad excusationē suam dixit q̄
iocose fecisset. vñlē scire an ex p̄fessione sua ille sit absol-
vendus. Dñs papa responder q̄r huius solutio q̄nq̄is
ex dictis Salomonis in parabolis colligitur encler-
ter qui inter cetera dicit q̄r sicut noxiū. i. nocens ē is
qui manifeste nūtit nocere licet forte non fuerit s̄ci-
tus effectus ita is qui nocet occalte licet in dēpēnsio-
nis actu dicit q̄r iocose fecit. quasi dicit q̄r sibi nō est
credendum ex quo actus in se est nocens. Huc p̄
mo nō. q̄r habens animūm nocendi si puenit ad actu
nec p̄ eū defecerit. hoc p̄g hic in eo qui mittit lanceam
vel sagittā in mortem alicuius qui ex hoc solo indicat
nocens licet mors non fuerit subsecuta. et hoc clariss
p̄bat in. l. si quis cū telo. L. de lucca. et in. l. si quis
nō dico rapere. L. d. sa. sanc. ecde. et an. ex. inchoatōe

p. 2

*Loydus regnante hunc fidem
magis p. fidei ducit +
Quod Iudeo p. fidei di m. g. 1505 /*

debeat puniri ac si delictum pfectisset, nō. in legib⁹ pal.
dixi in .c. i. de eo qui misit in pos. Nō ex hoc et ex
tex. ar. optimū et quasi exp̄sum, p decisione q̄onis q̄
ponit Jo. an. in regula. in obscuris de re. ii. li. vi. in
merci. q̄ si exp̄is in uno territorio punit sagitta seu lá
cea vel lapide exp̄item in alio territorio pōt rōne hui⁹
delicti pueniri in utroq loco. s. vbi delictum inchoauit
mitterendo sagittā vel lapiden q̄ ex hoc dicuntur nocēs
ut hic et etiam vbi delictum psumuit. et de hoc ultio
non est dubium de fo. ppe. c. si. ē ergo locis puentōni
inter indicēs utriusq loci de quo vide latius in loco
pall. et facit hoc ad q̄onē de mandante delictum fieri
in certo loco. nū quid subsecuto delicto p mandatarū
possit mandator pueniri tā in loco vbi mandauit q̄
loco vbi delictum fuit subsecutū. vide tex. bo. in cle. pa
storalis. v. nec nō. de re indi. qui optime facit in ar. iū
cta glo. q̄ non in loco mandati sed vbi delictum fuit co
missum pueniri pōt rōne delicti. et vide latius p bar.
in. l. si ut. pponitur. ff. de fidei. et in. l. nō solum. s. si
mandato. ff. de iuri. Idem vide p̄cludere q̄ rei tur
pis nullū fuit mandatum et dic plenius ut ibi p cū nō.
et credo aliquid dixisse in. c. si. de fo. ppe. Nō q̄ in
malefaciā psumit pma fronte in aliis animis et do
lue. facit. l. l. L. de sicca. hinc dicit b. Iann. q̄ malus et
damnu illatum semp psumit facū malo animo nisi p
betur contrariū vel pualeat alia psumptio. ff. ad legē
acqui item si obſtitit. s. si. et. l. seq. et. l. item mela. i.
Riso. et. j. de reg. in. c. i. Et nō hoc vltum ut p̄traria
psumptio tollat psumptioē fraudis q̄d intellige in p
sumptioē vebementorū j. eo. literas. Idem q̄d Iann.
tūz hic hosti. dicens q̄ hec psumptio q̄nq̄ et i ali
quibus ex varijs cīrūstantijs tollitur ut patet. xij. q
.j. q̄ ait. et. c. ne quis. de pse. di. iij. solet. bonus er
go iudex arbitrabitur. pma tñ facie est psumptio con
tra delinqentē seu re illicitā facientem ut satis hic in
nuit tex. et voluit hic glo. si. sed ex alij psumptioē
bus quos pbabit reus poterit hec psumptio purgari
Idem sentit glo. si. iſſi. de obli. que ex delict. na. s.
placuit. et plenius bar. in. l. inter omnes. s. recte. ff.
defur. vbi dicit q̄ si contractans rem alienā aellegat
q̄ credebatur dñm psentire sibi non creditur immo p
sumptio est ptra eum tanq̄ ptra furez nisi ex alij co
securis sua allegatio corroboret quia in dubio dñs n̄
psumit pſetare ut i. l. q̄ vas. s. vetare. ff. d. fur. et i. l. cū d
idbito. d. pba. s. c. sup b. d. renū. et vñ q̄d dixi i. c. cū
dile. de accu. et sic intellige q̄d nō. in. c. dudū d. de. i. gl.
in. v. furtum. Ultimo scias q̄ tex. iste adducitur p
hosti. et alios. ptra illos. qui in aliquo festo faciunt cō
tra aliquem tantū famosum seu ignominiosum ut ppe
occisionē ludi nō excusat a pena. L. d. famo. li. l. vna
z. v. q. i. j. z. iij. et. iii. facit. vi. q. i. ex merito. et. c. dete
riores. et ponit b. Abbas versuz. p intellectu. literas. Si

videor inde alias sacco. cūcta redendo.

Ex violēta psumptione fatur

dissimilita. et cū casus nō. Di

viditur. nā pma ps ponit factuz tex. S. cō
dissimilita ibi Rñdit. Et aduerte q̄ hec dispō vel decisio
non fuit originaliter pape sed Salomo. et bruit hec
verba tertij regum. iij. c. vñ hic in subscriptione. dī idē
et babet respectum ad. c. s. pxi. et pone casum l.alem
ut ibi dixi. C. el sp̄alins sic. Quidam p̄posuit coram
romano pontifice an index valeat s̄niā dissimilita p
fere ex sola psumptione urgentissima Rñdit papa q̄
sic ad q̄d. pbādū inducit anctem et exemplū salomo
nis qui ex sola psumptione indicauit inter illas mul
tis meretrices p̄tendentes de filio et vide latius bare
historiā in biblia in loco pal. Nō. q̄ exp̄lis p̄n
cipiam. approbatis recte indicare possumus. et sic limi
ta. l. nemo. L. de sen. que dicit legibus nō exemplis
indicandū vide ad hoc glo. nō. in. c. si. p. di. Et ex
hoc et ex tex. nō. q̄ exemplis veteris testamenti lice
indicam? maxime si sunt diuina ut in. c. qualiter et q̄n
s. j. de accu. et. j. q. i. deus omnipotens. Nō q̄lai
tum est iudicā cā veritatis explorāde aliquid sumuiare et
fingere se aliquid factuz q̄d in veritate facere non in
tendit sicut fecit hic salomon in principio ad hoc bo.
tex. cū glo. xij. q. j. dñs. et facit iste tex. p indicibus
quā ad terrorē incutendū duci faciunt nū ad locum
tormenti licet non habeat animū torquendi sed cā ve
ritatis innescigande. Nō. ar. q̄ in dubio pōt index rē
dedicatā in p̄trouersiam diuidere inter litigantes et
facit ad ea que dixi in. c. licet de. pba. sed hoc. p̄cedet
vbi res p̄mode posset diuidi. et. p̄bationes hic. inde
sunt oīno pes. q̄d pōt de facilī p̄tingere in interdicto
vti possidetis cū ambo p̄ter. pbani possessionē sed in
casu nō nō potuisset de iure hoc fieri tū q̄ res. s. p̄ter
erat indiuisibilis. tū q̄ pb̄es nō erant p omnia pares
mimo altera mulier que subtraxerat filium alterū erat
in possessione et alia nil. pb̄s. sed Salomon illa v̄ba
dixit temptatione. vñ iudex non debet esse facilis ad di
uisiōnē sicut faciunt rustici et ptra illam s̄niā rustico
rum vide q̄ le. et nō. in. l. n̄ensem. ff. de nego. ges.

Nō q̄ ex dilectione et p̄terate psumit p̄ primatē
vel filiatione et ex nō p̄terate in filios. psumit p̄ta
primatē. nā ut dicit lex nullus affectus vincit p̄n
l. si. L. de cura. si. et alibi dicit q̄ parentes q̄nq̄ ma
gis terreni in filijs q̄ i. scipio. l. iſſi. quidē. ff. q̄d me
cā. Nō q̄ licet vera mater dixerit date illi. et. tñ hec
p̄fessio seu liris remittatio sibi nō p̄indicauit. Ex quo
sentit C. lin. q̄ sicut p̄fessio cā tormentoz facta nō p̄n
dicat nisi debet postea p̄leuerat. i. l. ff. de quelli
ita p̄fessio seu remittatio facta cā p̄teratis. sed dic q̄
satis hec mulier cruciabat ex timore filij. d. l. iſſi qui
dan et medi facit q̄d nō. in. c. ex literis. de divisor. vñ

*S. p̄fessio en. d. iſſi. f. vñ. p̄d. vñ. vñ
S. p̄fessio en. d. iſſi. f. vñ. p̄d. vñ. vñ
S. p̄fessio en. d. iſſi. f. vñ. p̄d. vñ. vñ*

Indice R. Parte ad d. p. f. 179

M. pl. gen. l. 179

De presumptionibus

habetur q̄ p̄fessio facta calore iracundie nō p̄dudicat. 126. vltimo et tene semper menti indicem posse, p̄cedere ad diffinitiā ex p̄sumptione violenta etiam si p̄sumptio nō p̄betur nec allegetur p̄ p̄tes sufficit em̄ q̄ index ex varijs circumstantijs iudicio intellect⁹ illā p̄sumptionem p̄cipiat seu eliciat q̄q̄ p̄s. credat ob p̄bationis defectum in cā succumbere. Ex predictis et ex tex. p̄nit multa dici. Idio moueri posse iudicem ad s̄niā ex cā non allegata vel cogitata p̄ p̄tes intel̄ge p̄dicta q̄n̄ p̄sumptio elicetur alinnde q̄q̄ ex facto p̄ius de eius favore a ḡitur. Si aut̄ p̄sumptio dicere tur ex facto p̄tis non debet index ex se moueri nisi alle ḡretur p̄ p̄tem. sic intelligo sig. tex. et qđ ibi nō. bar. in. l. si adulterium cā incestu. s. idem impatoreo. v. in cestum. ff. de adul. et p̄t esse rō q̄ cā p̄sumptio oriā ex facto p̄tis si ea m̄non allegat p̄sumitur nō vera. nā p̄sumptio iuris tollitur p̄ aliam p̄sumptionem vt nō. in. c. requisisti. de testa. in glo. in. v. p̄sumitur. que rō cessat q̄n̄ p̄sumptio oriā aliudē et p̄ hoc vide in similī tex. nō. scdm intellectū Inno. in. c. raynuttina. s. si. de test. vbi index fuit motus ex iure non allegato p̄ p̄tem vñ si index vidit in iudicio ius p̄petere alteri p̄t licet per p̄tem non allegat p̄t supplere dūmodo decernat de ducta in iudicium q̄ illa s̄nt sibi nō vt notoria quo casu index suppler. l. l. et qđ ibi nō. L. qui et adiuer. q̄s facit. c. cā dilectus. de p̄sue. que nō. Scđo q̄ valet s̄nia lata sine p̄bationibus sufficit em̄ q̄ sublīt p̄sumptiones violenta etiam in actis nō. p̄bate et p̄ hoc dico multū lūmitari. glo. in. c. ecclesia sancte marie. de p̄st. h. q. i. in summa. et Inno. in. c. tua. ppe. si. de choa. cle. et ma. vbi p̄muniter nō. s̄niā nō valere sine p̄bationib⁹. obhent em̄ omnia restringi q̄n̄ nihil agitatū est i. cā quia tūc p̄sumitur lata a minus instrucco. ad hoc. c. cā et līs. de in. inte. resti. h. q. i. nos in quēquā. sec⁹ autem si aliquid in cā fuit agitatum licet nulle p̄bationes fuerint facte quia poterat index moueri et aliquibus p̄sumptionibus quas ip̄e solus elicit iudicō in tellectus vt bene. p̄batur bsc. unde imputandū est nō appellanti. et sic intellige nō. p̄ Bar. in. l. platā. L. de senten. Ad p̄dicta faciunt nō. p̄ Inno. in. c. qm̄ cōtra depba. et. c. cām. de re līndi. et qđ ibi nō. et in. c. in p̄ntia. in p̄n. de renū. et. iij. q. iij. si testes. in quib⁹ iuribus dī si index ad viā sp̄m. p̄bationis nō applicamentem s̄niā sed ex p̄fessionibus depositionib⁹ allegationibus et alijs que in eius p̄ntia p̄ponuntur h̄sūmat animi sui motū et tunc tanta est iudicialis attrectitas vt semp̄ pro ipso p̄sumi dōbeat donec p̄tra ip̄sum aliquid lūme p̄p̄betur vt dicit tex. in. d. c. in p̄sentia et in. c. cām. Sed ad viā adiuerne circa p̄dicta decipiaris. si em̄ p̄sumptio violenta mouet te ad s̄niā p̄ferendam facias illam scribi in actis alias si appellaretur et ex actis s̄niā nō iustificare licet tu iuste

fueris motus. index tū ad quē cui de hoc nō p̄stat in ste retractaret s̄niā. lūta nō. p̄ Inno. in. c. qm̄. p̄tra d̄ p̄ba. et p̄ doct. in. d. c. in p̄ntia. Inductur p̄trea iste tex. p̄ Inno. et hosti. j-e. q̄r verisimile. et abb. hic q̄ q̄n̄ diffinitiā fertur ex p̄sumptione violenta debet index multum t̄pare s̄niā et maxime ne p̄dēnet nisi raro et modice ad penam nec pecuniariam nec corporalē ut col ligitur hic ex s̄niā salomois licet em̄ ex p̄sumptione ad iudicare vni mulieri filiū nō tū voluit aliam p̄demna re ad mortem ad quā iustissime erat p̄demanda si tū me fuisset. p̄batum p̄tra eam q̄ filium alterius subrip̄set scdm Inno. ibi qđ bene. nō. Dominus anto. dicit hic posse dicā q̄ hic non agebatur ad penā sed. p̄ resōe filij ciuiliter. Dicū q̄ aut agitur ciuiliter et re gulariter nō infliguntur pena s̄niā p̄cedat ad s̄niā ex p̄sumptionibus s̄niā ex alijs lūmis. p̄bationibus ut l. c. h. de or. p̄gn. et l. c. i. d̄ excep. r. l. lutius. ff. de his qui nō. infā. Aut agitur criminaliter et constat de de licto ex p̄sumptionibus dūtata. et tūc adiuerne ad va liditatem p̄sumptionis. si em̄ sunt vrgētissime tūc p̄t infligi pena ordinaria quātūcūq̄ maxima vt p̄batur in. l. sciant cuncti. L. de p̄ba. canonisata. q. viij. sci ant et in. l. iudicā. L. de rā vendi. Idone exemplum ex his que dixi in. c. tertio loco. de p̄ba. vbi plenus dixi. Et p̄sumptiones non sunt vrgētissime tūc sunt in tūc violenta q̄ p̄t ferti s̄niā ciuiliter et tunc h̄z locū iste tex. et in s̄niā in summa scdm earum validitatē p̄t index exasperare s̄niā molctādo vel aliam penā infligendo ad hoc bo. rep. in. c. līas. j-e. et in. c. p̄fīm. co. l. i. s. de testi. et qđ ibi dixi. et de his p̄sumptionibus vide quod nō. glo. j-e. q̄nto. et qđ ibi dicā. Glo. omnes sunt clare et ideo non indigent recitatione ex cepta glo. si. que in fine s̄niā querit. Idone q̄ ille mulles p̄teindētēs de filio deceſſent līte pendētē an vtrī q̄ vel neutri vel cui debet succedere iste fili⁹ ex quo vtrīq̄ dicebat euz eſſe suum. Glo. p̄mo arguit q̄ vtrī q̄. ar. ff. de re. du. qui duos. vbi dī si habens duos imbarberes substituit titum illi qui sup̄mus moritur et ambo simul in naue moriunt̄ titius vtrīq̄ est beres. Scđo in contrariū adducit q̄ neutri succedat. ff. de re. du. si fuerit. vbi dicitur q̄ si legatur illi et p̄gnad qui p̄mo aliquid fecerit et simul duo faciōne vel ei qui est maior. etate et duo sunt pares etate vt sempronio amico et duo sunt eque amici. vel ex pluribus seruis eiusdem nominis vni libertas relinquit neutri debe tur. Item sicut p̄fessio non nocet q̄i ponit aliquid in possibile scdm naturā ut in. l. p̄fessionibus. ff. dānt et. actio. ita in casu nostro non est ille audiendus volens succedere vtrīq̄ cum sit impossibile scđ naturā q̄bā buerit duas matres. Tertio p̄p̄finem obscure sol uit sed mens eius videtur q̄ succederet illi que erat in possessione filiationis et fuit opinio. Glor. sed. L. s. 5

in p̄fessio. vñ. mons. Ind. 1
in p̄fessio. p̄m. quid p̄. S. 1

Magni bonitatis Regis apud monachos apud
Sapientem /
Sapientem /

*Monachorum Regis apud monachos apud
Sapientem /*

exposito et tenet p̄ rōnem positā in si. Goss. dicit q̄ si
p̄uer vtrāq̄ hereditatē possidet habet exceptionē p̄tra
petentem q̄uis p̄ponat p̄traria. ff. de excep. l. nemo.
nisi p̄betur q̄ alterius filius fuerit. si autem alius pos-
siderat vtrāq̄ si p̄uer vtrāq̄ petat repelit sc̄ipsum tāq̄
p̄ponens p̄traria. in diversis aut instantiis p̄tra dīver-
sos audiuntur licet p̄ponat contraria. L. de inoss. te. l.
p̄tra maiores. et possibile est eum vincere q̄uis ini-
ste ageret dūmodo nō ē qui p̄tra id qđ intendit aliqd
p̄ponere valeat. L. transac. vbi pactū. Hosti. dicit q̄
magis placet sibi dicta opinio Lau. cū p̄ne animas
dēnum linguas fieri eruditas oportet ut in phenio.
ff. s. antepenultimo. in si. Bar. brix. in qōne incipit cuſ
due. t̄c. dicit eum succedere ei que in possessione filia-
tionis erat. Si autem neutra possidebat et vult alteri
succedere oportet q̄ p̄bet se illius filium. Jo. an. nihil
hic eligit inter has varietates sed dicit q̄ volēs dilata-
re materiam videat qōnem Ya. de bel. quā ponit
sup. l. l. L. quoꝝ bo. in qua querit de ple de qua p̄ba
biliter dubitatur an fuerit p̄mī vel secūdi mariti et ibi ī
fine inuenies qđ nō. dy. ff. de addi. lega. l. iij. s. si duo
bus. Do. an. dicit se putare q̄ si vna sola ē in posses-
sione illius hereditatem obtinebit quo ad alterā dicen-
dam vt in sequenti membro. si aut neutra ē in posses-
sione tūc dicit distinguendū vt distinxit goss. qui opti-
me distinguunt sc̄im ei Ego in hac qōne tanq̄ p̄tingē
ti raro non multū insistam tamen illa opinio que vñ
placere do. anto. mibi nō placet q̄ in p̄tinenti q̄ imi-
scit se hereditati vniā vñ se p̄stituisse verbo et facto
agnouisse illā in matrē. et sic non video q̄ in exapien-
do vel agendo possit detinendo vel possidendo her-
editatem alterius dīcere p̄trarium qđ esset allegando
se filium alterius. ar. c. p̄ tuas. de p̄ba. iñcta. l. p̄ here.
ff. de acqui. here. vnde plz mibi opinio Lau. et Bar.
brix. quā sentire vñ glo. et hosti. et credo q̄ in eau quo-
neutra esset in possessione daretur facultas pueru ade-
undi alterutri hereditatē q̄ p̄fessio in libello facta fa-
cit fidem p̄tra p̄tientem. l. cū precū. L. de libe. cā et
q̄ nominauit eum filium in actu p̄portionabilē tñ si-
lio. facit anī. item quis liberos. L. de natura libe. sed
electa vna p̄cludit sibi vñ quo ad alia sicut dicim⁹ cū
dīce actiones p̄trarie p̄petunt. l. q̄ in heredē. s. elige
re. ff. de tribu. et qđ nō. Zinn. In. c. andūlūm⁹ & colla.

X studiis. tia facit p̄sumptiones de
selectitate. Primo ponunt verba salomonis
in p̄bolię. c. xx. Deo ponunt vba Jero. illa expo-
nētia sibi quēcūq̄. Et pone casum ut in capitulū p̄cedē
tib⁹ referendo p̄sultationē ad papā. Nō p̄mo q̄ p̄su-
mī habet virtutū p̄ eaꝝ exercitiū. nā qđ. exterioris agi-
tur interiorē mētis dispositionē et habitu representat ut
in de. exiū. de. v. sig. Nō sibi auditōls sapientū t̄c. q̄

magnū bonitatis signū ē audire et solere sapientes.
vñ ait Jero. sup. Isay. l. ii. p̄mo beatus est qui p̄ se fa-
p̄it. sc̄o qui sapientem audit. is aut qui vtrāq̄ earū in
utilis est tam sibi q̄ alio et Tullius s. l. ii. de off. p̄mo
p̄mendatio adolescentis. p̄ficiens a modestia cū pietate
in parentes in s̄nos benivolentia. deinde etiā in op-
timā p̄te p̄uenire p̄noscitur si ad sapientes et claros vi-
ros et bñ sapientes rei p̄blice se p̄tulerit et cā eis assi-
diūs sit. Nō ibi maxime simplicitati t̄c. q̄ simili-
tās et humilitas magie inter alias vñtes p̄mendat
et intellige de simplicitate que est dolo p̄traria nō illa
que est p̄traria discretionis. de vtrāq̄ vide bo. glo. in. c.
si ap̄is. xvi. q. i. de humilitate vñ vide glo. optimā in
de. i. de rel. do. Oppo. et vñ q̄ ex opib⁹ vñtū n̄
possit quis dīcī virtuosus q̄ p̄nt fieri animo nō bo-
no nō aut sati s̄t bñ facere nisi ex bono fonte. p̄cedat
lxxxi. di. nō sati. hoc dicit gl. in. c. i. de collu. q̄ de
non est remunerator nominū sed adiutorioz. Glo. i. ut
arbitror metu p̄trari p̄sonis exponit tex. ibi intellige. i. p̄sumi
tur q̄ per exteriora p̄sumis de interioribus et bñ log-
tar. Cīn. aut et abb. ponit vñ. Intima p̄ mores p̄g
nosces exteriores Rustice q̄lis eit bos ex vñtū mo-
dereris. Elmiss q̄lis eit p̄gnosces tpe veris. Et
nō de significato illius verbī intelligitur. Alia sūt cla-
ra et in eo q̄ glo. q̄. allegat dictū. Galo. dic ut habeat
p̄uerbioz. xxx. et vide aliud exemplū seu similitudinē
desagīta emissa ad locum destinatū quā ponit idem
Salomon Sapientie. vñ. Non sunt alia.

Vñllus dubit⁹. p̄sumis cōtra
illūm qui dilatio-
nibus subterfugit iudicium. et Abbas dicit
casum ponendū p̄ decreta. veritatis. de do. et p̄tu.
Nō p̄sumendū p̄ illo qui offert se iustitiae seu iudicio. et
p̄tra illūm qui subterfugit iudicium. p̄mus enī videtur
p̄fidere de iusticia et secundus dissidere. p̄ hoc bo. tex.
In. c. decennimus. iij. q. ix. Oppo. p̄mo et vñ q̄ ml̄
ti p̄nt dubitare de facto an foveat quis iusticiā vel in-
justiciā et oblatione vel dilatione iudicij. Solutio. me-
tu contrarij ut arbitror exponit Jo. an. tex. null⁹ dubi-
tat. l. dubitare debet. Oppo. et videt q̄ subterfugie-
do quis nō p̄siteatur immo potius oppositū est dicen-
dum cum impossibile sit p̄fiteri si petit dilationes hec
enī nō sūt p̄assibilitā. Soluit glo. si. tex. intelligendū
de p̄fessione interpretatione. Triplex enī ē p̄fessio fīm. gl.
quā in hoc nō. dicunt tñ doc. et bene q̄ hec p̄fessio. p̄-
sumpta non sufficit ut res statim p̄dēmet sup. p̄nā
paliſ ſū pūnis qñq̄. ppter p̄sumatiā in expensis et qñq̄
penā patiſ graniorēm. L. de iudi. sanguinis. xi. q. ii.
nūtus. et. c. quiscūq̄. de iudi. c. si. dic tñ q̄ qñq̄ suffic
sola p̄sumaciā in nō allūmenta purgatione habet enī
tūc. p̄ pūnico ut est casus nō. In. c. decennūm⁹. p̄all. fīm
vñtū intellexū de quo tñ ut plene dīgi. in. c. veritatis.

Oppo. p̄sumis
Iudicium in de ap̄sumenda p̄g man
Fraga a lato. Indio

No 3. v. ipso h. p. de lauris
Anno de lauris d. x. aperte an. regale

De presumptionibus

de do. et puma. et ibi etiam tetigj an sola fuga a loco
indicj sufficiat ad pdennationem de quo p Bar. i. l.
admonendij. ff. de iure iurâ. et in. l. lege coindia. ff. ad
sil. vide Jo. an. in addi. spe. in t. d. plump. s. i. v. vio
lenta. vide etiâ ad predicta bo. tex. in. c. c. c. pumada.
de here. l. vi. et. c. rursus. t. c. quicqz. p. q. i. j. t. qd
circa illoz capitulorū intellectu dixi in. c. i. deiudi.
Ultimo queritur an ptra istos iprobe dilationes pe
tentes sit proditiz aliquod remedii hosti. dicit q sic cū
en index debeat dilationis amputare materiâ. L. de
tempo. appel. l. i. p. q. n. c. q. s. b. videbitur ab exci
piente et dilationem petente vel alind. pponente si b
cum suspectum exigere iuramentu qd hoc nō pponat
maliciose de quo hodie est dicendum vt in. c. i. de iu
ra. calu. l. vi. Ego dico q si vehementer psumit ptra
ponentem poterit eum nō admittere nec curer de ap
pellatione. iuxta nō. p. Inno. in. c. post electione. de
ped. p. b. et p. Jo. an. in. c. sup eo. de app. vbi vide

Catus. Qui tacer?

Onne bene. sentire psumit. ita su
mat Jo. an. sed hec sumatio est nimis gene
ralis. et cōtra regulâ. le qui tacer. d. re. in. l. vi. ideo su
mo sic. Qui ex. duobus illatis alteru negat reliquum
affirmare psumit. et pmo ponuntur verba euangelij
scđo verba gregorij exponentis seu inferentis ad deci
sionem qđnis. Icôa ibi duo quippe. Nō qđ dixi in
sumario qđqz en disputetur an tacens debeat habe
ri. p. p. fitente an negante vt. i. plene dicetur. nō puto q
vbi duo in pingue vel inferunt alicui seu pponuntur
vno negare alteru videtur affirmatum ut hic optime
pbat. hoc idem sentit Jero. ptra Jo. epm. dices. q
arguitur de pluribus et in delatione criminu aliquid
ppermittit quicquid tacerit p. sit. facit. c. i. de postu
pla. Nō scđo q pps fuit samaritanus. l. de. p. u. n. t. i a
samarie. Quidā vō vt hic refert Jo. an. negant ppm
fuisse de samaria et tunc expone scđm Greg. samarita
nus. i. custos. nam sic interpretatur illa dictio samarita
nus. Oppo. intrando glo. v. f. eni q tacens nō de
bet haberi. p. consentiente vt in regula. qui tacer. ff. de
re. iuris. et in regula is qui tacer. e. t. l. vi. vbi dicuntur
qui tacer non fatec nec vtiqz negare videtur tē. Glo.
yltima multu instat in hac materia et in effectu tradit
duas theoricas. Puma q vbi agitur de dominio re
rum amittendo tacens regulariter non p. sentit. Fallit
rōne vicinitatis et melius diceret. p. ximatis vt in. l. si
seruus p. munis. ff. de dona. inter. vi. et vpo. vbi dicit
q tres erant fratres qui habebant seruum cōmunez
quoz viuis eundem seruū aljs p. tibz et tacentibz
donanit sue uxori et studiū valere donatione respectu
tacentiu. vident en p. sensisse in eoz p. uidicu rōne. p. xi
mitatis vt ibi est casus valde nō. Sed ptra hanc regu
lam supius traditam facit. c. si seruus scientie. l. i. d. i.

vbi taceris cessante. p. ximitate habetur p. consentiente
et agitur d. dñi sui amitterendo. ad idem. l. fideiissim.
s. pater. ff. de pigno. et forsitan metu horum p. trario
rum et similiorū glo. transit hic ad scđam theorica que
videb. sibi plus placere videlicz vbi p. p. hibitione me
am possum. p. hibere quod fit et raceo taciturnitas ha
betur p. consensu. Si vō nō possum. p. hibere n. c. ta
cituritas mibi non obest. exemplū rem alienā quis
p. t. rendere inuitu dñi nō tñ fit p. uidicium dñi s. ip
se venditor obligatur psonaliter ad tradendū vel ad i
teresse. l. rem alienā. ff. de p. trahen. emp. si p. sens ē do
minus et tacer non facit sibi p. uidicium rōne p. dicta s.
rem alienam quis obligare non p. q. in obligatō
ins p. stituitur in re. l. rem alienā. ff. de pig. actio. vnde
dominus rei p. trahendo impedit obligationē. ideo
si est p. s. et tacer facit sibi p. uidicium. l. si sine. L. ad
velley. banc theoretam p. banc rōnem videtur sentire
exp̄ss. glo. in. d. l. rem alienam. z. l. si sine. Jo. an. b
dicit q moderni doct. ll. dicit in p. uidicium dñorum
nentz fieri posse sed in p. uidicium p. trahentis sic. sic
en valet venditio in p. uidicium venditoris et nō domi
ni. d. l. rem alienā ita et pignorū obligatio. vt in. l. tu
tor. s. p. traria. ff. de pig. act. vbi dicitur q p. tra pigno
rante rem alienā ignoranti das pignorariā cōtraria
nec scđm illos doct. mibi p. uidicat si me p. nte rē mēa
obligas. p. l. sicut. s. nō videtur. ff. quibus. mo. pig.
vel ypo. sol. vbi dicit q si dominus rei vendidit rē al
teri obligatē p. sente creditore et tacete nullu p. uidicū
fit ipi creditori cu sciat ius suum vbiqz durare. nec ob
stat p. dicta. l. si sine. L. ad velley. loquit en inter con
suctos. l. c. maritus sciente vpo das pignorū rem
ipsius tunc en taciturnitas ipsius habet. p. p. sensu. o.
l. si seruus. secus inter extraneos vt in p. all. s. nō vide
tur. nisi taceret dñs in frades. l. i. L. si res. ali. pig.
da. sit et dic q. banc opinione tenet exp̄ss. L. in. d. l.
si sine. licet de eo Jo. an. mentionem nō facit sed log
mō p. dicto et sic sentit L. q. regulariter tacens nō ha
betur. p. p. sentiente. banc tñ materiā latius ipse attin
git in. l. inuitu. L. de par. Tertiā theoretā ponit
Inno. in. c. in geneti de elect. et glo. sequitur in. c. i. q
tacer. de re. iur. l. vi. vbi dicit q si agit de re merito
ria et p. c. p. s. b. tacens habetur p. consentiente. l. q
pat. ff. manda. Si vero agitur d. re onerosa habetur
p. contradicente. l. filissa. s. inuitu. ff. de. p. c. u. hec the
orica l. sit nō. t. i. militia venice tñ ē nimis general. ut
infra apparebit. Do. an. vides h. ponere q. tacer
regulariter habet. p. p. trahēre. et p. oit alijs cal fallēre
s. ut dixi. s. b. sic asserere ē dicere cōtra regulā iurio
d. regula is qui tacer. que dicit q tacens nō cōsentit
nec negat. et regula p. cedens dicit qui tacer consentire
videtur. Bar. aliquid ponit in. l. que dote c. ff. sol.
ma. sed nō p. se explicat indicio meo fateor tñ q. b

p. 4

Contra nescientias quas possunt esse
et quae possunt non esse.
Amicorum
Amicorum

biocardicum habet ferre infinitos sensus ita q̄ om̄es
casus subdivisio[n]e p̄p[er]bendit nō p̄nit sed sc̄m facto
rum diversitatem et qualitatē terminandi sunt sed ut
babefat saltē in genere aliquālis noticia dico sic q̄ ta
cens, pprie non p̄sentit nec p̄tradicit et hoc q̄ tacere
tenet medium inter p̄sentire et p̄tradicare hoc apte, p̄
bat dicta regula is qui tacet. vñ q̄nq[ue]s hoc mediū
potest p̄sequi aliquā effectum ab extremis separati illū
consequitur nec accedit ad aliquid extremoz. p̄t poni
exemplū in. l. i. §. scientiā. ff. de tribu. vbi aliud dispo
natur cū exp̄sse p̄cēt dñs p̄tractibus serui sui et aliud
cū p̄tradicit. aliud vero cū tacet cuius diversitatē vide
p glo. in. d. regula. is qui tacet. vbi vō nō est inuenire
effectum hoc medio tūc q̄nq[ue] sumit effectum vnius
extremoz. q̄nq[ue] alterius sc̄m varia[us] p[ict]uras. nam
sicut dicim⁹ in hermosrodito q̄ debet tribui sequi vbi
magis incalcescit. l. cū queritur. ff. de sta. bo. iij. q. iij.
hermosroditus. ita dicendū in casu nostro q̄ tacere sit
referendum ad p̄sentim vel dissensum in quo magis
incalcescit sc̄m varia[us] p[ict]uras et facit ad hoc qd̄ nō.
Dy. in regula is qui tacet. et bar. in. d. l. que dotis.
et in hoc casu sic distinguere q̄ aut agitur de obligatio
ne psonali et tacens habet. p̄ tradicente. l. filiis. §.
inuitis. ff. de. p[ro]p[ri]etate. vbi dicuntur q̄ si is qui p̄stitutus. pou
rator est p̄nis et tacet nō v̄ consentire fallit hoc fau
re pupilloz in fideiinsore tutoris qui patet nomē suu[er]z
scribi. l. iij. §. ultimo. ff. de fideiins. tuto. Item fallit
in. c. vno de desp[on]. impu. l. vi. vbi filias tacens et p̄
sens obligatur ex matrimonio p̄tracto p̄ parentes et
hoc inducit ibi fauor matrimonij et fauor pentum. hoc
enī non pcederet in aliis etiā p[ro]sanguineis vt nō. Jo.
an. in novella. Itē fallit si est p[ro]tumax in Rñdēdo
babet enī talis p̄ p[ro]sentiente vel negante quatenus
magis v̄titur in suum p[ro]niciū de iura calū. c. fi. et i. c.
si post p[ro]stutum. de p[ro]f. li. vi. l. de etate. §. qui tacuit. ff
inter. actio. nō. bar. in loco pall. Itē fallit et q̄to
q̄n v̄ltra tacere intervenit aliquis act⁹ positi⁹ vtpu
ta recepit scienter l[et]ras in quibus p[ro]stituebat p[ro]curator
vt in de. vna. de. p[ro]p[ri]etate. vel exhibuit reverentia aduersa
rio tāq[ue] plato vt in. c. ex ore. de his que si. a ma. par
ca. Aut agitur nō de obligatione psonali sed de alio
p[ro]nicio et tūc si ē p[ro]tumax in Rñdēdo dic ut. s. aut
non est p[ro]tumax q̄ nō artat aliquo iure ad loquendū
et tunc si tacens nō p̄t p̄tradicendo impedire quod
agitur habetur. p̄ tradicente sic p̄t intelligi. l. q. vas
§. vetore. ff. de fur. et quod legis et nō. in. l. gayus. ff
te pig. actio. et in hoc omnes p[ro]veniunt. Aut p̄tradi
cendo p̄t impedire et tūc aut simulat seu tacet in frau
dem alterius et facit sibi p[ro]niciū ac si exp̄sse p[ro]sentiret
in. l. iij. L. si res alie pig. da. fa. vbi dicit q̄ si te frau
deuleret tacente alius re tuā tanq[ue] suam p[ro]gnorauit
sit sibi p[ro]niciū. Aut nō p[ro]stat de fraude et sunt op̄i

niones. Quidā enī volant q̄ regulariter nō fit tacitū
p[ro]niciū p. d. l. sicut. §. nō v̄r. ff. qui mo. p[ro]g. v̄l. ypo.
sol. qd̄ voluit Ly. vbi. s. Ellū tenet p[ro]traniū vt glo. b
et in. d. l. si sine. licet aliud sentiat i. d. l. iij. p[ro]to q̄ si p̄
staret q̄ nō fraudulenter tacuit haberi debeat. p̄ para
dicente q̄ in dubio nō p[ro]sumit quis velle p[ro]nudicare
iuri suo et iactare suū. l. cū de indebito. ff. de. p[ro]ba. et in
. c. sup hoc de renum. facit qd̄ nō glo. in. l. cū quid. ff.
si cer. pe. et p̄t p[ro]stare de nō fraude p̄ p[ict]uras et sic
p̄t intelligi sc̄m alium intellectum. d. §. vetare. et p̄
hoc. d. l. sine. L. ad veley. vbi tex. in fine p[ro]derat cal
liditatem et p[ro]mentū mulier et bec ē melior. R[es]ilio ad
illam. l. ijj. dictum. Ly. de quo. s. ad idem. d. l. ijj. que
facit mentionem de taciturnitate dolosa. sed in dubio
crederē p[ro]sumendā fraudem ex quo est p[ro]nis et p̄t in
pedire et tacet et sic de fraude p[ro]sumpta intelligo. l. si si
ne. et illam. l. ijj. et sic in veritate loquuntur si bene pon
deretur p[ro]ncipiam in quo nulla sit mentio de fraude
et sic limitares glo. in. d. l. ijj. et ad hoc facit rō. c. pe.
J. d[icitu]r. iudi. et. l. sepe. ff. co. ti. Non obstat dicens. §.
nō videtur. sup quo se fundat Ly. q̄ creditor ibi p[ro]tra
dicēdo nō poterat imp[ed]ire venditionē rei alienae. nam
dñs vendit ius suū l[et] sit alteri obligatū sed res tran
sib[us] cū onere suo vt ibi. p[ro]dicta fallit rōne p[ro]nictō
nā tūc tacens habetur. p̄ p[ro]sentire ut. i. . d. l. si ser
vus communis. hoc ultimum limitat Bar. in p[ro]al.
loco nisi sit p[ro]nictio habens in se reverentia. vt in.
. i. §. que honorande. ff. quaz rez actio nō demur. et se
quitur do. an. h[ab]ic quasi tūc videatur tacere non rōne
p[ro]nictionis q̄ velit p[ro]sentire sed potius rōne reveren
tie vt in seruo seu liberto respectu dñi v̄l i vxore respe
ctu viri. sed mibi hoc nō pl[ac]tūd[is]tincte p̄ tex. nō. i. d
+ c. vno. de despō. ipu. l. vi. vbi est p[ro]nictio h[ab]ens in se
reverentia sed magis est filius subiect⁹ patri q̄ v[er]o
marito. p̄t enī ipsam vendere tpe necessitatis et in
extaciturnitate habet. p̄ p[ro]sentiente etiā in actu in quo
requiritur p[ro]sensus oīno liber ab omni coactione ut in
actu matrimonij. vt in. c. cū locū desp[on]. Non ob
tex. in. d. §. que honorande q̄ tex. loquitur cū limita
tione. s. q̄ reverentia aequalisabit si cā p[ro]gnita p[ro]teri liq[ue]f[ac]t
p[ro]stiterit q̄ ob reverentia libert⁹. p[ro]misit patrono t[em]p[or]e
vt ibi Debent ergo esse aliisque circūstantie ad hoc ut
reverentia excusat et excludet tacitū p[ro]sensū ut q̄ patro
nus erat terribilis h[ab]o vel vir erat terribilis vxori vno
solebat se iure et acriter tractare vxori dissidentem et
nō se p[ro]formantē sue voluntati. ar. eoꝝ que Iano. nō.
in. c. cām. matrimonij. de offi. dele. et apte videt velle
idem Bar. in. l. ad inuidiā. et. l. metū. L. qd̄ me. can
et finē s[ecundu]m posset solēniter limitari Bictū. c. vniū vt filij
nō habent. p̄ p[ro]sentireb⁹ si cā p[ro]gnita p[ro]stiterit ob rever
entia paternā tacuisse tpe p[ro]tract⁹ matrimonij. dico etiā q̄
vbi ex p[ro]tradictō exp̄ssa verisimiliter timeset s[ecundu]m aliquo dñno

De presumptionibus

saltem de facto contradicenti infligendo q̄ tūc tacēs non habetur p̄ presentiente sed pro p̄tradicente etiā si daret v̄ba generalia p̄ hoc allego bo.ter. in. c. cū re n̄issent. de insī. Item fallit fauore cultus dñini seu re ligionis et sub hoc p̄t optime p̄phendī cas'. c. si fu' sciente. lūj. di. vbi dī q̄ si seruus ordinat sciente dñi et non p̄tradicente videtur p̄sentire. nā i. hoc casu sub est illa ratio p̄sumtois de qua. s. cū ecclēsia sit m̄ no stra. fij. q. h. qui abstulerit. Aut non agitur de p̄iudic̄io tacētis sed de re p̄cupissibili et meritoria. et ba bēti debet. p̄ presentiente. d. l. qui patitur. ff. manda. t. l. si remunerandī. s. qui passus eo. ti. ita t̄. Inno. et gl. vbi. s. et p̄t hic applicari q̄ones quas posuit Jo. an. in regula. se qui tacet. de re. iuris. lī. vi. in merci. et vna quā posuit in regula. qui tacet. vbi p̄dudit q̄ si p̄stutio epi. p̄bhet alienationē fieri sine sua licentia q̄ si fiat alienatio in eum videtur p̄sentire et licentiam dare et p̄phendit magis sub eo quod dixi q̄n̄ ultra nudā taciturnitatē interuenit aliquis actus positivus. p̄dicta omnia. pcedūt q̄n̄ aliqua p̄iectura facit p̄ sumi p̄sumtum vel dissensum. ad hoc q̄d le. et nō. in. l. h. L. de acqui. possē. facit. l. quā tuberonis. ff. d. pe cul. et vide sp̄caliter circa p̄iudicium possessionis q̄d nō. bar. in. d. l. que dotis cā que tūc p̄t ad p̄dicta reduci. Querit enī quid iuris si me p̄tēt aliquis intrat possessionē seu aliquid capit d̄ rebus meis et dicit q̄ aut p̄cessit titulus rōne cuius tenet possessionē trādere et p̄sumor p̄sentire. ut. d. l. h. L. de acqui. possē. Aut non p̄cessit titulus talis et si agitur de magno p̄iudic̄io non p̄sumor p̄sentire ut nō. in. d. l. h. facit. d. s. verare. Si vero agitur de modico p̄iudic̄io p̄sumit p̄sensus ut in. l. p̄dicta. quā tuberosis. s. sunt quidam vbi dicitur q̄ dñs p̄sumit p̄sentire peculio seru eo ipso q̄ scit cum habere peculium et exp̄sse nō admittit. et hoc vltimū p̄t adduci ad multa. t̄. ut dixi index ex multis p̄iecturis p̄sumit in alijs consensum v̄l dis sensum. Et aduerte ut habeas pfecte materiā nam p̄ dicta. pcedunt q̄n̄ das pacientia tpe actus gesti. q̄n̄qz enī actus geritur me absente et scientia ex postfacto sup̄uenit nūquid videoz p̄ hoc actuū habereratum maxime gestum nomine meo glo. in. l. quo enī. ff. re ra. ha. dicit q̄ non improbare sup̄ueniente scientia ratificatione par est quasi velit dicere quot statū cā sc̄nit debuit p̄tradicere alias videtur consentire Bar. ibi mediū distinguit q̄ aut geritur aliquis actus p̄tēnens ad acquisitōes et mei p̄modū et tūc nō imphare est approbare ut in. l. si absēte. L. si cer. pe. et ibi per gl. et docto. et hoc casu p̄t. pcedere illa glo. q̄n̄qz geritur actus p̄cēmens merū p̄iudicium et tūc aut sup̄uenit simplex scientia et tunc nō approbare est imphare ut. l. p̄curator in fi. eo. ti. ff. re ra. haberi. Aut interuenit sc̄ia cū aliquo actu ut cū receptione literar̄ vel in

strumenti ut q̄ dominus recepit literas seu instrumē tum de actu gesto et tūc nō imphare est approbare ut l. si filius ad māce facit de. i. de. p̄cē. ff. sur. aduersio na. l. i. s. si. p̄dicta fallunt sc̄dm eū. in. l. s. ff. qui et a qui et. in. lege. in. sponsalibus. in. fine. ff. despon.

Citrum autē quis possit habere ratū pte absentebar in loco p̄all. tenet q̄ sic allegat nō. i. l. p̄poniūs. scribit. ff. de neg. gest. et p̄bec habebas declaratam et ampliatam materiam huīus. c.

Andata cele. *Lasus. Ex p̄teritis*

p̄sumūm' circa summa. Quatuor facit. p̄mo p̄mittit exordiū. fo subdit narrationē ibi. p̄ inde quā. tercio. determinat sibi quas non loco quarto rōne subiungit ibi q̄z. *Nō p̄mo q̄ efficacius geritur q̄d a plurib⁹ explicatur. Item q̄ p̄dicta debet. p̄curare ut secum habeat coadiutores in officio vide ad idem bo. ter. in. c. fi. de offi. archipref. Nō ibi onera. q̄ officium etiā pale est onus alibi tū appellatur summa dignitas. pl. d. c. i. quimo etiam ep̄atus appellat culmen dignitatis ut in. c. pen. de p̄ben. sed dic q̄ p̄ncipaliter eon⁹ omnis dignitas ecclesiastica ut in. c. qui ep̄atus. viii. q. i. vii xp̄s dixit petro faciendo ip̄m vicarium suū pa sc̄e oves meas. d̄ elect. significasti. et sic v̄sus ē verbis denotatibus labore et ministerium et nō sapientibus fastū sup̄bie et dignitatis satendum tū est q̄ respectu. huius exercitij et p̄templatōe illius cuius vices gerit debetur sibi honor maxim⁹ de quo vide p̄ archy. in. d. c. qui ep̄atum. Nō ibi vices q̄ legatus pape dicitur gerere vices pape hinc dicit glo. nō. in. c. que d̄ causa. h. q. v. q̄ debet honorari ut papa argu. bo. in. c. fi. xcij. di. Nō ibi quas nō loco tē q̄ legationis officium q̄n̄qz p̄cedit certo loco seu dignitati exercendum tū p̄ presentē in illa dignitate et talis dicitur legatus natus ut in. c. i. et. c. pe. de offi. lega. vbi de hoc. q̄n̄qz p̄cedit p̄sona ut hic et sic sequit et extinguitur cū p̄sona. ut in regula p̄nilegium. d̄ resur. li. vi. Nō q̄ ex bonis actibus p̄cedentib⁹ p̄sumit de vita futura et in hoc vltimo facit iste tex. ad titulum et ideo ut reducas decre. ad titulus potes ponere casum in terminis referendo p̄sultationē ad Gregorium auctores hui⁹ p̄sultationis. nā querebāt an ex p̄teritis sit p̄sumendum circa futura. et gregorius pro solutione inducit anctem gregorij qui scribens maximo ep̄o dixit ut habetur in tex. ex quo colligitur solutio q̄onis ad p̄tem affirmativā. Sed quero. p̄ intelle. atu literē quid si papa in p̄missione huīus officiū non fecisset illam. p̄fessionem q̄ p̄mittebat nō loco sed p̄ sona an p̄missione fuisse realis. Dicit Jo. an. q̄ nō et b̄ q̄ scribebat exp̄ssō nomine p̄sona et remittit ad spec. de instru. edi. s. nūc aut. v. quid si papa. et ad id q̄d habet in regula. p̄nilegium de reg. in. lī. vi. in merci.*

p 5

Dicitur a q^o d^r

Solus p^r

Do. Cardi. tenet hic contrarium quia exprimitur etiam hic nomen appellationum. Itet quia dicendo contrarium ptestatio fuisse hic superflua quod non est dicendum in principe ar. xix. dñsi romanorum. Ego dico primo dictu verius alia ratione qua mouetur Jo. an. et p^m quia ad ptestorandum an sit ptemplata dignitas an persona debemus prius recurrere ad ptesturas q^r ad expsitione nois, ppriu vel appellatiui hoc pbatur in. c. req. listu. de testa. nō. idem Jo. an. in regula. pmissum. i. mercu. ynde si ex ptesturis vt ptemplata persona psumitur dispositio psonalis etiam si solū nomine appellationum fuisse expsuum. vt le. t. nō. in. d. c. requisiti. sed ex verbis huius pmissionis apparat satis persona et nō dignitate fuisse ptemplata vt patet ex illis verbis q^r ex transacta in te vita tc. que verba pueniunt nō dignitati sed psona. Ex quo infero q^r etiam si solū nomine appellatiuum fuisse hic expsuum nihilominus pmissio fuisse psonalis. Scđo moueor q^r ut patet in supscriptio ne fuit expsuum vtrumq^r nomine sed ppriu p p^m vi posito q^r omnes ptesture cessarent et sic res esset dubia tñ ex quo nomine ppriu fuit pmo expsuum et psona erat nota scribenti videtur psona et nō dignitas ptemplata ut optime pbatur in. l. si cois seruus. ff. de stip. ser. iii. cta. l. qui habebat. ff. de tute. vult glo. in. l. cū ita dat libertas. s. f. ff. de pdi. et demō et de materia vide in c. qm abbas. de offi. de de. Cenio ad glo. et querro de quibus mandatis celestibus loquitur hic papa Rñder glo. i. q^r de illo alter alterius. Sed ego nō credo glo. verū dicere q^r illud nō refertur ad iniungentē onus sed ad eum qui debet onus alterius subire. P^m da pa aut hic loquitur de se quare arbitror q^r papa loquitur hic de mandatis celestibus sibi tanq^r vicario factis circa pascendū populū dei. nā efficacius adiunctus assumēdo multos ad hoc ministerium iuxta illud euangelicum. messis quidē multa opari aut pani rogate dñm messis ut mittat oparios in messem suam xpi. dñ. s. l. Scđo glo. colligit ar. d. offi. partiendis ut officia pmissant singuli s psonis. Opp. in ptriali de multis iuribus sed expediens hunc articulū ut dixi in. c. ex lris. de. pba. Glo. i. q^r querit ex quo legatus gerit vice papae nunquid potest extendere manus ad oia que pōt papa Rñder glo. q^r nō q^r nō potest attemptare ea que papa in signum uniuscūl' dominis sibi reservauit ut in. c. q^r translationē. de offi. lega. et sic sentit glo. q^r reliqua nō resemata possit legatus attēptare q^r clarus tener glo. in. d. c. q^r translationē. q^r dictū ego non puto verū q^r nullo iure pbatur immo potius pbatur ptrialum in. c. dilectus. d. i. de pben. vbi patz q^r non potest dare ius ad vacatura beneficia et colligit ibi glo. q^r ptra pslum generale legat^r non dispensat adidem vide glo. in. c. f. de here. li. vi. que dicit legatum non posse cōmittere cām tractandā simpliciter d^r pano sine strepitu tc. q^r esset tollere ius superioris. Et

Am. Regata om. p^r

idem spe. q^r nō potest in ti. de lega. s. supest. v. sed nū qd pot pnoscer. et alibi dicit idem spe. q^r nō pot legatus suplere defectum pmissum in ptrialibus vel in iudicis ut ipse nō. in ti. de lega. s. nū ostendendū. v. gl. li. et in eo. s. v. legatus ponit vnu dictū generalius et notabilius dicens legatum nō posse omnia quesiri sed sunt ad papā referenda facit glo. nō. in. c. sicut. de sen. ex. et vide ad hoc q^r latins dīcā i. c. f. de pmissa. vti. vel inuti.

Abbas.

Vofdam. sumitur noticia facti loci vicini. b. d. Et ponit casum abb. q^r forte isti quibus scribitur petebat pbendas ibi et erant ibi vicini quos papa voluit axaudire cū terra ipsa satius oppressa esset a barbaris q^r ipsi vicini melius scire debebant rōne vicinitatē. Nō pmo duo quibus patria vastas mortalitatē. s. et languore. Nō scđo q^r tanto quis subtilius psumitur scire factum alterius quanto vicinior est. Nō q^r quis psumitur scire factum vicini sui. ex quo inseritur q^r si testis deponēs de facto vicini interrogatis de cā scientie. Rñdet q^r sum vicinus. pbat q^r psumptive psumptione iuris de quo bar. in. l. i. ff. si certa peta. Nō q^r dicuntur vicini bi qui sunt de diversa parria nō multum adiunctum distantes. ex quo puto limitandum dictum bar. et alioz. in. l. si tertius vicinus. ff. de aqua plu. ar. vbi dicitur q^r ille dicit vicinus qui alta voce clamādo potest audiū. nam debet intelligi qm tractatur de viciniis eiusdem loci et potest dici vicinus a vico q^r sunt eiusdem vicī seu strate. secus vbi tractatur de vicinitate respectu locoz. naz tūc possunt dici vicini si nō multū eoz loca distant adiunctū ut b. et in. c. sed et ptemuo. de pe. d. i. Glo. i. querit an ptra hanc psumptionē admittat dicens et allegans ignorantia. Rñdet q^r de facili nō admittitur allegat iura ego dicerem q^r aut factum est notum in loco et psumis illius habere noticiā nec de facili audirem pbando ptriali et hoc casu loquuntur fura allegata in glo. puto tñ q^r vbi nō agitur de graui pindicio admit teret volēs pbare ignorantia p. ppriu iuramentū vide ad hoc glo. in. c. ppositissi. lxxxij. d. et quod nō. in. c. i. de psti. aut factum vicini nō est notum in loco et aut iste tenebatur ex officio inuestigare et psumis scientia ad b. c. innotuit. et q^r ibi nō. d. elect. aut nō tenebatur indagare ex officio et creditur sibi ignorantia alleganti ar. in regula. psumis ignorantia. de re. in. li. vi. In glo. f. de hac materia dic ut plene dicunt fuit in. c. pe. d. in. calū. et vid gl. in. c. i. de testi. li. vi. et in. l. i. L. d. in. calū.

Vanto infra presumpitur factum notum in vicino loco quod est notum in remoto. hoc dicit. Et pone casum literalem secundum Jo. Forte enim papa

In p̄p̄t̄o p̄f̄f̄n̄ ad p̄d̄p̄n̄ X
P̄p̄t̄o m̄t̄o ad m̄t̄o gl̄n̄ m̄t̄o A ūc̄ p̄c̄n̄

De presumptionibus

reprehendit ep̄m de negligentia circa correctionē de lici subditū sui cuius clāmor ad ipsū papā puenērat et quia ep̄us allegabat in hoc ignorātiā papa sibi sc̄ riplit ut hic habetur. Nō p̄mo ar. a maiori de quo de dec. cū in cunctis Oppo. p̄tra tex. in eo q̄ dicit nō potuit nō puenēse ad istos qui erāt in loco vicino ex quo puenit ad papā qui erat in loco remotō. nāz le pe vidēmus opositum q̄ multi de loco remotōrī sc̄ iunt quod pleriq̄ viciniores ignorant. metu contrari glo. p̄ma exponit non potuit. i. p̄sumitur nō potuisse admittit p̄batō i. contrarium sicut p̄tra alia iniurī p̄sumptionem ita dicit hic nō. gl. in sui p̄i. ex qua iuncto tex. nō. q̄ verbum p̄t. non semper importat necessitatē licet p̄cedat negatīva. Quās p̄trariū dicit. glo. in regula. i. de re. iur. li. vi. sed dicit illud procedere nūl resultaret absonus intellectus tunc. enī importat p̄sumptionem ut hic q̄d diligēter nō. q̄d facit ad p̄nūnēm v̄sum loquendi et ad dictum testis. Cōtra predicta glo. oppo. de. c. si qui clericoz. xii. q. i. vbi videatur p̄bari q̄ contra p̄sumptionē iuris nō admittit p̄batō in p̄trarium et nō solvit. Jo. an. dicit q̄ ibi solvit forte hoc dixit quia glo. ibi dicit quodā dixisse q̄ ibi est p̄sumptio iuris p̄tra quā non admittit p̄batō quasi illa p̄sumptio sit iuris et d̄ iure. Ego dico q̄ ille tex. non repellit p̄batōnē p̄trariā sed excusationē partis p̄tra veram p̄batōnē sicut in simili sit i. c. ad nr̄am. de testi. Ultimo glo. querit an p̄sumptio sufficiat ad p̄dēnētōnē et R̄ndet distingue dū tres species p̄sumptionis. nam quedā est temeraria et hec repellit. quedā p̄babilis et hec inducit q̄nq̄ expurgationē. quedā violenta. et hec inducit q̄nq̄ sufficiētē p̄batōnē ad sniam. Et adverte q̄ glo. non declarat tibi q̄n sufficiat ad purgationē indicēdām vel ad sniam nec declarat q̄n p̄babilis dicas et q̄n temeraria vel violenta. Jo. an. etiā transit ponēdo solum quedam dicta. Inno. in. c. q̄r verisimile. f. e. ti. vbi vltra ea que dicuntur hic dicit q̄ est p̄sumptio iuris et de iure que non admittit p̄batōnē in p̄trariū. Itē iuris tñ cui statut donec p̄trarium sit p̄batō. P̄babilis vero q̄nq̄ inducit semiplenā p̄batōnē de sen. ex. inquisitionē de resti. spo. sollicitate. Q̄nq̄ sufficiat ad purgationē indicēdā. ii. q. v. presbiteri. et f. e. de purga. cano. si quis de gradu. Q̄nq̄ requirit p̄batōnē p̄tra. se. ff. q̄d me. cā. nō ē verisimile. Q̄nq̄ nullam p̄batōnē p̄tra se admittit nisi fama v̄l alia circumstantia sit p̄tra ipsam ut in pal. c. q̄r. Q̄nq̄ refudit p̄batōnē in reum. L. de p̄ba. siue. et de hoc. f. e. et eccl. b̄fficij. c. vno. Q̄nq̄ secum adducit sniam. f. e. illud. et. c. l̄fa. s. et. afferte. Idē in effectu do. an. hic. Idē q̄d glo. hic nō. glo. in. c. semp. ii. q. i. et. ca. oues. vi. q. i. et in. c. dixit. xxxij. q. i. ibi tñ gl. vñl vbo suspitione. et sic videt velle q̄ idem sit p̄sumptio et su-

sp̄tio. Spe. latius attingit eo. ii. §. §. a p̄n. vñq̄ ad finem dicens inter cetera q̄ licet p̄muniter assiguentur tres p̄sumptionum sp̄s ut hic p̄ gl. I p̄le tñ addit q̄ tam videlicet necessariam et appellat illam necessariā que nō admittit p̄batōnē in p̄trarium que ingratiter appellat p̄sumptio iuris et de iure. et sic ponit quatuor sp̄s p̄sumptionis. f. temeraria. p̄babilē violentā et necessariam. Ego autē ne laboremus in incerto latius et clariss attingendo materiā dico q̄ multa relevant vocabula in hac materia. vt. Indicū. L. indicā. L. de rei vendi. et dixi in. c. tertio loco d̄ p̄ba. ar. ut in. c. fōws de. v. sig. Suspito vt in. c. l. semp. ii. q. i. et in. c. dixit. xxxij. q. i. t. l. absentem. ff. de penis. Op̄nō ut colligitur in. l. ii. §. c. isdem. ff. de testib. p̄ bar. in. l. admonendi. ff. de iure curar. P̄sumptio temeraria de sen. ex. inquisitionē. P̄sumptio nō modica vt in. c. sup. e. de testi. P̄sumptio p̄babilis ut in. d. c. inquisitō. P̄sumptio rebemens vt in. c. litteras f. eo. P̄sumptio violenta. ut hic in glo. que i. c. et q̄d rebemens. vt in. c. cū p̄sumptio. de here. li. vi. et. d. c. litteras. sed ignoram? q̄n dicit. p̄babilis v̄l vio lenta. t̄c. Ego p̄us attingā p̄sumptionē iuris. sed o. minis. Circa p̄mū aduertendū q̄ q̄n ins. disponit aliquid statuēdo superto q̄d tñ in se nō est vez et illa appellatur fictio. exemplū in. l. vna. L. de rei. v. acti. vbi ins. fungit mulierem votem sibi fuisse stipulatam cui in veritate nō fuit stipulata et hoc facit ins. Q̄nq̄ in fauorem alicuius. et hoc ibi in glo. et per doc. in. c. is qui despon. Q̄nq̄ ins. p̄sumit sup. incerto et aliq. bus p̄ceturis et hoc dupliciter. Q̄nq̄ enī ins. p̄sumit in tñ q̄ sup. illa p̄sumptione statuit aliquid ac si veris sumum esset q̄d p̄sumit. exemplū in. c. is qui. despon. vbi dicitur q̄ si quis agnouit camaliter sponsas d̄ futuro p̄sumuntur q̄ secum tūc voluerit p̄rahēre matr̄moniū p̄ verba d̄ p̄nti nec admittit. p̄batō in p̄trarium et ista appellatur magistraliter p̄sumptio iuris et de iure. Uli scias q̄ ista non sunt vocabula iuris sed magistralia vt. s. sentit spe. vbi. s. et glo. in. c. ferrum. l. dis. et ut plurimum q̄n ins. inducit hanc p̄sumptionē exp̄nit q̄ nō admittit. p̄batō in p̄trarium. f. idē dicitu q̄n hoc nō exp̄nit dūmodo sup. sua p̄sumptio. Ita tuū ut. p̄batur in an. f. i. lam necesse. L. de dona. ante nup. iunctis doc. dicitis ibi et glo. ordinaria in corpe vnde illa. au. c. simile. Q̄nq̄ ins. p̄sumit aliquid f. sup. sua p̄sumptione nō firmat in tantū pedes ut sup. illa certi q̄d statuat et illa appellat simpliciter p̄sumptio iuris et p̄tra ea semp. admittit. p̄batō in p̄tr. ut dicit gl. et bñ. i. d. c. ferrum. nō. i. d. c. is qui. Q̄nq̄ tñ ins. exigit strictiōrem. p̄batōnē vno cāq̄ alio. ut in. c. quā verisimile. f. e. t. c. sup. B. d. reū. et i. l. nō ē verisimile. ff. q̄d me. cā. Q̄nq̄ vero nō p̄sumit in tñ ut requirat. p̄batōnē in p̄trarium sed solum exigit ut indicat purgatio

Publ. 19 p̄p̄t̄o 1

ad ipsos presumptum primum pambula

q. v. p. biter. et in. c. h. d. pur. cano. et in hoc no pot
dari certa doctrina sed sensa legem scdm qd disponit
ar. in. l. p. p. ex. ff. qui et a. qui. et vi. q. iij. scriptu est i
l. Cenio ad secundu s. presumptiō hominis et
appello presumptiō hominis qn iudex ex aliquibus
piecturis aliquid p. vel ptra aliquē seu in aliqua cā p
sumit vbi ins specifice aliquid no presumit. exemplū
in. c. afferte. s. eo. et. iij. q. iij. si testes et in. l. iij. ff. de
testi. vbi dī q. iudex debet sui animi motū informare
ex argumentis et testimonijis que rei aptiora esse ppe
rit et facit. c. cām de re iudi. et melius. c. in pntia. de
renū. Cum enī iudex no possit pducī ad vera sciam
facti p. aliquē sensum corporū nisi factū eset notoriū
pimanens oportet q. adducat ad firmā credulitatē ex
presumptionib⁹ que quidē presumptiones causāt ex
multis plecturis et ex dictis testimoniis nā iudicū no pstat
vt tres testes verū dicant et maxime qn sunt ptrarij
ex multis argumentis et plecturis h̄ presumit. ideo dic
lex q. animi sui motum iudex in formare debet ex ar
gumentis et testimonijis que rei aptiora esse pperit et
vō p̄ximiora. nec enī ad multitudinē respici oportet
sed ad sinceram testimonioy fidē et testimonia quib⁹
potius lux veritatis assistit et hec habent in. d. c. si te
stes. iij. q. iij. et. d. l. iij. ff. de testi. et alibi dicit glo
riatio tex. q. si testis cito r̄idet est presumptio q. sit mē
dat. si vero est morosus presumitur dubitare ut h̄. v.
q. v. s. sed aliud. Et Inno. in. c. qm ptra de. pba. dic
q. si iudex ppendit testis vacillare no debet sequi dicit
um suū. et iurisconsultus in. d. l. iij. dicit iudic. tu mag
scire potes qnta fides sit testimoniis adhibēda quasi di
eac q. sup hoc no pot dari certa doctrina s. et varijs
piecturis iudex presumit. p. vel ptra testes. nā presum
ptio non est aliud q̄ quedā suspicio que causat in aio
iudicis vel aiuscunqz ex varijs plecturis vel argumentis
vel iudicia virgent causatur iuris vel angmentatur illa su
spicio. Si enī iudicia seu argumenta esent temeraria
utputa q. fuit visus cleric⁹ loqui cū malicie nulla alia
piectura existente vis presumere adulteriu cetero male
presumis no enī ex hoc debet causari aliqua sinistra
suspicio. ad hoc qd no. xi. q. iij. absit et si d. facto can
saretur illa ē suspicio seu presumptio temeraria d. quo
in. d. c. inquisitioni. Si vero plecture aliquatenus vir
gent puta q. fuit visus sepi seciū in secreto ptabulari
et veerqz est imenis tunc causabitur suspicio seu pre
sumptio. pbabilis ar. xxix. di. clericus solus. no tm ad
ducit iudicem ad credulitatē ut eū ppter hoc solum d
crimine adulterij pdemittet sed pcedet ut habetur in. c
h. de coba. de. Item possent esse aliae plecture magis
virgent ita q. causarent suspitionē seu presumptionē
magis vehementer et tūc pcederet ad magis granis
potia ad purgationē iudicendā. Qnqz etiā ad suspe

sionē a beneficio et officio donec se purgauerit ut in
c. inter de purga. cano. et qd no. Jo. an. in. c. l. d. ac
li. vi. Quinqz plecture sunt stricissime et urgentissime
ita ut vix ipse reus audiat diffiteri delictū et tūc can
satur tanta presumptio q. adducit iudicem ad credul
itatē et ferat sententiā ptra eum de ipso delicto ad hoc
et pterea de testi. c. afferte. s. eo. et bo. tex. in. l. sciant
cūc. L. de pba. canonisata. q. viii. sciant vide bo
na exempla p. Jo. an. in. Spe. in. addi. ti. de. pba. s.
videndū. v. p̄ij. dī. plenins in. d. c. tertio loco. vbl
vide. Ex quibus pclude q. no pot dari certa doc
trina qn presumptio sufficiat ad sententiā. qn ad semple
nam p̄bationem. qn ad iudicium seu torturā. quando
ad purgationē iudicendā. qn ad suspensionē beneficij
et officij vel ad similes effectus. sed iudex ex suo bo
no et equo iudicio ex varijs conjecturis arbitrabitis
ut in iuribus supius all. et si male arbitrabitur corige
tur factum p. iudicem appellationis iuxta no. in. c. p
terea. pall. et p. Inno. in. d. c. qm contra. Ex his etiā
pcludo no curandū qualiter appelletur suspicio vel p
sumptio an. s. v̄bemens an. pbabilis an violenta an
necessaria et. q. hec sunt! potius vocabula magnificia
q̄ iuris. assumunt enī sibi nomē scdm ipsaqz potentia
nam appellatur violenta illa que sufficit ad s̄niā q.
quasi violenter trahit iudicem ad credulitatem. Ele
bemens dicitur q. in tm̄ vrgēt q. vehementer facit in
dicem suspicari contra reū. j. co. literas. Probabilis
quasi proba seu recta. l. iuste causata et non temere. vt
quia reddit factum verisimile no tm̄ ita violenter ut su
fficiat ad sententiam. vide ad hoc bonā glo. in. c. insi
nnati. in. si. de symo. S. ut dī. s. no cures tu d. his
nomini⁹ sine vocabnl. imponas enī qd nomēvis p
considera 'qualitates' et 'potentias' et 'circumstantias'
piecturaz et scbz illas inducet effectus. ideo dī. p
Inno. in. d. c. q. j. c. in. si. q. quidā appellant violentas
presumptiones quas alij dī. pbabiles sed in h̄ no
est vis nūl in verbo scdm eum et disputatio de voca
bulis est p̄tinacibus relinqua ut ibi no. Inno. et
glo. sup rubrica inforciati quasi dī. q. no est fida
vis qualiter nūcupent. no enī habemus iura que di
cunt que conjecture inducunt presumptionem. violenta
et que pbabilē et que vehementē. nec quid operatur ve
hementē quid probalis nam varijs effectus causant scdm
q. conjecture virgent ut colligitur ex iuribus supius
all. quinimo glo. et doc. no ponūt vehementē presum
ptionē pro specie diffincta ut in hac glo. et in alijs sup
ius allegatis quia forte comprehendere ē voluit sub
violentia ut sentiunt docto. j. co. literas. Sed nos v
dem q. vehementis no semp sufficit ad p̄demnationē
ut p̄s in. c. inter. de pur. cano. et in. c. cū p̄timacia. de
bere. li. vi. et. j. c. lras ergo theorica illa no ē bona et sic
essent quinqz sp̄s nec ppter ea potes et iure collige
re quid operatur vehementis suspicio. ergo dic quod

De presumptionibus

fere infinitae sunt species presumptiois sicut sunt conjecture ex quibus ipse presumptioes in surgunt. Ex supius dictis et his que dixi in c. afferte. s. co. t. c. tertio loco de pba. pot capi satis sufficiens doctrina circa materia ista. et scias q̄ presumptio q̄nq̄ sumit ex facto de presenti. q̄nq̄ ex facto de preterito et utriusq̄ temporis. nā ex p̄tū circa prefensi ita circa p̄teritū et circa futurum. Itē ex facto de preterito presumit q̄nq̄ circa p̄tentia q̄nq̄ circa p̄sentia q̄nq̄ circa futura de quo nō glo. ai iuribus in ea all. j. cle. et in. c. cī p̄ bellicā. pp. viij. q. ii. t. c. p̄nenit. viij. dī. et. c. multis. viij. dī.

Cribam. Breue est et in effectu intē circa futura. et pone casum fratrem ut dixi in p̄cedentibus capitulo. 120 p̄mo q̄ diu negligens in p̄terito presumit q̄ erit negligens in futura. Ex hoc dicat gof. q̄ qui negligenter studuit in iure canonico p̄sumit q̄ studebit negligenter in iure civili et econverso. Scđo nō. q̄ platus nō tenet assidue monere p̄nus et negligentē ex quo vehementer p̄sumit se nō p̄fecturū. debet enī tūc tacere ne imiteat margaritas inter porcos vide ad hoc bo. tex. in. c. q̄. xi. q. iiij. et in. c. ephesis. viij. dī. Tertio nō ibi apparet. iuncta glo. fi. q̄ id qd̄ p̄sumit p̄t̄ dī apparet. ad idem bo. tex. .s. c. ppi. et vide ad materiā qd̄ ibi dī. Slo. prima ponit duos intellectus ad tex. p̄minus est melior et pro eo facit. c. q̄. et. c. ephesis. s. alle. Slo. s. ponit triplices presumptioē ex p̄tū et triplicē ex p̄terito. et pro expeditione queror hic dī presumptio ex p̄terito circa futura nū quid alijs modis elicias presumptio Slo. nī det q̄ sic. nā presumptio q̄nq̄ elicetur ex facto de p̄tū. q̄nq̄ ex facto de p̄terito. 121 rimo casu tripliciter. 122 q̄nq̄ ex p̄tū circa p̄sentia pone exemplū. si quis de p̄senti est criminolus p̄sumitur q̄ accusat nō bono zelo ideo repellit. vi. q. i. qui crimē. et i. c. i. de accu. Quicq̄ p̄sumitur ex p̄tū circa p̄terita. exemplū. si mulier nupta allegans maritum captū et mortuū alteri implectit. Si postmodū audito de vita p̄mī mariti nō recedit in pertinenti de scđo p̄sumitur q̄ cā incontinentie transiuit ad scđas nuptias ut in. c. cū per bellicā. xxvij. q. ii. Quicq̄ et tertio presumit ex p̄tū circa futura. exemplū. si quis de p̄tū est negligens seu incontinentis p̄sumitur q̄ talis erit in futurū ut i. c. si quis dyaconus. l. dī. Scđo casu p̄ncipali inducit presumptio etiā tripliciter. Quicq̄ enī ex p̄terito circa p̄teritū. exemplū. si incontinenter aliqua mulier vixit nō p̄sumitur q̄ fuerit maritata. xxvij. dī. quia sunt culpe. Quicq̄ et scđo. ex p̄terito presumit circa p̄s. ut si queritur de fama alieni nā p̄sumitur quis bonus vel malus scđm vitā de p̄terito ut in. c. monachus nouic̄. lxxvii. dī. factit qd̄ nō. i. l. f. ff. de. q. Quicq̄ et tertio ex p̄terito presumit circa futurū ut hic et nō. hanc glo. et idem in effectu nō. in. d.

c. cī p̄ bellicā. p̄all. et. c. p̄uenit. viij. dī. et. c. multis. viij. dī. et facit hec ad q̄nem. Quidā fuit minatio sūdā de pontiendo eum. demū fuit p̄cessus et nescit a quo. queritur an sit p̄sumendū q̄ fieri ille qui minus intulit et v̄ q̄ sic q̄ ex p̄terito p̄sumit circa p̄s. ut patet ex p̄dictis dic q̄ bene inducitur presumptio? tra eum tū nō sufficit ad p̄demnationē quia in criminali debent esse. p̄batōes luce clariores. l. sciant cūcī. L. de. pba. canonisata. h. q. viij. dī. spe. in. t. dī p̄sump. h. q. ar. c. fi. q̄ talis presumptio sufficit ut supponatur tortura quod nō et ride ibi latius et quod nō. in. c. auditis de intē. resū. et in. c. anditis. de p̄scrip.

Via Visi. Requiris ab illo qui p̄bare vult qd̄ non est verisimile. dividit nam p̄mo ponit cām finalē. scđo. p̄uisiōē. tertio. p̄uisiōis cām imp̄alissā. scđa ibi. p̄uidas tercia ibi q̄n. 120 p̄mo istū tex. contra p̄mutantes beneficiū tenue cuius p̄nigui p̄sumenda enī est talis p̄mutatione fraudulenta et simoniaca cā nō sit verisimile q̄ sine cā resignet q̄s beneficium p̄nigue. p̄ teni. ar. hic et in. c. sup hoc de renū. facit qd̄ legitur et nō. in. c. h. de renū. li. vi. puto tū q̄ hec sola presumptio nō sufficit ad finiam p̄ferendam sed p̄stat l̄tiam cām īdicendi purgationē seu alter p̄cedendī. ar. in. c. inter. de pur. cano. sed si adesset alia admicula poterit finia ferri. ex p̄plū. p̄mutatione q̄s beneficiū p̄nigue cā nepote iunene h̄tē tenue. h̄c enī cōcurrīt suspicio sanguinis ultra tenitatem beneficij. ar. x. q. h. hoc vias p̄statio maxime si alter erat senex. et h̄ videtur velle Jo. an. in dīcto. c. ii. de renū. li. vi. l̄z cōtrarium vellit Jo. de ligna. in. c. i. de cle. nō resū. s. p̄mo puto verius. et q̄ valet ar. a cōiter accidentib⁹ ut dīcto. c. i. et p̄mutare videmus q̄ ista sunt in fraudē hec puto vera nisi sit alia presumptio ista excludens ut puta quia nō poterat secure morari in beneficio p̄nigui vel alia similitudinē ar. de renū. ad supplicationē. et vij. q. i. pastoralis. Scđo nō et tene menti q̄l̄z cōma presumptioē iuris admittat. p̄batō ut hic et dīctū fuit. s. in. c. q̄nto. dī aggranaf. p̄bans dñtorib⁹. p̄batō. n̄bus q̄n verisimilitudo est p̄tra eū. vnde scias q̄ q̄n q̄ verisimilitudo est tāta q̄ nō admittit. p̄batō in p̄trarium ut in. c. filij. de here. li. vi. et hoc puto. p̄cede re vbi ins exp̄mit sicut facit in. d. c. filij. vel sup illa p̄sumptio statuit ut dīcti. s. co. q̄nto. alias semp. admittitur. p̄batō in p̄trarium l̄z exigat stricōr ut h̄. Quicq̄ verisimilitudo est maxima et tunc non admittitur probatio in p̄trarium nisi precedat p̄mī aliqua causa congrediō ut in. c. super hoc. de renū. Quicq̄ est verisimilitudo magna nō tū maxima et tūc. p̄cedat iste tex. ut admittatur. p̄batō sed debet esse clarissima sīc et in cā criminali ut h̄. et i. l. n̄ ī verisimile. ff. qd̄ me. c. et bec nō. facit etiā quod le. et nō. in. c. sollicitate. de resū.

Op̄p. c. c. quod.

Glossa xp̄lin. clia op̄ p̄f. dī. q̄n
Glossa xp̄lin. clia op̄ p̄f. dī. q̄n

Chancery of the archbishop of Augsburg
Tunc reges di fidei pacato

Plano

spol. Nō q̄ contra testes deponentes contra verisimile est presumptio falsitatis et sic nō faciūt fidem nisi sint tales de quibus nō est verisimile q̄ debent peccare vel nisi habeant aliquā presumptiōnē scū putata famā vel quid simile. Dōpo. et vī q̄ alio respectu nō valuerit hec p̄mutatio q̄ nō intenetur auctoritas ep̄i ī-dere. p̄mis. quesitū. cū si. Solum intelligi dū est scōm doct. q̄ hec auctoritas etiā allegabat s̄z nō ē verisimile q̄ hec itercesserit & falsomō allegabat

Lal' P̄ter. nomina

Lud quoq; tōne cohabitationē et famā. pbatur cōtingū maxime si apparet iusta dotalia. sic summat Iō. an. que summatio iudicio meo oīno nō colligitur ex isto tex. nū q̄ in isto tex. nulla sit mentio de cohabitatione nec nominatōe ultra instrumenta dotalia. tum q̄ p̄ dictōne maxime sentit Iō. an. q̄ absq; instrumento dotali fuisset b̄ p̄ alia posita in tex. pbatur matrimonium. ideo magis in beredo literē summo sic P̄ter cohabitationē dīntinā famā de m̄rimoniō et contracribus m̄rimoniib; ac alia admīnīcula. pbatur matrimonium. hoc dicit. Cōmūnis diuisiō. Scđa ibi verū. Nō p̄mo exp̄ssum ī litera q̄ sola cohabitatio maris et femme etiā dīntinā nō inducit presumptiōnē matrimonij et qd plus ē etiā si masculus sit seru⁹ et femina libera. nā p̄ma frōte videntur p̄trariū cū nō videatur verisimile q̄ libera vilit cohabitare seruo p̄ter affectū p̄magali cū vīt rep̄ial aliqua que cū seruo vilit etiā m̄rimoniālīter cohabitare. ī-de p̄m. ser. quasi p̄ to. sed rō decideri in p̄trariū est quia cū matrimonij sit magnū sacramentū et maximū p̄iudicij nō debet iudicari ex lexi presumptiōne ar. ī. c. literas ī-co. et ī. c. l3 ex quadā. s. de testi. et de hoc aliquid ī-sup glo. ī. v. vxorez suā. Scđo nō casum in quo seru⁹ p̄t esse in iudicio nomine. p̄p̄io et p̄ lūre. p̄ph. s. cā p̄fēdi vxore suā. i. illis enī spūa lib⁹ nō curat dñica p̄tā sic nec patria. d̄ iudi. ī. anū. lī. vi. et ī. c. i. et qd ibi nō. de p̄m. seruo. et de materia ī. l. vī certis. ff. de iudi. et ī. c. nō est ī-de sponsa. Tēto nō ibi vendicans q̄ marit⁹ p̄t vendicare vxoren. et sic videntur q̄ maritus habeat dñmū in vxorem cū d̄ rei vendicatiō nō p̄petat nisi rōe dñmū. l. i. et l. nosbū. ff. rei ven. et nō ī. ca. exalata. de iudi. ī. cōtrariū facit. l. si vxore. L. de p̄di. inser. vbi dicitur q̄ mulier ē i. potestate patris et mariti ideo dic vt. ī-lati⁹ dicā. Nō bic aptissimū q̄ instrumentū donatiōis ppter nuptias licet ī eo enīcēt matrimonij nō tñ p̄ hoc. pbatur matrimonij sine alīs admīnīculis de qno ī-latinus dicam. Nō ibi desponsasse nec despōsat. tēc q̄ licet voluntas seruo fuerit posita et plures repetita. tñ p̄ varias pbationes seu p̄iecturas potest. pbari mutata. Nō ibi more illarū qui panes tēc. q̄ p̄sumptio surgens ex signo tollitur s̄. pbaf illud signū

equiūocū ad plura. Ex quo colligitur q̄ signū equiūocū ad plura nec pbatur nec p̄cise presumptiōnē facit. p̄ altero tñ facit. c. ī p̄ntia. de. p̄ba. Ecōtrario vero signū ad certū quid restricū. pbatur vel salte presumptiōnē magnā facit d̄ signato. facit. c. dilecto. de p̄ben. Itē ex hoc et ex tex. nō q̄ delatio annulū in muliere alio nō pbatur est signū matrimonij. p̄ hoc. xxx. q. v. semic vbi ponit tex. quare vxori datur annulus a marito et qua re ponitur ī quarto digito. Nō ī verbo vez. q̄ in pbatione matrimonij vbi vere pbationes nō sunt p̄ceteris attendenda est fama vicinie. et sic habebas eā. sum in quo fama plurūm̄ valer. Nō ibi in lecto et ī mensa tēc. duo signa ad p̄sumendū matrimonium inter virū et mulicerē ut q̄ vir tenet eam ī lecto et ī mensa ut vxore. Ex quo īserit do. an. q̄ si marit⁹ tenet vxorem extra lectū suā et mensā nō tractat eā ut vxoren et possit vxor virū p̄stringere ut ea ī p̄dictis et alīs tractet ut vxore qd nō. et adduco. c. ex parte. de spon. et qd nō. ī. c. h. de coniū. le. et vide gl. ī. c. ma nifestū. xxxij. q. v. que vult vxorenō posse īnūito ma rito voulere ut iaceat denocē cū camisia qd nō īserit si vxor nō teneat scū facere et si teneat vxor ergo et maritus cū quo ad carnale debitu nō iudicent ad imp̄ria ī. c. gaudemus. de diuī. et facit descriptio matr̄ monij que sequit̄ ī litera ibi īndividuā vītēsuetudī nem retinens tēc. Nō ibi seruat affectu p̄magali q̄ vxor teneat seruire marito. et alibi dicit tex. q̄ est p̄ne famula virū ut ī. c. hec īmago. xxxij. q. v. Et tu p̄dēra literam que qualificat hoc seruitūz vī. s. debet seruire affectu p̄magali et sic nō sumis simpliciter. Ad q̄ autē teneat vxor vide qd satiō dixi ī. c. literae. d̄ re sti. spol. Anteq̄ glo. ī. ī ordīnē attingā et p̄fēdi intel lectum. c. Quero īgl p̄mo p̄ q̄ pbatur hic matrimonij cū fiat mentio de instrumento donationis. ppter nuptias ī quo nominabant se p̄nges. Item d̄ delatione annuli. et papa m̄det q̄ ī talibus fama vicinie magis debet attendi et pondera verbū magis q̄ si sola fama non sufficiat. Go. gl. nostrā tāgit intellectum huī. c. ī quinq; locis. p̄mo ī verbo noſatōez et ī. v. donatōez tēc vī. si fama tēc. v. vxore. tēc. v. p̄ler sed nullib; iudicio meo dedarat p̄fecte intellectū huī. c. Nā ī. v. nominationē. solū dicit q̄ nominationē p̄sumptiōnē īndicat sed nō pbationē. ī verbo donationē dicit q̄ instrumentū donationis. ppter nuptias īndicabat presumptiōnem. sed nō plene pbatur q̄ nō fuit factū sup m̄rimoniō p̄. l. neq; sine nuptijs. L. d̄ nnp. ī verbo si fama dicit q̄ fama p̄ se plene nō pbatur sed cū alīs admīnīculis seu presumptiōnib; valet q̄ que nō plent singula tēc. s; nō exprimit q̄lia dicit esse alia admīnīcula seu presumptiōes. ī vībo vxore. dicit q̄ sola cohabitatio si pbatur m̄rimonijs. ī vībo p̄sertim. dicit

Note fundatōe glōpe 21

De presumptionibus

q̄ fama cū alij̄ sufficit bīc etiam sine illo instrumento sed non dicit cum quibus alij̄ forte habuit respectū ad cohabitationē et delationem annuli. Alia eñ hic non allegabantur p̄ter instrumentū. Dominatio vero bīc nō pbatur exempla instrumentū et videtur glosator magis in ista glo. q̄ in qualibet alia aranū lucum exp̄m̄re sed certa si hunc intellectum habuit nō recte sensit. p̄mo q̄ hec lectura nō p̄gruit lītere que licet ponat in f. v̄bum p̄sertim. nō tñ p̄ hoc intendit excludere totaliter p̄bationē instrumenti sed innuit q̄ tūc maxime est attendendū si fuit p̄iectū ab eo qui suum officium p̄suēuit diligenter exercere. Item nō vides vera in se ut sola cohabitationē cū fama sufficiat q̄ et hoc se queretur q̄ sola fama p̄ se sufficeret cū cohabitationē bū. p̄bet. Item essent p̄bationes nūmis fragiles ad tātum negotium p̄bandū t̄ nullib⁹ hoc probat̄ in o. vt dixi hec litera. in f. innuit p̄trariū cū ponderat instrumentum. et hoc ad p̄mū intellectū quē sentit glo. sed eam salvando posset dīcī q̄ ponderat̄ vlt̄rā famam cohabitationē dulitnā. noīationē p̄ngalem delationē annuli et hec satis videntur sufficere sine alio instrumento vt ex j. dicēd̄s patebit. Sc̄s intellectus colliguntur ex dictis Inno. qui dicit q̄ lī fama plurimum adiunet tñ p̄ eñ nō indicaret matrimonium s̄. ppter instrumentum quo p̄tinetur donatio. ppter nuptias in q̄ se se p̄iuges nominabant. Bonatio eñ. ppter nuptias locū non haber nī vbi est matrimonium j. de dona. post dinor. rest. et si necesse. Nec ob. qđ obij̄ cibitor instrumentū in fraudem p̄ceptum q̄ hoc non pbatur nec p̄sumebatur ex quo nōrius p̄suēuit suū officiū fideliter exercere hoc tñ limitat sc̄m̄ alios t̄ bene sc̄m̄ cū vt instrumentum dotis et donationis. ppter nuptias probat matrimonium si non agit de p̄iudicio alteri' matrimonij alias seculis cū verba sunt necessaria ad p̄tra- cūm m̄rimoniū exp̄mentia p̄sensum de p̄nti j. de spō- me. Exāenmus p̄mo hunc intellectum anq̄ descendamus ad alios. Hosti. dicit q̄ p̄ solū instrumentum votis vel donationis. ppter nuptias nō pbaf m̄rimoniū etiam si nominarent se ibi p̄iuges allegat. I. neq̄ sine nuptijs quā allegat hic glo. que idem in hoc tenuit idem do. an. hic. Nō ob. l. optimā. L. de p̄tra. et cō. stipu. vbi dicitur q̄ si in stipulatione dīcī q̄ seculis tit̄ hūt stipulatus t̄. q̄ p̄bec v̄ba enunciatiā ex quo sunt necessaria ad stipulationis actū probatur illū esse sc̄rum tit̄. nam sc̄m̄ eum illa verba enunciatiā p̄bant enunciatiū solū quo ad probandū de quo p̄ncipaliter agitur cū actus non possit subsistere sine enunciato seculis si simpliciter de enunciato ageret. vnde ibi probat q̄ sit sc̄rum p̄ illa v̄ba enunciatiā quo ad validitatem stipulatiōis cū sine hoc non valeret stipulatio. seculis si ageretur de seruitute ad alium effectū vt hic. et dicit q̄ hec est solemnis limitatio ad illam. l.

optimā. sed certe ego allego gl. in. v. c. sc̄rum. q̄ apte hoc vult et sic intelligit et restringit illā. l. p. l. cū aliqui s̄. L. d̄ iure deli-vbi videtur hoc pbatur. Sed aduerte quia bal. in. le. si quis in aliquo docimēto. L. d̄ edē. referens dictum Inno. hic dicit q̄ tex. sing. v̄r in cōpositum in an. v̄t fra. f. s. illud quoq; luxta p̄ncipia vbi dicit apte probari q̄ p̄ instrumentū donatiōis ppter nuptias insinuat̄ probatur matrimonium. f̄ ipse reducit ad p̄cordiam q̄ in p̄iudicium p̄tū inter quas p̄ficitur instrumentū probat tale instrumentū m̄rimoniū vt in p̄allegerā an. sed in p̄iudicium alioz nō t̄ sic procedat dictum Inno. sed certe hoc voluit in limi- tatione quā postea fecit. et hanc opinionē bal. videtur sequi do. Car. hic s̄. hec opinio m̄b̄i nunq̄ placuit in o. de directo contra eam videtur tex. hic quez illi re uerentia eoz salua non videtur ponderasse. nā b̄ nō agebatur d̄ p̄iudicio alterius matrimonij t̄ p̄currebat nō solū tale instrumentū sed etiā diutina cohabitationē et annuli delatio t̄ tñ papa nō fuit p̄tentis his p̄ba- tionibus. sed dīcī attendendā etiā famā vicinie. si en. simpliciter p̄ tale instrumentū pbaret m̄rimoniū pa- pa mandasset absq; alia p̄batione illam cogi. Item i. f. tex. apte innuit q̄ tale instrumentū solū administrative tur p̄serit si est p̄fectum ab eo qui officium suū dili- genter exercebat. nec valet si dīcatur q̄ instrumentum erat hic v̄ciosum quia hoc fuit fallum. fuit eñ allega- tio p̄tis ut. s. dīcī s̄. eñ fuisse verum nō p̄st̄issit ad mīnūculū nec fama aliquid probaret cū p̄sumeretur orta ex falso instrumento et reprobato vt legitur t̄ nō in simili in. c. inter oblectos defi. instru. vnde rōe fra- diis adhibite fuisse presumptum p̄tra matrimonium q̄d tñ non sit ut hic patet. et q̄ de iure nō pbet cū p̄- cipaliter agit de matrimonio est tex. iunctaglo. h. i. d. l. neq̄ sine nuptijs. et in. d. l. cū aliquis. iuncta gl. i. d. l. optimā. ad. an. v̄t fra. f. Respondeo qđ nō probet id ad q̄nod inducitur si bene ponderetur ibi eñ solū pbatur m̄rimoniū quo ad donationem. ppter nuptias et si respectu eius qđ p̄cipaliter p̄tinetur in instru- to et b̄ negat nemo cū tex. sit in. d. l. optimā. et. d. l. cū aliquis nō ait. pbaf ibi m̄rimoniū p̄cipaliter cū nō ageretur ibi de matrimonio t̄ q̄ hoc sit de mente illi? tex. p̄mo paret ex rubro illius an. nam ibi tractat̄ so- liūmodo de modo īsinnādi donationes t̄ ipsas con- sequendi soluto matrimonio v̄i in rubro nō ponit de modo p̄bandi matrimonium. s̄. pot̄ ponit in an. q̄ modo na. eff. le. s. qm̄. et n̄ḡz debet p̄uenire rubro ut nō. i. c. tibi qui de rescip. l. vi. et in. c. si sup grā. d̄ of- ble. e. li. Itē b̄ p̄z ex p̄cipio. s̄. illud quoq; d̄ c̄ mēte vides q̄ mēs sp̄toris fuit ibi p̄silere t̄. p̄uidere mulie- rib⁹ ne instrumentis p̄fectis sup donatōe p̄p̄ nuptias p̄ v̄tis mulier n̄ valeat p̄seq̄ donatōe. p̄p̄ nuptias p̄z eñ ibi ex. s̄. se v̄i ibi pbaret m̄rimoniū q̄ ad hoc ut possit

A. Instrumento donat donator p̄b

Johannes Cappellanus

consequi donationem soluto matrimonio seu ad aliū effectum dū agitur de ipsa donatione. si enī ibi agere tur p̄ncipaliter de matrimonio impator nō p̄sumisset mulieribus ut facerent insinuari instrumenta dōas. s̄z potius ut facerent recipi testes qui interfuerūt ad p̄petuam rei memoriam vt in. c. significavit. et in. c. alberic⁹ de testi. Tertium intellectum sensit idem Zino. qui dixit hic esse notandum diligenter q̄ si aliquis perit aliquam in uxore et pbat q̄ p. x. annos simul cohabitauerunt et fama vicinie haberet q̄ ea tenuit ut uxori rem obtineb̄t. nulla enī equa pbatio est ita bona in his sicut fama vicinie. et hoc dicit fortissime procedere si a gatur possessorio ad restituētē possessionis uxoris. vult enī in effectu q̄ tā respectu possessori q̄ petitorij sufficiat pbatre duo. s. cohabitationes p decenniū et famam vicinie q̄d eam tenebat ut uxori. et p identitatē rōnis idem putat dicendū in matrimonio spiritu ali q̄ si dū quis stetit in aliqua ecclesia vt cleric⁹ vel vt rector et pbat p famam vicinie q̄ ita sit q̄ non solū iudicabitur p eo in possessorio sed etiam in petitorio. ar. s. e. quia verisimile. Et si p̄traūm diceretur sequetur magna absurditas q̄ oportet semper quoſcūq; habere paratas pbationes de sua canonica institutōne. sed ab hoc intellectu recedit finaliter Zino. dices hanc absurditatem admittendā ne sequarūt maior absurditas nam sequeres scđm p̄dicta q̄ si quis pbat se domū vel possessionē aliquam tanq; suā aliquanto tpe possedisse et sup̄ hoc haberet famā vicinie optineret etiam in petitorio q̄d p̄stat oīno falso effe scđs enim cum habeat necesse litūm titulū pbat atq; dñi. um. l. in rem. ff. de rei vendi. et. L. eo. l. si. quare p̄cludit q̄ petenti ecclesiam vel mulierē nō sufficit pbatre possessionem vel administrationem etiā cum fama vicinie nisi et aliud pbat alioquin is qui impletur absoluatur. L. de. pba. actor. hosti. circa hoc multum in stat et p̄clusio sua est q̄ hoc ultimū dicit Zino. procedere potest in domo possessione et huiusmodi rebus p̄phantis. sed in ecclesia et uxore pcedat p̄mū dictum. Rō diversitatis posset reddi scđm eum q̄ in rebus p̄natis indices et superiores nō solent inquirere q̄le insibant in illis possessores immo q̄nq; p̄p̄rū dñi negligunt sed in ecclesia et uxore aliud est. nam indices ecclesiastici solent de his ex officio inquirere nec p̄ sangūnī solent pati vt eoz p̄sanguinea teneat vt p̄cubina saltem a pari vel inferiori ar. d. restudi. p̄sanguinē. nec subditū solent ei qui nō habet titulū libenter obediens. Ideo q̄ dicit q̄ ex sola possessione ipsaliū possessionis etiā cū fama vicinie non potest ita p̄sumi. p possessor sicut i ecclesia et uxore. in illis nempe verisimile ē q̄ si q̄s ecciam vt rector vel mulierē vt marit⁹ longo tpe tenet in ea insibant dicit tandem in talib⁹ distinguēdū utrū faciūt sit oīno recens satis et in hoc casu habet lo-

rum dicitū Zino. et q̄d statim dicam scđm cum ibi et antiquum numeris et pcedit dicum hosti. s. recitātū q̄d aut̄ in hoc casu dicitur satis recens vel antiquū arbitrio boni iudicis scđm varias circūstantias dicit relinquentiū ar. in. c. de causis de offi. dele. et remittit ad id q̄d de tribus et. p. annis nō. in. l. si filius. in. i. glo. L. de peti. bere. dicit tū q̄ q̄nū p̄sumit p̄f pro illo q̄ dū eccliam possedit si tū p̄starer de intrusionē vel alio viciose ingressu oīno poterit remoueri ad hoc q̄d legitur et nō. in. c. dilecto. de p̄ben. In alia pte tex. dicit hosti. q̄ fama cum bis duobus q̄ in eodē p̄apside vel in cisorio secum p̄medit sicut uxorem induxit ad eccliam mittit. in lecto suo recipit matrimonii p̄sumptū indicat. q̄n̄ vō tenet illam ut ancillam vestit vīibus vestibus mittit ad aquā. Lectū habet separātū ad quē decidat q̄n̄ pl̄z non ipsa vero ad suū venit. tunc p̄sumit stuprum. xxx. q. v. aliter et scđm hoc dicit q̄ magis q̄d ponit in tex. stat p̄patiū. cū enī in his multū operat fama. s. c. p̄xi. vult hic tex. ē magis. l. p̄ceteris p̄sidērandam. quasi dicit scđm eum evidenter est hec pbatio q̄. pbatio instri q̄nū et illud coadiuat ut in h. et v̄ hosti. velle p̄dicta pcedere etiam in facto recentissimū maxime dicit procedere in facto antiquo. Ex his dictis ego colligo quartū intellectū q̄ fama vicinie sep̄ matrimonio cū p̄dictis admīculis pbat matrimonii q̄d aut̄ hic dicitur de instri nō ē necessarium q̄ p̄deatur tanq; admīculas vnde sufficiunt admīcula alia p̄dicta loco hui⁹. et sic declarat hūc quartū intellectum do. an. dicit q̄ si. pphantur hec copulatiue. s. q̄ ē tractauit in actibus p̄ticularibus ut uxore et q̄ hoc habeat p̄muniū opiniū et fama vicinie indubitate pcedit dictum hosti. sed litera ista probat plus scđm enī vīces q̄ si sola vicinie haberet hoc q̄ eam tractauerat ut uxorem in p̄ticularib⁹ p̄portionabilib⁹ uxori q̄ p̄cluditūt m̄rimoniū p̄sumptū q̄d dicit nō. et hoc dicit satis procedere q̄n̄ tractatus fuit longi tpe ut decenniū ut probat litera. et sic dicit hic casum in q̄ fama optinet locū plenū probationis q̄. pbat tractatum in p̄ticularibus ad m̄rimoniū et tractatus pbat m̄rimoniū. hec sunt vība sua formalia. Ex quib⁹ p̄t dicit quintus intellectus sed p̄fecto hīc intellectus nullo mō ē venis si intelligit q̄ sola fama etiam de p̄ticularib⁹ actibus p̄portionabilib⁹ m̄rimoniū probat ipsum m̄rimoniū ut verba sua sonare videntur. nā. ut. s. dixi tex. requirit famā p̄ceteris. nō aut̄ q̄ sola fama probet ut ipse met do. an. v̄ velle hīc in alio mēbro. bñ aut̄ probat hec litera q̄ fama p̄ceteris valet nō solū quando ē de m̄rimoniū s̄ etiā si est d̄ actib⁹ p̄ticularib⁹ p̄portionabilib⁹ m̄rimoniū requiriunt tū alia admīcula ut h̄ erit de quib⁹. s. et sic habes dicta alioꝝ ordinata que hīc confuse per alios recitans. Ego dico sic q̄ aut̄ querit nunquid sola nominatio. l. q̄ nominant se coningens

De presumptionibus

pbet matrimonii et dico qd non sine noiaatio sit facta in iistro ut hic inducendo ut. s. sine sit facta ore ppaio quia sepe foricatores sine adulteri ad paleandū delatum appellant se coninges ut nō. Inno. in. c. ex pte. de resti. spo. et videt. pbari in. l. nō nudis. et in. l. non epistol. L. de pba. Aut queritur nūquid sola cohabitatio sufficiat et dicendum etiā qd nō ut hic et in. d. c. aliter. xxx. q. v. Aut queritur de iistro pfecto sup oote vel donatione ppter nuptias et dicendum qd plene non pbat ut hic et. s. plene dixi. Idem dicendum de sola qd illa regulariter non pbat ea que sunt grauis pjudicij ut. s. dixi. et plene in. c. venientia. i. s. de testi. qd pbat hic inducendo ut. s. Aut pbas fama vicinie et tractat matrimoniales. s. qd eam tenebat et tractabat in omnibz ut uxore hosti. et do. anto. dicit hec sufficere quimodo. anto. videtur hoc p indubitate habere ut parz et pdictis. Ego puto ista sola non sufficere in facto receti quia fama plene nō pbat. illa vero admīnīcula concernunt potius possessionē qd pprictatē et matrimonium debet vere pbari. cū nō sit verisimile qd fuerit clandoēlinū facit. c. ex transmissa. et. c. ex pte. de resti. spo. nec iste pbationes fame et tractatus admittunt i facto. ppaio qd pbationes dnt esse clare ex quo factus sit natura est. pbabile. ut nō. Inno. in. c. venientia de. v. sig. li. vi. facit. c. in pntia. de. pba. nam et dominū rei. pbane vbi non agitur de tanto pjudicio nō. pbat p fama et huiusmodi actus ut dixi post do. de rota in. c. cū ad sedem. de resti. spoli. et sequitur ibi do. an. fortis non debet sufficere in casu nostro vbi agitur de magno pjudicio ar. c. vbi pcculū. de elect. li. vi. 125 ob. iste tex quia ultra fama hic erat diutia coabitatio. s. x. annos et instrumentū donationis ppter nuptias et annuli dlatio et qd qd mulier niteretur haec psumptiones infringere nō tñ. pbauit et idem puto et fortius in matrimonio spūali ut illa duo sola non sufficiat pfectum cū fama facile oritur ex possessione et plati hodie sunt multum negligentes ad inquirendū et sic sto cū Inno. nisi alia admīnīcula pcurrant. Cū dico ponendo vez intellexū b. c. qd soli pbat qd diutina coabitatio puta. x. annos cū fama non solum de matrimonio s. etiā de tractatibus matrimonialibz vna cū alijs admīnīculis plene. pbat matrimonii nec euro an pcurrat instrumen tum dotale vel nō qd b ponderas tāqz admīnīculans nec multū piderat ut p in. tex. in. v. pfectum. et sic idē dico si cesset instrumentū et succedat aliud admīnīculz ar. in. c. cū cām de. pba. et p hoc puto qd si. pbanf diutina coabitatio et fama de matrimonio ac p testes p bene actus ptculares matrimonii pata qd cā in lecto tabula seu mensa et alijs pmanibz tractabat ut uxore qd sati pbetur matrimonii absqz alijs admīnīculis et sic pbat ptcularis succedat loco instrumen ti de qd nā b nō. pbanf vere illi actus ptculares sed

Solum p famā merito ponderas etiam admīnīculum iistro et idem dicendum in similibus admīnīculis et pbec bēs clavis intellectū b. c. Sed circa pdcia qd ro quid si quis petat aliquam in uxore et nibil. pbat de fama sed solū p duos vel tres testes pbat qd vir cū muliere iacuit et stetit volens vel intendens querere possessionem iuris vel vinculi matrimonial et mulier b idem sciebat et intendebat qd vir Inno. dicit qd inter tales indicabitur matrimonii. et si spoliatio interuenit est restitutio fienda. et qd qd Inno. hic diperit sub du bzo forte. hosti. tñ omnino putat hoc sufficere quo ad pbationem veritatis matrimonij dñm habeant intētionē ista et exp̄sserint corā testibus alias non pōscit voluntas mēte retēta. l. si repetendi. L. d. pdi. ob. cau. nec testes possent sup ei deponere quia nō pnt diuinā re in. c. ut nr̄a. de ec. benefici. nec pte deponere nisi de bis que in eoz plenitudo gesta sunt. iij. q. ix. testes. Ex his inseritur qd matrimonii pōtrabili sine verbis cū inter eos qui sari pnt et ex illa. q. dependet ista. ideo dō bac mitto te ad ea que plene nō in. c. tue. de spon. Oppo. veniendo ad gl. et videtur qd haic mulieri pte tebat alia exceptio ultra enumeratas in tex. videlicet qd vir erat seruus ut in. c. pposuit. de pungio ser. Voluntario ptrarium pcederet si ignoranter habitasset cū eo; b sciebat illum esse seruus et sic nō obstat ptrarium ut in. c. pposuit et in. c. s. co. ni. et hoc voluit in effectu. gl. i. Oppo. scđo ptra tex. et videtur qd iste seruus non poterat istam mulierem vendicare qd rei vendicatio ppetit dño rei rōne onij. l. in rem. ff. de rei vendic. ff. maritus nō habet dñnum in uxore. cū qd est libera. tñ qd dicitur sotia humana et diuine dominus s. de ritu nep. l. i. nō. glo. xxvij. q. q. in pn. facit xxvij. q. v. c. s. glo. q. metu ptrarij ut arbitror exponit. v. vendicā. l. eam petet in suā uxore quasi sentiat qd nō ppric vendicabat Inno. capit illud vbi ppric dicens qd manū vendicat uxorem nō ppric simpli pter sed adiecta cā dūire canonico sicut filius petitur p rei vendicationē ad iecta cā de iure qui nr̄a. l. romanop. Adverte respectu filij vide glo. satis plena in. c. q. de puer. in. s. respectu uxoris vide Jo. an. in addi. spe. sup. tñ. qui s. lung leg. vbi post. Rof. dicit qd mulier nō est in potestate viri iure romano sed i officio ut. l. ass. da. L. qui po. i pig. ba. et sic non vendicat eam ppric sed agit interdicto dū uxore exhibenda si ab alio detinetur vel p utile interdictum de libero homine exhibendo si ab alio nō detinetur. si autem fū ptrouersiam uxor facit petitur officio iudicis. L. de iinsti. et subsi. l. rep̄benderenda. dicit amī ibi Jo. an. qd officiū iudicis sup reintegratōe posse i lessonis matrimonij p̄t iplorari etiā i foro leculari dū modo nō dispateret dū titulo matrimoniali seu dū substitutū vicili qd idē est omni in casu pōt agi coā iudice ecclasiastico ut in. c. nō est. j. de spon. Si autem uxor est

Quod lat. 69 c. 110 fol. 2 Abb. V

in potestate viri ut est iuris lōbardoꝝ bene possit ve-
dicari scđm eum et sic cū eo transit simpliciter do. an-
vide ut clariss habeas hanc materiā. rei vendicatio p
prie nō ppetit nisi ei qui acquiſuit dominium de iure ge-
tium aut iure ciuilis ut dicit tex. in dicta. l. in rem in p.
.ff. de rei. vendi. vñ liberas psonas p hanc actionem
vendicare nō possum? Iꝫ sunt in potestate nřa nisi ad-
iecta causa illius iuris. quo sunt in potestate nostra. nam
p adiunctionem illius cā restringit vendicatio ut nō s̄
notat simpliciter dñum sed potestatē ppetentē iure ex-
presso unde p̄t pater vendicare filiū adiecto iure ro-
manoꝝ q̄ illo iure fuit introducta patria potestas in
isti. de pa. po. s. ins. Eodem mō p̄t abbas vendice-
re monachum suū et platus clericū suū adiecta cā de
iure canonico. sicut ciuitas vendicat cūnē suū adiecta
cā de iure ciuilis. l. de iure. ff. ad municip. et sic de simili
hōcl. et nō. in. l. i. s. p hāc. ff. de rei vendi. Ad ppo-
situm ergo inferendo si uxor est in potestate mariti
aliquo iure tunc posset vendicari adiecta cā illi? iuris
De iure aut ciuilis nō est in potestate mariti s̄ sui pa-
tris si uxor nō est emācipata nisi quo ad debitu carnis
et quo ad opandum quia opatur ad lucru manū ut ē
tex. cū glo. in. l. si uxori. L. de p̄di. inser. t. l. sicut pa-
tronis. ff. de ope. l. t. vide de hoc qđ latius dixi in.
literas. de resti. spo. De iure etiam canonico nō re-
p̄tatur in potestate mariti imo quo ad debitu carnis n̄
indican̄ ad imparia ut in. c. gaudemus de diuor. Itē
uxor p̄t petere mariti sibi adiudicari ut le. t nō in. c.
.l. de ordi. p̄gn. t vterq; possidet ab alio ita q̄ est re-
cipioꝝ pcessio inter eos. ut in. c. ex transmissa. t. c.
literas. de resti. spo. s̄ p̄sidera q̄ lꝫ uxori iure nō re-
piatur uxor in potestate mariti sicut filius in potestate
patris tñ ex quadam larga potestate t rōne seruit̄ ux-
or est sub potestate mariti iure dñino et canonico. nā
ut habetur pmo li. genesis. Deus dixit ad mulierem
post peccati. in dolore paries filios t sub viri p̄te
eris. Et in canone. dicit̄ mulier nō habet potestatē sui
corpis sed mantus. nec maritus habet potestatē sui
corpis sed uxor et originaliter sunt s̄ba apostoli ut in
.c. non dñ. de p̄san. et affi. est tex. in. c. dñersis. de co-
habitatione. cle. et mulie. et alibi dicit̄ q̄ uxor est sub
dñio viri t pene eius famula ut in. c. cā hec imago. t.
c. mulier. xxxij. q. v. ad idem. c. literas. et qđ ibi nō.
de resti. spo. quare rōne huius subiectōis t seruit̄ pu-
to firmiter mariti posse vendicare uxori adiecta cā
de iure dñino t canonico sicut ciuitas rōne seruit̄
vendicat suū cūnē t dñis vendicat coloniū t ascriptiū
ut nō glo. in. l. i. p̄al. nā magis videt̄ astricra uxor ma-
rito t fortiori vinculo q̄ ciuitati. et idē puto di-
cendi i uxore respectu mariti ut possit illum vēdicare
eodem mō. nā tenetur uxor assistere marito et cā ali-
mitare t mutuo sibi seruire. vñ dicit̄ deus ut habetur

genesis pmo li. ppter hoc hō relinquet patrem sua
trem et adhēbit uxori et erūt duo in came una t trā
sumptine habetur in. c. i. xxv. q. p. t in. c. uno d̄ voto.
li. vi. et in euāgelio dixit saluator. nō lꝫ viro dūmittere
vporem suā quaciōz de cā excepta fornicatione t trā
sumptine habet in. c. fi. de p̄angi. lepro. Si ergo cā d̄
mittit t sibi nō adhēbit iuxta pceptū dñicū t canonico-
cum poterit cā vendicare adiecta cā de iure dñino et
canonico. t p hoc dictum. c. nō debet. vbi dicit̄ q̄ vir
non hō potestatē sui corporis sed uxori t facit. c. omnes
causationes. xxxij. q. vñ. vbi dicit̄ q̄ apostoli p̄agi
sardā p̄siderantes dixerūt. si talis est cā viri ad uxo-
rem iam non expedit nubere. Itē viden? q̄ vñq; agit
possessorio t petitorio ptra reliquā ut hic in. d. c. i. de
ordi. p̄gn. et in. c. literas. et. c. ex pquestione. de resti.
spo. p hō salvo hōc tex. et sumiles in quibus p̄cūt q̄
maritus vendicat uxori t ecōtra qđ diligenter nō. q̄
nemo ista aperit. Et aduertendū q̄ licet possit cā rei
dicare nō tñ p hoc cessant alia remedia ut interdictū
de uxore exhibenda vel indicis officium sicut dicim?
in patre respectu filii ut. d. l. l. possunt enī multa reme-
dia sumul p̄currere. l. quotiens. ff. de act. et obli. t qđ
nō. Inno. in. c. andimus. de collu. t hoc indicis offi-
cium est scđm ius nō aut extra ordinariū p̄tra ius sic
illud p quod petitur restō in integrū qđ nō p̄t p̄cur-
rere regulariter cū remedio ordinario ut in. l. in. c. ff.
de mō. t sic soluit̄ p̄trarii filii? l. ut nō. glo. t bar. in
.d. l. i. qđ nō. idē in simili vult. Jo. an. in. c. nō solam
de apel. li. vi. et interdictū p̄prie nō ppetit nisi qñ ab
alio detinetur q̄ interdictū datur inter duos videlicet
et inter agentem t cū qui detinet ut cū exhibeat offi-
cium iudicis qñ a nōcē detinetur nā nō p̄t boc cā. p
p̄cūt q̄ interdicto d̄ uxore exhibenda q̄; nō ē ad quē
dirigatur poterit etiā agi rei vendicatione ut dixi ut hō
et. d. c. i. de ordi. p̄gn. Et p̄ hec habes satis benema-
teriam declaratā maxime tu canonista. et nō. ex palle-
gato dicto. Jo. an. q̄ de te spūali ut est matrimonium
p̄t agi possessorio corā iudice seculari aduersus lay-
cum ex quo nō negatur matrimonium vide qđ dixi i. c.
cū sit generale. de fo. p̄pe. c. literas. de iura. calū. Alle
glo. sunt. s. expedite vñq; ad glo. que est in. v. domin.
illa colligit aliquos casus in quibus dñs frandaf suo
sed p hoc nō declarat tex. in eo q̄ dicit̄ mulier calle-
gasse instrumentū viciolum ut seruo dñs frandaretur

Quero igit̄ in quo dñs frandaf ex matrimonio
ptracto p scrum cū tex. in. c. l. de p̄in. seruo. dicit̄ q̄
nibolimius serui tenent̄ dñis ad debita seruit̄. dicit̄
goft. t Alla. q̄ forte in instrumento dicebatur q̄ dñs
p̄siderat. dicit̄ clariss q̄ dñs frandaf seruo i multis ca-
sibuo. t inter ceteros est iste q̄ lꝫ dominus p̄stituit do-
tem vel donationem. ppter nuptias ancille vel seruo
videtur ei consere libertatem. vt. leg. i. L. de ser. fugi.

S. Annib. Schol.

De presumptionibus;

et in. l. i. s. sed et si quis homini. L. de lat. l. toll. qz
hec non sunt nisi inter liberos. et forte idem dicendum
qz dñi sunt pñtes et tacet. ar. c. si seru' sciente. l. iii. d.
ad idem qz habetur in an. de nup. s. si v. ab initio.
vbi dicitur qz si dñs tradit ancillam vel seruum ma-
trimonio ut liberam seu libenum quia nullam menti-
onem fecit de servitate. Erigitur servus seu serua de ser-
vitate dicebat ergo mulier istud instrumentum ob hoc
fradulentum qz forte fradulentum ficebat in eo mentio dñ
pñtis dñi ut sic pñsequeretur libertate sed hoc nō pñba-
uit. Ex his habes declaratos duos casus positos in
bac glo. alius est in. c. l. 3 de pñ. seruo. dicit ibi.
Quartus est in an. que pñt. l. a papa. circa pñcipiū
vbi dñ qz si pñente dñ seruus pñsequitur militiā vel alli-
am dignitatē ab imperio pñsequitur libertatē. Sunt
et alii casus extra glo. quos. nō expedit pñsequi. Que-
ro qz hic ponderatur delatio annuli quid significat ip-
sins dato gl. in. v. annulos. respōdet ut pñ in ea. Tu
aduerte qz qñqz pbatur qz vir dedit annulum mulieri.
qñqz qz mulier portabat annulum. pñmo casu dicendum
ut plene le. et nō. in. c. s. de despon. inpu. et vide bo-
glo. in. c. tenor de re iudi. et in. c. nostrates. xxx. q. v.
et in hoc varie sunt opiniones et credo qz in hoc stan-
dum sit pñuetudinē. nam in aliquibus pñibus das tēpe
sponsaliōz et tunc in dubio significabit spñsalia in a-
līs datur pñ matrimonij et tuc significabit matrimo-
nium. hec enī signa dubia declarant a loc. pñuetudine
ar. in. l. qz si nolit. s. qz assidua. ff. de edi. edic. et in. l.
si seruus pluriū. de lega. i. et in. c. ex literis. despon.
et in. l. nemo est qui nesciat. et qz ibi nō. ff. de duo. re-
et sic intellige glo. in. c. scie. xxx. q. v. Aut nō apparet
de pñuetudine et hoc dupliciter. qñqz enī nō apparet
de pñuetudine quasi dicat vario mō obseruatū est i lo-
co et tunc pñcise nō pbatur matrimonij vel sponsalia qz
pbatio est dubia ut hic et in. c. in pñtia de pba. Quin-
qz nil. pbatur de pñuetudine et tunc aut annulus fuit sim-
pliciter datis mulieri et pñsumitur donatio. ar. in. l. qz
sponse. L. de dona. ante nup. Aut vir posuit mulieri
in digito et pñsumitur matrimonij hec enī videt pñsum-
ptio uris. vt in. d. c. scie. vbi dicitur qz annulus ponit
in digito mulieri. ad designandū qz eoz corda iungunt
zc. qz nō sit pñ spñsalia. nam coniunctio cordium de-
signat pñsentim de pñsentim et i b. casu intelligo gl. in. c.
tenor. de re iudi. hec vera nisi alie pñcture sint i op-
positū. nā uris pñsumptio faciliter tollit pñ picturas
vt le. et nō. in. c. requisti. de testa. maxime iuncta gl.
in verbo pñsumitur. et iste nō est casus noster qz hic nō
pbatur qz vir ipso. At annulus mulieri s. qz dñtax
at mulier descrebat annulus et sic frustra in hoc gl. po-
suit illam pñderationē. Velenio ad secundū pñcipiale
mēbz. s. qz solū pbatur qz mulier descrebat annulus et
iste est pñrie casus noster in quo puto dicendū qz aut
sole mulieres pñguate deserunt annulos ita qz alii s. nō

mittitur et tunc si mulier cobabitans viro portat an-
nulum tuc satis in dubio pñsumā matrimonij qz aut
vir ipso sibi et habeo pñpositū pñ sup̄dicta. Aut mu-
lier assumptis ex se viro vidente et nō pñradicente et pñ
sumitur qz voluerū pñtrabore matrimonij sicut dicit
mas in nouitia qz ingerit se acibus pñfissaz ex hoc enī
videtur pñter et inducitur pñfissio tacita ut i. c. vñdina
de regula. et nō. in. c. h. de testa. ad idē. c. dilacto. et qz
ibī nō. de pñben. et in. c. cū. l. s. de confit. pñdicta pñce-
dunt nīli alie conjecture resistant ut. s. dixi. ar. c. l. r. s.
j. co. Aut non. pbatur qz sole cōingate deserit et facit
tale quale iudicij s. nō. pbabit matrimonij qz pñmu-
niter dñatio annuli equivoqual ad plura nā qñqz designat
matrimonij ut in. d. c. scie. qñqz est signū renditionis
panis ut hic. qñqz est signū dignitatis aut etiā leuita-
tis ut in. c. cleric. de vi. et ho. qñqz designat in effusa
ut in. ex ore. de his que sunt a ma. par. capituli. qñ
qz est signū libertatis ut in. l. h. L. de iu. anu. au. et sic
non. pbatur pñcise alterū qz nō. pbatur hoc esse quod ab hī
contingit absē in. c. h. de transla. pla. et in. l. neque
naturale. L. de pba. Ultimo opro. videt enī qz so-
la cobabitatio sufficiat ad pbationē matrimonij ut in
l. in libere. ff. de ritu nup. Voluit glo. in vbo uxores
quia illud pcedit de iure ciuilī. scars de iure canonico
ut hic z. d. c. aliter. Vln. dicit qz etiā de iure ciuilī non
pbatur bodie matrimonij pñ solā cobabitationē ut in
an. qui. mo. natura. effi. le. s. qñ. coll. vi. vbi dicitur
qz pbari debet qz cobabitauerū ut vir et uxor. et pñ il-
lam an. dicit corrigi. l. in libere pñll. et quicquid sit in
hoc standū est iuri canonico. in. c. pe. et vl. et qz ibi nō
j. de secū. nup. Alio glo. sunt. s. declarare.

*Proprietary of
University Library
of the University of
Tübingen*

Lasis. Per violentam pre-
sumptionem pbatur camis co-
pula. Cōmuniis diuisio. scđo ibi consultatio
ni 120 pñmo qz matrimonij pñt separi quo ad
thor. rōe fornicationis l. 3 fornicatio nō. pbetur apte p
testes nec p confessionē mulieris inculpare sufficiunt
enī violentē pñsumptioes ut hic. 120 scđo iuncta
gl. h. qz vbi actus non pñt directe. pbari pñ sensim. pñ-
ficit testes. deponere sup actibus. ppñquis dñ tñ adq
ciunt se credere ita esse. et sic nō casum in quo valer te
matrimonij de credulitate qñ. s. est pñlūcum actib. ppñ
quis rei. pbande et vide circa hoc quod dixi in. c. quo
tens. s. de test. Et nō qz ad. pbandā fornicationē nō ē
neccesse deponere qz viderūt testes virū et mulierē sum
comiscentes sed satis est deponere sup nuditate et so-
litudine loci. 120. qz suspicio seu pñsumptio violen-
ta sufficit ad ferendā sententiam etiā si agitur de crimi-
ne ciuiliter et vide i b. qz plenius dixi. in. c. tertio loco
de probatio. et nō qz suspicio sumitur quandoqz pro pñ
sumptione vide quoqz dixi in. c. quarto. s. eo. 120
qz sufficit dictū testis concludere presumptiuē quādo

*Out of property of the University Library
of the University of Tübingen*

presumptio est violenta et iuridica ad hoc quod non. bar. in.l.i.sif.si cer.pe. Item non quod ubi ex eodem factu inserviant duo delicta que habent seut species separate potest quis de vitroque puniri. nam propter adulterium se patitur hic matrimonium quo ad thoz et propter crimen incestus punatur mulier facultate pertrahendi matrimonium ad hoc. l.s. adulterium cum incestu. s. de adultere. vide plene pro bar. in.l.senatus. s. de accusa. et pro Jo. an. in addi. spe. de homini. post prim. et sic limita glo. in.ca. virginibus. xxvij. q.i. Et ex h. et ex ter. non quod incestu suo praeiatur spe pertrahendi matrimonium etiam si ac tum fuerit ciuiliter. et non. hoc ultimum. ut enim quod ista sit ipso iure pena delicti qualitercumque de eo praetet ar. hic et in.c. si quis sponsas. xxvij. q.i. Oppo. et videtur quod propter incestum vel aliud quodcumque delictum non sepe tur matrimonium iam tractatum maxime carnali copula consummatum. ut in.c. hi qui uxores. et in.c. hi qui matrimonium. xxij. q.vii. Blo. i. metu. pertrahendi dicit quod hic petebatur separari quo ad thoz et sic videtur quod hic agebatur ciuiliter quod probat litera cui dicit quod petebat se parati tecum. Ex quo dicendum quod verbu accusatores. in littera positu stat ipprie unde expone secundum Jo. an. i. procuratores maniti et. prosecutores accusationis iaz facie ab ipso ciuiliter alias procuratores non potuerint interuenire in.c. tue. de. pecu. et. c. venientia. de accusa. nec etiaz potuerint nomine proprio accusare mulierem ciuiliter ad separationem thoz solus enim maritus admittitur cui ipsius solius interfit. hinc est quod potest sibi procedere et ea sibi reconciliare. ut in.c. quemadmodum. de iure in. xxij. q.i. si quis uxorem et. q.v. pcepit. teneri anno. in.c. de adultere. et Jo. an. hic Alio glo. sicut clare Ultra alios quero an. probatio adulterij de qua hic sufficiat si ageretur de adulterio et incestu criminaliter. puto quod sic quod iste presumptio ex solitudine nuditate loco et sexum diversitate sunt ita stricte et violente et vix ipsa rea denegare faciens audeat et de his potest intelligi. l. sciant cuncti. L. de proba. canonisata. ij. q. viij. sciant et vide quod dixi in. c. pterea. de testi. et in. d. c. tertio loco de proba. et maxime cum iste actus fornicationis non subiaceat sensui.

Ercio loco *Latinum sumarium posse ut in precedentibus c. p. i. mo psultatio scđo responsio. ibi nos. 120*
pmo et tene menti q̄ appellatione sponsi qñq̄ venit il-
la cū qua ptractum est matrimoniū p verba de p̄tī
carnali copula adhuc non intercedente et nō. ibi vxo-
rem zc. q̄ ante traductionē ad dominum sponsi et carna-
len copulam subsecutā licet p̄sens de p̄tī interie-
nerit nō dicitur vxor sed sponsa qđ an sit verū indistī-
cte dicam. 7. 120 q̄ ex illidio coitu ptractabitur affinitas
babilis ad impedientū et dirimendū matrimoniū ptra-
bendum q̄ oib̄ cū quib̄ ptracta ep̄sistūt ut sūt p̄fanc-

uine ipsius mulieris pgnite vscq ad quartum gradum in
c. non det. de psan. et affi. ut in. c. discretione. de eo q
pgno. psan. vxo. sue 120 q. vbi vtitur pialia ante
auditum quis licet denunciet turpitudinem suam. ad idem.
c. pterea. de spon. vide qd plene dico in. c. sup de co-
cel. pben. et p bar. in. l. post mortem ff. de adop.
120 ibi. p certo credere. q. quis potest babere certam cre-
dulitatem o aliquam re ex certis signis exterio lib. ad
idem tex. c. c. ppri. 120 q. ex loci solitudine et dinor
sitate seu disparitate sequitur inducitur presumptio for-
nicationis. pcor. c. h. de coha. cle. mulie. i. lxxxi. di. cle-
ricus. 120 ibi testimonium vicinie q. duo testes depo-
nunt testimonium vicinie et sumuntur hic testimonium. p affe-
ueratione extrajudiciali sine instrumento sicut in. c. iua.
de coha. cle. et mulie. Ex quo colligunt q. p. duo tes-
tes potest. pbari fama totius vicinie. et sic non requiri-
tur q. maior. pars vicinie deponat sicut existimat q.
dam minus intelligentes. et est in hoc iste tex. no. et hec
intellige. c. inquisitionis. in si. j. c. et hoc tenetur gl. no
in. h. si. ij. q. i. t. iij. q. iiij. h. sic lepe. et in. l. iij. h. q. ar-
gumenta. ff. de testi. et docto. in. d. c. inquisitionis. et
bar. in. l. de minore. h. tormenta. ff. de questi. facit. c.
tam literis. de testi. t. l. h. L. de bo. pol. scdm tab. vbi
p. duo. pbatur inscriptio septem testium quinimum et no-
torium. pbatur p. duo. testes ut no. glo. in. d. h. si.
120 q. vbi agitur de dissolutione matrimonij tutu
est ultra probationes presumptuas recipere iuramenta
iporum. 120 infine litere q. manifestu dicit
qd a pluribus predicatur et sumuntur hic manifestu p.
specie distincta anotorio et de hoc vide qd no. in. c.
vestra. o. coha. cle. et mulie. et no. in. hoc istu tex. Et
quero hic in tex. sunt diversae presumptioes nūquid q.
libet p. se sufficiat. So. aduertendu q. hic pmo par-
rebat credulitas istorum testimoniis assertiori firmiter se cre-
dere q. illa fuerit istius intentio pculina et hec sola fm
omnes no sufficit q. testes debent deponere de his q.
popluntur aliquo sensu corporeo ut in. c. testes. iij. q.
ix. et in. l. testium. L. de testi. no aut de credulitate vt i
c. cu cam eo. ti. sed hoc faciebat administrulu sibz gos.
Sed o. pentebat q. testes istos viderant insimul per
plana et nemora vias et in via plurimo magates. In
no. credendo dicit hanc esse violentam presumptioem que
sufficit ad suaz sic. s. c. ppri. t. xxv. q. vi. ab isto fact
tui q. aliqui tradicunt dicentes nullum ex his pmissis p
se sufficere quibz ego magis assertio. na no video q. isto
solam habeat. pbare fornicationem maxime ad separationem
matrimonij ut h. intendebat cu log i via vire p nemora
n sit act omo. ppinq. fornicari q. nec ius presumit n p.
cessisset monito ut n ptabulens. ut i. d. c. cleric. t. c. h
facit L. o. adnl. au. si q. ei. t. l. bar. i. l. furez. ff. d. fur.
ocar. pbari. adul. si aliq. fuit ophel. i. domo alio p
tre mulieris q. est act ppinquus. Lam contrarius

De presumptionibus

sensit post glo. in. l. capite quinto. ss. de adulste. vbi dicitur requiri ad probationem delicti. q[uod] fuerit defensus i actibus veneris p[ro]pterea p[ro]pterea si fuisset regius in causa et muliere sola horis ad hoc periodis h[ab]et satis sufficiet ad probationem delicti. sed ipsam osculantem vel ipsam tangentem vel in similibus actibus p[ro]pinquis alias secundum. et hoc videtur probare iste tex. nam index iste coram quo vertebatur questio p[ro]p[ter]a dictas probatorias et etiam p[ro]credulitatem testium noluit moueri nec papa in hoc eum reprehendit sed voluit insuper recipere iuramenta illorum. Item habuit famam vicinie. immo papa videtur approbare et omnia simul ponderare ut patet in ratione ipsius in. y. nos ibi que dicta sunt tunc locutus erat hic tertio fama vicinie que p[ro] se non probat in. c. si duo. p[ro]p[ter]a. q. vi. et in. c. super eo. de eo qui p[ro]gnos. p[ro]p[ter]a. vpo. iue. locutus erat quarto. assertio viri et mulieris iuramento firmata que p[ro] se fidem non faciebat in p[ro]iudicium matrimonij dictio in tribus si duo. t. c. super eo. Ex quibus patet q[uod] nullum p[ro]dictorum p[ro] se faciebat fidem. non quid aut p[ro]fessio istorum cum fama sufficiet sit op[er]a. Ego autem remoto ad plene non. in. c. super eo. et. c. si duo. p[ro]p[ter]a. vbi de hoc et ea que legi. et non. in. c. p[ro]p[ter]ea. d[icitur]. testi. vbi habetur de modo. p[ro]bandi copula. H[ab]emus omnes sunt faciles. Ultra alios hic quero an appellatione uxoris veniat illa cum qua tractum est matrimonium p[ro]p[ter]a de pretio non tamen abducatur ad dominum traducta nec carnaliter p[ro]gnita. et iste tex. in p[ro]p[ter]a. facit q[uod] non dum appellat ista talis sponsam. et querenda non n[on]quid posset iste imensis illani habere in uxore non obstante affinitate p[ro]resumptive probata. et facit hoc ad quoniam arduam in qua p[ro]sului hic Senis que p[ro]stigit mihi causam latius p[ro]sequendi hanc materiam. questio fuit talis Quidam. Et. tractat sponsalia p[ro]p[ter]a verbis d[icitur] senti cu[m]. L. et ab ea recepit dotis nomine mille. p[ro]digit q[uod] ante eum sic desponsata duceretur ad dominum vel aliter plumaretur matrimonium vita finita extitit. querenda an dictus sponsus lucraret dimidiata p[ro]pter dotis visu statuto. I. scripto cuius tenor talis est videlicet si qua decesserit sine filiis ex viro cui nupta est tpe sui obitus remaneat dimidia pars suarum dotium apud maritum non p[ro]putato in dicta dimidia lucro donationis. p[ro]pter nuptias quae p[ro]pter maritum p[ro]uari possit. postmodum facte fuerant ad dictum statutum aliqua aditiones in quibus semper fuit facta mentio de filiis existentibus vel non et hanc quoniam plene p[ro]securus sum in p[ro]silio quod incepit facti p[ro]tingentia tecum. et principaliter p[ro]stigit eius de filio super illa quone an talis mulier dicatur nupta et vir dicatur maritus ex quo non fuerat facta traditio ad dominum viri ne saliter carnaliter p[ro]gnita. Et p[ro]sequendo hic aliqua p[ro]p[ter]a succincte tamen videtur primo p[ro]dicatur nupta et sic usque et hoc videtur probari p[ro]p[ter]a non. in. l. cu[m] fuerit. ss. de p[ro]dil. et dem[onstratio]. vbi optimum p[ro]p[ter]

bas nuptā dīc ex quo interuenit ad m̄rimoniū p̄sen⁹
de p̄nti licet nōdum fuerit agnita nec traducta q̄ so-
lus p̄sens facit matrimonii et nō p̄mixtio carnis ut
pbatur ibi in s̄. illis. l. et hoc tenet glo. et bar. ibi. ad
idem. c. sufficiat. xxvij. q. q. Scđo p̄ncipaliter pro
bari videtur p. l. iij. f. de dona. inter vi. et vpo. iucta
glo. in. v. p̄cubine. ibi nō. q̄ postq̄ interuenit p̄sen⁹
ad matrimonii inter vix et mulierē appellat matrimonio
num et ipsi p̄rabentes dicunt marit⁹ et uxor et q̄bz
gl. ibi dicat hoc. pcedere de iure canonico tñ dico idē
dicendum de iure casilli vt pbatur in aut. de iup. s.
nuptias. et ibi bo. glo. Tertio hoc p̄bo p̄ multa iu-
ra canonica que p̄maniter dicant matrimonii verum
esse ex solo consensu de p̄nti licet aliud nō interuenire
vt patet in. c. si. de spon. duo. et in. d. c. sufficiat. et. i. c
cū initiaſ. cū multis ibi sequēſbus. xxvij. q. q. ad idē
c. viii. de voto. li. vi. et nō p̄ hosti. in. c. ex publico. d
concer. cōiuga. facit etiā diffinitio m̄rimoniū que po-
nitur et declaratur. xxvij. q. q. in p̄n. et sup rubrica. d
spon. Quarto videtur de hoc casu scđm intelle-
ctum bal. in. d. l. deo nobis. L. de epis. et cle. intelligendo
q̄ ibi nō interuenierat carnalis copula qđ ē p-
sumendum cū aliter potuerit ingredi religionē altero
in seculo remanente vt in. d. c. ex publico. de puer. cō
iuga. in p̄trariū facit istud. c. et. c. sicut ex lris. t. r. pe.
de spon. Vero solutione aduertendum q̄ verbum
nuptie multipliciter in iure capitūr. Qñiq̄ enī capitūr
p̄ ipsa mera essentia p̄iuḡ que solo p̄sen⁹ de p̄nti in-
terueniente causatur vt pbatur in. d. l. cū fuerit. t. d. s
nuptias. et. c. omne nuptiaz bonū. xxvij. q. q. cū simili-
bus. Qñiq̄ sumitur p̄ ipsa p̄mixtio carnali que in
uenit p̄tracto p̄us matrimonio vt pbatur in. c. q̄ aut. t
c. quidam. et luce clariss in. c. genuit. maxime iuxta
glo. iij. que hoc tenet aptissime eadē cā et qōne. et ibi
aliquid p̄ archy. Qñiq̄ sumitur p̄ apparatu et festini-
tatis que sunt tēpore quo uxor ducitur ad domus
viri vt pbatur in. c. nr̄ates. et. c. scie. xxx. q. v. et sic ca-
pitūr in euangēlio vbi dī nuptie facte sunt in cana ga-
llée. t. c. t q̄ xps ibi in p̄uino fecit de aqua vīnū. t ita
sensit H̄as. de cal. sup rubrica. d. spon. vii in quibusdā
locis appellans in vulgarī lenozc. Item sciend⁹ q̄ v-
erbum matrimonii seu cōiugij qñiq̄ verificatur in ma-
trimonio p̄tracto p̄ verbo de p̄nti h̄z nondū sit carnalis
copula p̄sumatum et vulgariter appellans sponsalia p̄
verba de p̄sentī vt in luribns supins all. Qñiq̄ veri-
ficatur verbum m̄rimoniū seu uxoris et mariti solum
in p̄iuḡo carnali copula p̄sumatio vt uō. pbatur in. c.
debitū. in p̄n. et in. s̄. de biga. et hic et in. d. ex publi-
co. et elegantiss in. c. si quis desponsata. xxvij. q. q.
vbi dīcī q̄ si quis desponsata et traducta vitetur nō
p̄iuḡo appellat. ad idē. c. qna. ppter. t. c. in omni. ca-
cā. t. q. et vñ surget hec dñesitras satis p̄t colligi ex

hunc non imponeamus
nos expet

bis qui le, et nō. in. c. debitum, et p glo. in. d. c. qua-
ppter et p doc. in. d. c. ex publico. His premissis
dico q̄ de p̄prio et stricto significato verbos maritus
et uxoris et matrimonii appellari p̄nt postq̄ interuenit
plenius de p̄tī sponsus et sp̄sula et sp̄sulalī ante talē
plenius de p̄tī et post plenius defuturo. nā dicunt
sponsalī a sp̄ndeō spondes quod idem est quod p̄
mitto tio. inde sponsa. i. p̄missa. sed post plenium de
p̄tī nō p̄t dīcī stricte seu p̄prie sp̄sula q̄ nō solū est
p̄missa sed obligata et iuxta sed pppter significatum
matrimonij et de quodā largo significato verbos non
p̄t adhuc dīcī maritata seu p̄tingata ex quo adhuc n̄
est tradicta ad domū viri quasi adhuc in effectu sit si
ue ingo et sine viro et quodāmodo p̄missa respectu ef-
fectus matrimonij et sic possunt loqui iura in p̄teraniū
all. Quare p̄diderē q̄ vbi agitur de materia odiosa
appellatione uxoris vel mariti seu matrimonij nō ve-
niunt sponsalī p̄tracta p̄ verba de p̄tī nec ipsa sp̄sulalī
contrabentes. si aut̄ agitur de materia favorabili
veniunt etiam sponsi qui p̄traxerūt p̄ verba defatu-
to ut in. L. nō sine. L. de bonis q̄ li. vbi pulcher casus
Si vero materia est indifferens venient illi qui tñ
p̄traxerunt p̄ verba de p̄tī licet carnalis copula nō
dum interuenient et fortius si interuenit nā in materia
odiosa verba nō capiunt̄ ita stricte sicut ip̄portare p̄nt
ex p̄prio significato verbos maxime q̄n̄ rep̄iunt̄ ha-
bere alia significacionē viciniorē. vt. pbatur in. c. cū di-
lectus. de p̄sue. et in. c. cū in cunctis de elec. incto. c. si
p̄missariis co. ti. li. vi. facit qd̄ le. et nō. in. c. statutū
co. ti. et li. et p̄ Jo. an. in regula. odia. de re. in. li. vi. ī
merci. et p̄ hec p̄nt reduci ad p̄cordiā iura sup̄ius al-
et longe plenius hāc materiā. psequor in dicto p̄silio
sed ista sufficiunt in p̄tī passi.

Iteras rebemtent nō debet q̄d de
grāi crīmīne p̄dēnari. hoc d. In p̄ma iu-
dicātū p̄saltatio. In scđa mīlio. ibi nos v̄o que subdī
uīditur. In p̄ma ponit motiū mandati. In scđa mā
datum. ibi quo circa. et pone casum literalē ut patet
ex litera iūcta glo. in. v. purgando. que ponit p̄tē ca-
sus. Nō ep̄m posse aliquos de heresi ip̄tere iūdi-
ces delegatos impetrando. Scđo nō q̄ sup̄causa
heresis p̄tē p̄mitti etiam in iūdices delegatos et sic
p̄tē quis esse delegatus et arbiter etiam in cā crīmī-
nali q̄d qualiter p̄cedat. I. dicet. Nō q̄ quis p̄tē
testificari. p̄ et contra fratrē hīc tū apte nō. p̄bat q̄r in
timo iūdicio fuit sponte p̄fessus p̄tra fratrē in scđo fuit
onus de purgatoribus qui in multis equipans testi-
bus. ad hoc quod le. et nō. in. c. constitutio. de pur-
gatione cano. in. gl. in verbo tollerent. dicū tū est ve-
num saltē in cīnīlibus de quo tū dīc ut nō. glo. in. q. v.
l. et in. §. item. l. in līlia. et in. §. parentes. in. q. in.

¶ qd ubi due presumptioes ptrarie oriunt ptra ali-
quæ standu est validior et sic via psumptio vehementi
tior elidit alia min? vehementes, et ad hoc quotidie al-
legal iste tex. et colligil hoc qz iste. ¶ pmo dñ redi-
ret ad fidem pcessus fuit fratrem laborare eodem mor-
bo, postea vero in alio iudicio dum fieret inquisitio p
tra fratrem purgavit illu cū iuramento dicendo qz ac
debat illuz fuisse et esse catholicu, et sic aut pmo dixit
mendacium ante postea ptiuum, sed papa arbitratitur
qz potius incidit in ptiuum qz nō est verisimile qz iste
tepe puerionis sine dixisset mendacium in fratre, erat
tñ psumptio, p scđo dicto qz fuerat iurato, sed pna p
sumptio erat validior. Et ex h. et ex tex. sanguino, qz
si concurredit duo dicta ptraria ab eodem vnu cū iurame-
to alind sine standu est dicto non iurato si pfecture sit
pro eo magis qz p dico iurato. Letteris ergo paribz
potius psumendum est, p dicto iurato licet possea ema-
nato qz simplici assertioni pius facte, et faciunt hec no-
tabiliter ad easque tetigi in. c. p tuae. de. pba. et ptra
bar. in. l. eos. ff. de fal. qz si testis pius dixisset vnu ex
tra iudicium sine iuramento, et in iudicio dixit ptrari
um cū iuramento standu est scđo dico, pppter psump-
tionē iuramenti nisi subsint alie psumptioes p pmo
dicto sicut hic erant qz tpe quo dixit pmiu dictu erat
accensus zelo fidei orthodoxe. i. catholice cū nouiter
reuerteretur ad fidem Item amor fratrem qz nō est
verisimile qz falso illum dixisset hereticu et hec bene
ño. ¶ qz suspicio nō sufficit ad pdamnationem
allicuius etiā si sit vehementes. Ira tñ a ptrario videt p
pari qz in crimen nō graui sufficit vehementes suspicio
et hoc tñ dicit plene dixi in. c. qnto. s. eo. vnu tñ ap-
pe, pbat hec litera qz qnto crimen est graui? tanto pre-
sumptiones debent esse vehementiores, qz ubi mai-
orculum ibi cautius est agendum vt in. c. vbi pculu. de
ect. li. vi. et facit hec litera in ar. scđm. Jo. an. qz ppel-
sumptionem minaz vel inimicaz nō sit pdamn-
sus de homicidio de quo nescitur a quo factum sit.
remittit ad spe. eo. ti. s. ij. y. sed pone qz inimatus
t. vbi videtur velle spe. qz hoc sufficiat ad torturam
de vide ibi latius et tetigi in. d. c. scribam. ¶ qz
puer? seu reuel? ad fidem incidit i manifestu pecca-
tu psumptio relapsus vel non plene puerus nō b
solum sufficit ad pdamnationē vt hic. ¶ qz fere
num dictum qz a suspecto de penitentia pagenda
et exigicatio sufficiens. s. de certa pena solvenda si
non egerit qd intellige qz p peccato manifesto
ponitur publica penitentia ab habente iurisdicō
in etiā fori pteriosi hoc dico qz in foro oio penite-
ndo de offi. or. et. c. fi. de tēpo. ordi. Ultimo
ex. fi. litera qz de criminie qntuicaz graui pōt quis
innari ex psumptione violenta que satia oritur ex

Dominus Regnatur in omnibus

De presumptionibus

deficientia in purgatione facit. c. excommunicamus. § i. de here. et. c. cui punita. eo. t. li. vi. Et ex si. liceat et ex medio non quod vehementer presumptio non sufficit ad damnationem sed violenta sic. quod voluit hic glo. pe. faciat quod non. gl. in. c. insinuat. de sumo. sed dic ut dixi in. d. c. quanto. Hinc veni ad glo. declarabo propter aliqua textualia. Id sumo enim quare episcopus impetravit delegatos contra istos de heresi suspectos cujus potuisse ex officio procedere contra istos ut in. c. ad abolendam. de here. ubi patet in si. p. hoc bene facit. c. i. d. off. ordi. quod etiam exempti tenentur in hoc obsequi episcopi locum facit de. i. et. h. eo. t. Solu. hic non appetit quis impetravit istos delegatos. forte enim dum ipse ab episcopo laicis molestare extra iudicium impetraverunt ipsi istos delegatos quibus fuit permisum ut audiarent cum tunc eos et episcopum auctoritate apostolica nec appetit hic qualiter ageret episcopus contra eos. Inno. dicit quod forte episcopus iste dominus nuncianus crimen istorum papae vel perebat bona istorum propter heresim. hosti. dicit quod agebat civiliter vel ex officio ipsetebat ipsos. ar. in. d. c. ad abolendam. nam si criminaliter non potuisse in arbitrios permitti quod hic factum fuit. Nos tamen dicere quod forte agebat criminis littera. nec ob. quod fuit permisum quod papa non approbat sed recitat hic permisum ut dicit hic Ioh. an. super glo. viii dicit quod in hoc non est vis. in hoc enim non pluit intellectus. c. Lui enim applicentur bona clericorum vel laicorum beneficii damnati dic ut dixi in. d. c. expolcam. §. d. an. et in. c. cui scdm. ll. eo. t. li. vi. Quero scdm. p. declaratione finis littera quod apparebit ex inunctione penitentie an sit verus penitens vel fuisse puerus. So. scdm. hosti. et Ioh. an. si paratus est probere dictam securitatem et penitentiam benigne suscipere quam postea denote et efficaciter impletum presumptio est de vera puerus. alioquin. i. si non vult cauere vel penitentiam recipere vel licet caueat et penitentiam recipiat illam tamen negligit ad implere est presumptio de contrario et hoc satis placet et dicitur ex ipsa littera et facit de pe. di. h. c. i. et ex hac expositione non quod non solu deficiens in purgatione punitur ut punitus sed etiam punitus in eam recipiendo non quo tamen dic ut non. in. c. expolcam. p. al. et vide quod dixi in. c. veritatis. de do. et pti. Glo. prima facit duo Primo instat an in indicem possit permitti et dic ut in ea et latius ut non. in. c. cui ipse de arbitrii. Secundo principaliter an de causa criminali possit permitti et non bonum considerat. sed potius remittit ad. c. penit. de in. inter. restit. ubi de hoc Hoff. h. dicit quod agebatur civiliter et sic videtur quod ubi de criminis civiliter agit potest permitti. et id est hosti. et idem glo. et bar. in. l. non distinguemus. §. iulianus. ff. de arbitrii. et potest dicere quod ubi agitur de solo punito permissum potest permitti secundum in punitio sibi seni rei publice facit quod non. in. l. inter. §. recte. ff. de sur. et. l. licitatio. §. q. illicite. ff. de pub. de quo tamen dic ut plenus non. i.

• d. c. pe. r. d. §. iulianus. hic tamen nihil probat ut. s. dixi. quod solu recitas facit. Oppo. et videtur quod frater non debet admittit contra fratrem in magnis criminibus ut in. l. si magnum. L. qui accu. non potest. glo. in. v. de fratre dicit illud regulare sed fallit in crimine hereticorum in quo admittit etiam contra parentes. xxiij. q. v. si audierit. Aliud licer doct. hic lente transeat. l. si magnum. all. in glo. loquitur in accusatione et non in te stimonio et procedit hoc nisi vite fratris fuerit insidiosa. nam tunc et mater protra filium et etiam pater admittuntur ad accusationem ut non. in. d. l. si magnum. Respectu vero testimonij dicendum quod ant loquuntur in civili aut in criminali. primo casu teneret spe. in. t. de testi. §. i. v. sed nunquam frater. quod admittitur p. et certa fratre credibilis plus vel minus secundum affectionem quia nulla lex prohibet hoc fallit secundum eum nisi habent oculos. p. in dubio vel sint ambo sub potestate viri prius. an autem perpellatur testimoniarum contra fratrem remittit ad. §. de testimonio. v. sed nunquam eo. t. et ibi vir secundum quod sic dando regulare quod quilibet non privilegiatus in testimonio ferendo admittitur et perpellitur si non vult quia iura volunt generaliter testes perpellunt. l. si quando. L. de testi. cogen. p. to. In criminali vero dicit quod non admittuntur. iij. q. iij. l. iulia. facit. iij. q. v. c. l. Aliud uerte tu subtilius nam potest dici quod inter eam criminali et civili certo respectu nulla est diversitas. ant enim que ritur nunquam frater perpellatur dicere testimonium contra fratrem vel aliquem saginaeum et dicendum quod non si ne eam sit civilis sine criminali. et quod dixi de alio coniugio intellige usque ad tertium gradum et idem in quibusdam aliis personis enumeratio in. d. l. iulia. Et licet spe. videas illam legem intelligere in criminali. put sentit etiam glo. in. l. parentes. L. de testi. glo. t. l. lege iulia. si. eo. tenet eam procedere indistincte. put generaliter loquitur et cum illa glo. transit ibi bar. quod nihil plus placet ratione honestatis et ut caritas periret inter proximos nisi necessitas imineret. put dixi in. c. i. de testi. cogen. Aut queritur nunquam volens admittatur pro fratre et puto quod sic tam in criminali eam quam in civili quod. d. l. le. int. solu privilegiar nolentes testimoniarum. volentes autem non repellit quod etiam ibi sentiuntur. nam solu inter parentes et filios repit iure causum ut etiam volentes non admittantur. d. l. si parentes. et intellige volentes quoniam sunt a parte induciti non si se offerent et suspecti ut legitur ut non. in. l. que omnia. ff. p. cr. et in. l. vpori. §. i. ff. de ful. vide quod dixi in. c. h. de testi. Aut queritur nunquam fratrem admittit p. fratre in ipsius favorem. et distinguo inter eam civilis et criminalis ut primo casu admittat sed creditur plus vel minus secundum quantitate affectionis sic intellige glo. in. q. v. c. i. et in. c. in lris. de testi. nam nullo iure in testum repellit in scdm. casu non admittit quia agitur de maiori.

q. 2

preinditio in quo testes debent esse oino integrī et idē
videtur in alij p̄saguineis et domesticis sic loquim̄
dictum.c.i. et facit p̄tūj. q. h. sup̄ prudentia. puto tñ
q̄ in defectū alioz admittantur salte ad faciendū indi-
cium ut pueniat ad torturā. ar. in. fi. de testi. cogē. et i.
c. cū dilecti. et quod ibi nō. de elect. et in his casib.
puto fratrem cogendū dicere testimoniu. p̄ fratre q̄ p̄
uilegium est ut nō p̄pellatur aduersus fratre ut. d. l. le-
ge iulia. qđ cessat cū agitur de ipsius favore ar. in. l.
q̄ favore. L. d. legibus et in. c. et si necesse ī. de dona.
inter vi. et vxo. Ex his patet q̄ hoc. c. nō p̄tradicit di-
ctis iurib. l3 spe. rbi. s. voluerit salvare p̄ vñ sp̄lita-
tio. s. q̄ sp̄le sit in cā beresis et ita sentit hic etiā glo-
nā nulla est sp̄litas cū b. nō fuerit p̄pulsia dicere te-
stimoniu. p̄tra fratre imo in ipsius favore ipsius purga-
nit et in p̄mo dicto nō p̄ vñam testimonij nec inuitus
dixit fratre codē morbo laborare. puto tñ q̄ vñ eset
necessē p̄pelleret frater p̄tra fratre in cā beresis. s. per
istud. c. l3 p. c. in fidei favore. de here li. vi. Gl. in vbo
vez. colligit p̄mo standū ei qđ quis p̄us dixit sine in-
iudicio sine extra. sed hoc simpliater nō colligis ex tex-
ti ut. s. dixi multe p̄sumptōes p̄correbant hic qđ p̄us
verum dixerat. l3 de materia dic ut latius dixi in. c. p̄
tuas. de pba. et in. c. cū in tua. s. de testi. Gcd. gl. b.
colligit q̄ vñ p̄sumptio p̄pōderat alteri. Opp. ai co-
trans de. c. cū inter. R. de elect. vñi inuicem se elidunt
Comuniē soluit q̄ aut sunt paris potētie et via non
p̄ponderat alteri ut in p̄trario et sic inuicem se tollunt si
altera p̄ponderat illa p̄uale. Enī aut et qñ sunt paris
potētie vel altera p̄ponderet discernit dīcretus iuris
ex varietate factoz. ex quibus p̄sumptiones oriuntur
ut hic et facit qđ nō. in. c. transmisse. qui si. sunt legi.
et p̄ Jo. an. in. c. pe ī. de cri. sal. Glo. pe. opponit de. l.
ij. L. de here. vñi ex laui argumento quis. pba. here
titus soluit q̄ ibi suffici leue argumenū quo ad facil-
tatem inquirendi p̄tra cum non ut habeat. p̄ p̄dicto.
Uel dī scdm docto. q̄ ibi appellatur leue argumen-
tum qđ de facili p̄t. pari vñputa q̄ apte eret in arti-
culis fidei vel nō vult iurare dicens hoc esse peccātū
vñ. c. excōcamus ī. de here. Gcd. glo. opponit d. c.
dixit dñs. xxij. q. i. et solue ut in ea. et dī de materia
ut dixi in. d. c. quanto. s. eo. et nō. glo. q̄ p̄tra violen-
tam p̄sumptionē admittit. pbatio in p̄trarium ut. pba
tur in iuribus all. in. en. et in. c. fi. de pre. nō bapti.
Ultima glo. qñit q̄re ab isto nō exiguntur iuramentum
sicut exigunt regulatē in purgatione p̄standa ī. d. pur-
cano. quotiescūdē ut in ea. sed aduerte q̄ dīctū gl.
pcedit si dictio p̄ter stat exclusive. l3 p̄minis doct. re-
nent q̄ stat inclusiue ut sic ultra cautōne tenetur iur-
are et b. plus plz. Nec obstant motu a gl. q̄ b. iuramen-
tū est oneris et nō honoris. et sic nō inspicit qđ
alias deierant ut in. c. cū in ecclesijs. de ma. et obc.

et de bac dictōne p̄ter. vide qđ nō. in. c. dndū. h. de
elect. et. c. decet. ad fi. de immu. eccl. li. vi. et p̄ Jo. de
ligna. in. de. ij. de penis. et plenū p̄ p̄dau. in. de. i. d
sum. tri. et fi. catho. et p̄ archy. i. c. cbro. xij. q. i. ḡtē
frastra fuisset hic facta mentio de iuramento si dictio
preter. nō includeret cū nō oportuisset escapere id qđ
nō includebat nam exceptio debet esse ī. p̄tentis sub
regula ut nō. sub rubrica. de re iudi. et ut dicit b. r. in
l. scpo. s. vpo. ff. de annu. lega. vñciq̄ dīctio p̄ter.
ponitur inter res quaz vna. nō cōtinetur sub reliqua
stat idusine ne frumenta videas apposita. et videtur pba
ri p̄ illam tex. secus si vna p̄pendit sub altera ut si
ponitur inter gen. et specie nisi aliud dicam. in odio
lis ut velle videt. Inno. in. d. c. dndum. quasi tūcre-
gulariter excandat. dicti plenius de ipsius natura ut
nō in iuribus p̄all. Ultra glo. queror hic siut com-
pmissum in delegatos retenta potestate delegata qđ
si non fuisset hec potestas reservata nō quid expirat
p̄ p̄missum Inno. hic q̄ nō nihil allegat. l20 b. d
ctum q̄ p̄missus simpliciter factum no expirat in-
risoicio delegata sup̄ illa re. Ego allego de. q̄ dīu d
appel. et au. li. tñ. L. de tēpo. ap. et qđ nō. p. gl. et Jo
an. in. c. significatiib. de offi. dele. p. pau. in. dicta
de. q̄ dīu. Quid econtra an expirat p̄missum si itur
ad iudicem ordinariū vel delegatum dic q̄ sic sed pe-
na p̄mittit ut in. l. si quis rē. ff. de arbī. Idē si itur ad
alio s. arbitros. l. sed et si in seru. in. si et in duabus se-
quentib. ff. c. ni. Et est rō dīfinitatis q̄ potestas ar-
bitroz est voluntaria et habetur ab homine. potestas
vero iudicē est necessaria. l. inter stipulatē. s. sacri.
ff. de. v. obli. et in. c. intellepim. de iudi. et b̄ a rege
vel a p̄ncipe merito facilis tolluntur p̄ma q̄ scda. et vñ
de in hoc qđ latius dīci in. c. ad petitionē. de acci. et
vide p̄ spe. i. ti. d. arbī. s. sumit in fine. Ultimo q̄
ro pone q̄ isti delegati. p̄nunciassent ut arbitri s. para-
reliqua noluisse stare dicto co. et petiūset. p̄cedi per
eos tanq̄ delegatos q̄ sicut p̄t ut. o. dīctū est. num
quid potuissent p̄nunciare p̄trām ei. qđ sentiāne-
rūt ut arbitri. videtur q̄ nō ar. c. p̄ tu. de pba. ḡtē
nō p̄t quis suā sñis rescidere. L. sen. rescin. nō pos.
p̄ to. dīc. p̄trām q̄ nūc. p̄nunciāt ut indices et tūc. p̄
nunciāt ut arbitri. ḡtē vidēmus q̄ ex noua causa
appellationis retractat sententia in. c. cū iobāne de
fi. instru. et. l. p̄ b. c. L. d. tēp. app. d. et idē index a quo
appellatū est qñiq̄ audit cām appellatōis cū alio ut si
appellat̄ ab archiep̄ ad p̄ciliū. p̄uinciale cui p̄est
spe archiep̄ ut in. c. mule. xvi. dī. nō. gl. in. c. a. colla.
de app. li. vi. et facit in simili illece. t. l. i. s. l3 si p̄
ses. ff. qñi app. sit. et hoc tenent hic p̄minis docto. et
p̄ hoc vide qđ nō. in. c. cū inter canonicos. de elect. i.
glo. in. v. et etiā p̄minis aut. vñi p̄cludit q̄ platus eligit
ut arbiter seu p̄missari p̄t postea ex nouiter gestis

Ex p̄missione p̄ter p̄pōderat

Yā dñm p̄ter p̄pōderat

De presumptionibus

illā electionē infirmare ut index qd nō. Aut aut potius sent istū sūl pcedere ut arbitriū et iudicē. dīc vt nō. in. c. cū ex offi. dī pscip. t. c. nūl offi. dī pbe. hīc nūl alia.

Vm in iuuen. Lāsus. Nō presumit incōtēns in senectute qui in iuuentute p̄tinuit māxīli ē līatus. b. d. Dīnidit in qnq̄ p̄tes. In p̄ma p̄mitit expōdiū circa excusatōz epi. In scđa ibi licet. ponit de lationē ip̄i. In tercia. ibi. q̄ tñ. ponit delatiōis repul sionē t cam. In qnta ibi. sed ut. ponit iugisitōis cōmis sionē. In qnta ibi. q̄ nobis. iugisitoz relatiōz. Nō p̄sumendū pro illis q̄ iudicio p̄ncipis seu pl̄i dignita tem seu honoře adepti sunt. nā p̄sūptio est p̄m a frō te q̄ eoꝝ virtutib̄ exigentib̄ honorē adepti sunt. pro hoc vide bo. t̄. lxi. dī. miramur. p̄p̄fīnē. hīc gl. col ligit ibi. ar. q̄ electos p̄sumiſ melior alij. vide ad idē c. dī. p̄tra morē. vbi dī morib⁹ indecori pallio deco rari nō dīt. Adiuerte tñ q̄ p̄sumptio ista oris ex eo q̄ p̄motor seu bonoris delator facere dī nā sepe p̄terātu p̄tig. ideo alibi dī. multi sacerdotes t pauci. mlti no mine pauci re. nec facit cathedra sacerdotem s̄z sacer dos facit cathedrā. xl. dī. multi. t in fine illi. c. dī q̄ nā q̄ maior fuerit in honore est iustior b̄ qui est iustior ille maior est qd nō. Nō q̄ sepe ex p̄sūptio p̄cedūtur insignia dignitatis ei q̄ illā dignitatē nō habet nam palliū est ornamentiū archicpale vt. s. dī vīl pal. p̄ to. t tñ hic fuit p̄cessum epi. ad idem. c. vt apololice. de p̄sile. lī. vi. Nō q̄ lector luxurie dī abūcere iugā dñi q̄ vt dicit hīero. nō p̄t corde toto habitare cūz deo q̄ muliez accessib⁹ copulat. xxxij. dī. hospitoliū.

Nō ibi fetores libidinis. p̄tra indulgentes libidi ni. vñ dīt Socrates. Quis enī aliqd būani pndoris bñs his duab⁹ voluptatibus coēdū atq̄ cōmēden di que hominī t asino cōmunes sunt delectatur quasi dicat delectari non debet. Nō q̄ libido p̄sumiſ dī minui in senectute vñ Veneca. Lū cetera vicia cū ho minē seneſcant sola anaricia iuuenſcit. et Terentius. Bid omnia alia etate sapimus recit. hoc vñl p̄fstat malū senectus hominib⁹ acutiores sumus ad rem q̄ expedit. Nō q̄ magis detestabilis est luxuria in senectute q̄ in iuuentute. hīc Tull. l. l. officioz Lu xuria cū omni etate sit turpis senibus māxie fetidissima est. Nō p̄sumendū p̄ virō līato vt non ita iudicetur ad passiones vt ignariā nec peccare p̄t p̄ igno rantiā sicut ille. vñ alibi dī. ignorantia mater cancrorū et ororū t̄. xxvii. dī. ignorantia. t alibi dicit hīero. Alma scripturaz sciam t earnis vicia nō amabis. Nō q̄ inter cōtingos est qdādam naturale fedus qd p̄bzb̄ camis debiti inter eos p̄sumi. Allibi dicit lex q̄ natura iter boies quādaꝝ p̄gnatiōz p̄stituit. ppter quā boiem homini insidiari nephas ē. l. relat. ff. dī iusti. t̄. lī. Nō. ar. q̄ ppter infamia ortā a malinolis nō

dī superior moueri ad ingredū dī quo p̄ gl. in. c. qualit̄ t qñ. h. de acca. t ibi plene dico. Oppo. t vñ ḡ līa sit p̄traria sibi. nā p̄mo dicit q̄ nā vult moueri ex mali gna delatione t tñ monet in eo q̄ cōmittit iugisitionē epi. Lāri. So. dī q̄ papa noluit moueri ad iñqren dum dī vītate criminis b̄ cōmisit iugisitionē sup̄ infamia q̄ est p̄paratoria iugisitionis fiende sup̄ vītate. t b̄ etiā nō q̄ ex denuntiatione facta per nō idoneū p̄t index moueri ad iugisitionē facienda sup̄ talu infamia qd satis sentit hic Jo. an. t. p̄bas clare per istū tex. t fm̄ p̄dicta līmita hic glo. pe. que colligit q̄ ppter infamia a malis uolis ortā nō est iugisitionē facienda vel purgatio iudicēda dī em̄ intellegi dī solēni iugisitione q̄ sit vītate crimi nis. sec. In occulta iñdagatiōe credulitātē t fame vt p̄bas fm̄ Jo. an. b qd bñ nō. Itē dīc q̄ etiā solēni iugisitionē fieri dī super vītate qn̄ infamia a malinolis orta est apud bonos t grānos t tanta q̄ generat scanda lum vt nō. glo. in. c. cū dīlēc. de pur. cano. in. v. apō bonos. quā sic intelligo. t sic p̄cordat cū glo. c. qualit̄ t qñ. h. p̄callegato. vbi plene dīp̄.

Vdum Lāsus. Is pro quo benefi cīdo scribis cum clausula si idoneū fuerit nō tenet probare se idoneū cūz idoneū p̄sumatur. b. d. P̄uma pars ponit quere lā. scđa dat iudicē. ibi cīz. Nō p̄mo q̄ qñq̄ in re scripto sit mentio q̄ impetrās sit scolaris an aut vīcē tur rescriptum si impetrās nō est scolaris credo q̄ sic q̄ facilis optineſ gratia bac qualitate exp̄ressa facit qd nō. In. in. c. cū in cūctio. de elect. t omne exp̄ssū quo tacito grā nō fuisset obtēta saltē ita faciliter reddit līras vīcīas vt in. c. postulast. t qd ibi nō. bo. de rescip. facit qd nō. spe. de rescip. p̄ser. h. tōne aut im petrantis. v. sed vbi scribis pro scolare. Scđo nota q̄ etiā in ecclēsia nō collēgiata p̄t p̄stituti bñficiūz p̄o clērīco sup̄ redditib⁹ ipsius ecclēsie ad hoc. c. p̄querēre de clē. non resi. qd̄ sic p̄t intelligi. Cēl dīc sic nō p̄tor ecclēsie p̄t cōpellī ad recipiēdū aliquem in clērīcā t in frātrē licet. p̄ eo non sit specificatum bñficiūm in ecclēsia sed oportet sibi. p̄uidere de redditib⁹ ecclēsiae. nā in hac ecclēsia non erat bñficiūm pro clērīco nec erat collēgiata vt colligis ibi facultas ecclē t̄. Ex b̄ singulariter nō q̄ rector ecclēsie non solū debet b̄ ecclēsia iuxta. c. vt quisq̄ clē. de vñ. t bo. de. sed etiā p̄t cōpellī vt illum suscipiat in titulum ecclēsiae sine vt sic censetur ibi beneficiatus. t quād̄ hoc. c. loquāt in papa idem tamē puto dicendum in ep̄scopo. arg. in t̄. extirpande. in fi. et quod ibi dico de p̄bē. et facit quod nota. in. c. exposuit. de p̄bē. et in. c. postu last. de iure patro. et hoc nota. Si antem vis intellegere q̄ hec ecclēsia fuerat instituta vt esset collēgiata quod innuit illud verbum positum in tex. ibi in clērīcam et in frātrem t̄. tunc nō. collige q̄ p̄latūs ecclē

q 5

Originalis dī. fīc offīcī fīca a zō
a p̄nūlūlīo / mōnūlūlīo / yano

Corpus s. c. 201 p. 1

Corpus s. c. 201 p. 1

non tenetur aliquem recipere in canoniam et in fratre
seu in clericum si facultates ecclesie non sufficiunt quia
clericis non sunt etiam in ecclesiis collegiatis instituendis
ultra facultates ecclesie ut in. c. i. de insti. et in. c. vno.
de sta. regu. li. vi. et sic ipse solus capiet totum et hoc pu-
to, procedere si bona sunt promissa. si autem proben. essent di-
stincte non video quod posset iste excipere propter impe-
tranter cum illi sit imputandus si minus sufficiens bene-
ficium imperat ut in. c. clericis vicini et quod ibi non. xci.
dicitur. hic autem bona erat causa ut perib. ibi facultates ecclesie
et. etiam si agebatur de praedictio ipsius rectoris cum mi-
nus sufficiat quod in plures est distribuendus. ut in. c. c. cu-
m. d. p. sti. Non tertio quod exceptio pemptoria propter
rescriptum grossum potest opponi in vim dilatorie hoc. pba-
tur ibi declinans examen. t. c. qd. t. c. hic. l. hosti. l. alius
sciat. Inno. sed primum verius et est. qd. subreptio vi-
cias rescriptum ex quo datur iurisdictio potest ergo oppo-
ni pemptorie quod enim opponit ad gratiam potest excipi di-
latorie quatenus opponitur propter defectum iurisdictio-
nis et dicitur p. Inno. et alios de rescripto. p. sti. Ultimo
et tene menti hoc dictum meum quasi nouum quod impeta-
tor non tenet. pbare et verificare omnia praeterea in rescri-
pto etiam si videantur expressa in forma pditionis si. p. illis
habet intentionem fundata iuris presumptio. s. on. p.
bands. p. trariorum ita habet neganti ut hic singul. pbat. et sic
limita non. p. Inno. an. in. c. i. de li. pte. li. vi. Ultimo
non quod quilibet presumptus idoneus etiam ad beneficium faci-
l. q. i. sicut xpns. et respectu beneficij obtinendi intellige-
dummodo sit clericus alias non est idoneus. ut in. c. h. d.
insti. et in. c. ex literis. de insti. sed respectu bonitatis in
trinseca quilibet presumptus bonus etiam si sit laicus. se-
cundum hosti. ut in. d. c. sicut. facit quod. non. Dy. i. regula
semel malus li. vi. Sed aduerte quod fortiter nunc oppo-
propter istum tex. idoneitas est duplex. quedam intrinseca
cum qua homo nascitur pura quod sit castus sobrius. t. c. t
bec presumptus maxime post baptismum. d. c. sicut. Que-
dam est idoneitas extrinseca ut quod quis sciat cantare
legere et similia. que spectat ad clericos et ista non presu-
munt immo si opponit propter aliquem defectus scientie sub-
iectum illi examini ut est tex. cu. gl. l. v. si forte. d. elec.
li. vi. Item. y. idoneitas verificari in etate ut in. c. sup. et
ordinata. de proben. Itē ut non habeat quis plura bñ-
ficia ut in. c. is cui. e. ti. li. vi. male ergo. dicit tex. quod iste
prima facie est presumptus idoneus nisi p. trarium. pbe-
tur. So. do. an. tacite videtur mideret huic p. trario di-
cens quod ex quo aduersarius opponit debet pbare. quod
cum actuim impetratio iste exercerit presumptus
est idoneus. Itē hic fuit facta collatio p. papā. v. aliū
et sic status collationis cum reuelat ab onere p. bands
Itē fuit hic oppositum propter literas de non idoneitate unde
presumptio idoneitatis in hoc leui ne ipediatur. p. c. sufficiens
est ad aggravandum p. tem onere. p. bands et sic

ponit tres solutiones quanu ultima est multum diver-
sa a duabus precedentibus tñ nulla mibi plz. Iduna
non valer quod actum impetratio non debet p. m. ido-
neus cu. papa expesse mandet inquiri si est idoneus. ad
idem quod ponit Jo. an. in regula. non licet actori. dere.
iuris li. vi. vbi dicit quod si etiam papa nominet quem de-
ricum in collatione beneficij. non tñ est sufficiens. p. batio
p. clericatu si vendicando beneficium allegat se clericus
Uel aliter agendo. p. hoc ex. Bonifa. que incipit
In iuncte h. eccl. scda solutio sua. p. cedit quod si papa co-
tulisset non mandasset inquiri si est idoneus cu. ante col-
lationem eu. ex. ass. ar. c. q. ep. xxiiij. d. Item p. sup
posito quod uero ex. ass. sat. est quod nunc manderet eu. ex-
aminari p. illa clausula si est idoneus ergo non presum-
pit eum idoneum. Tertia etiam solutio. non. p. cedit quia pa-
pa p. mitit cam in totum et sic etiam quo ad merita et de-
ceruit ut virtute illius clausule non artetur iste ad p. ban-
dum se idoneum. Itē hec tertia solutio nimis restringit
tex. et est quasi propter duas precedentibus. Quare ego dice
rem quod tex. iste in si. debeat intelligi de idoneitate inti-
seca et sic videtur intelligere gl. i. d. c. si forte. non idonei
tas extrinseca non presumptus. In hac autem extrinseca cui in-
cubit onus. p. bands dico quod aut tertius se opponit et ille
habet. pbare ut in. c. i. et in. c. v. circa. de elect. li. vi. t. c.
cu. dilecti. eo. ti. et. c. t. a. literis. de testi. cu. multis simi-
libus. rō quod excipiens in excipiendo. sit actor. li. ff. de
excep. Aut nemo se opponit et tunc is qui habet. p. uide
re seu lectionem p. firmare debet de omnibus ingredi-
etiam de his que presumuntur non bonitatis intrinseca ut
in. c. cu. dilecti. et. ca. cu. nobis. de electi. et. c. nibil. eo.
ti. et. l. xvij. d. c. quid est ut hec inquisitio etiam si insa-
mia non p. cedat cu. non agatur ad penam imponendam ut non
in iuris p. pal. et non. Inno. in. c. i. d. post. p. la. Predicta
videtur d. m. t. Jo. an. i. regula. if amibus d. re. in. li. vi.
i. merai. et hec p. cedat respectu eoz que opponuntur p.
sona quocumque aliqua opponuntur propter rescriptum seu gratias
et cui ita habet onus. p. bands recurre ad non. p. Inno. in. d.
. c. i. de li. pte. li. vi. vbi videtur post alios velle quod in ex-
pressis ita habet onus. p. bands impetranti qui h. p. b. p. b.
ea quae narrantur in rescripto. In tacitis vero p. bat opos-
tis quod i. excipiendo efficiatur actor. ut. s. d. p. t. faciunt hec
ad quoniam quotidiana. Quidam ipetrantur beneficii sancti
martini et narrantur quod ipsius redditus summa centu flor. n
excederent. Dopo. quod valit p. q. q. d. d. nob. p. p. mo pre-
supposito valo. is excessu n. d. d. ex. h. capite g. sit mul-
la. scda cu. ita habet onus. p. bands p. supposito quod habeat no-
ceri. et videtur p. mo quod non debeat nocere ex quo p. stat d.
corpe beneficij. ar. eo. p. q. non. i. c. significante. d. rescript. et
sic non obstat. c. cu. de non. de p. b. f. li. vi. loquuntur eni. d.
impetratio generaliter facta sed hoc non obstante
contrarium teneantur dic eni quod si non expressum venit
valorem gratia est ipso iure nulla et onus probandi

Anno. m. d. c. xvi. p. 1

De presumptionibus

q̄ non valeat ultra exp̄essionem incumbit imperati
cū sit p̄s gr̄e sue et sic p̄suluerunt Gas. et Jo. de san-
cto hic refert do. Lar. sed ego allego do. de rota deci-
cōr̄xij. vbi hoc exp̄isse tenent et pl̄ dicunt q̄ urban⁹
papa. vi. ordinavit ut quisq; teneat facere mentionem
de valore beneficij qd̄ imp̄errat et etiā obtentoz et ali-
ter gracia facta nō valeat. et est rō p̄mi q̄ citius mo-
uentur papa ad p̄cedēdū bñficiū modici valoris q̄ mag-
nū et exp̄mens minorē valore v̄ fraudulenter fecisse
et citius papa in dñceret ad p̄cedēdū nō imento grā i-
sicut ut. d. c. postulasti. de rescrip. Quid aut si in līis
sit mentio de valore ipsōnāliter vt q̄ dicit tātam sum-
mā vt assēris nō excedit tē. Dicit hic do. Lar. q̄ qdā
decisio ro. habet falsitatē nō vitiare quasi hoc nō refe-
ratur ad ipetrantē. p̄trarium tenet ipse quia debet in-
telligi q̄ p̄ ipetrantē illud fuit assertū. Ego dicerez q̄
ant p̄ora verba erant p̄cepta in p̄sonā ipetrantis ut q̄
dicebatur p̄ pte talis nobis fuit insinuatū q̄ tale bene-
ficium vacauit tāto tpe. tē. cuīs redditus vt assēntur
valorem centū flor. nō excedunt et tunc non debet in-
telligi q̄ p̄ ipetrantē illud fuerit simpliciter assertū.
sed q̄ ipetrans dixit illud ab alio assēri et eo casu
sufficiat ipetranti. pbare q̄ ita assēreret. nā in genera-
li sermone nō intelligitur p̄sonā loquens ut in aīc. si
q̄. L. d. nō nu. pe. et in. c. petitio. de ureiū. Blut oīa
verba rescripti loquunt̄ uniformiter et tūc debet intel-
ligi q̄ p̄ ipetrantē fuit facta relatio intelligi em̄ clau-
sula li p̄ces veritate nitant̄ in. c. i. d. rescrip. et sic optet
ipetrantē exp̄issa. pbare. et hec nō. et vide que dico i
d. c. postulasti. et. c. ad aires. et. c. Expediā p̄mo
glo. Ber. et p̄ter glo. Inno. satis nō. et quotidianaz
glo. i. in pn. est satis clara et. s. latīna expedita. In le-
cunda pte querit hic fuit exceptum de in sufficiētia
facultatū cui incumbit onus. pbandi. an rectori q̄ fa-
cultates non sufficiant an ipetrantē q̄ sufficiant. Rā
det q̄ rectori q̄ ecclesia p̄sumit sufficiens. In p̄trānū
all. l. ex p̄sonā. L. de. p̄ba. vbi dicitur q̄ qui dicit aliū
esse soluendo debet. pbare saltem q̄ aliquā fuerit soluē-
do q̄. pbato p̄sumit i futū esse soluendo. Jo. an. dī
cit q̄ aut p̄stat de p̄cedētū statū ecclēsie et iuxta illum
statū p̄sumit ecclēsia esse soluendo et assērenti p̄trā-
rium incubit onus. pbandi. ar. in. c. et pte. de p̄cē. p̄re-
ben. in. fi. et de rescrip. c. i. l. vi. et quod nō. in. c. vno.
vt ec. bñfi. Si v̄o nō p̄stat d. p̄cedētū statū debet pre-
sumi q̄ saltem sufficiat. p̄ duobus ar. in. c. vt quisq; d
vi. et ho. cle. et. c. nemo. de p̄cē. d. i. et dicens min⁹ vt
ultra habet. pbare scđm cum qd̄ placet do. an. nisi ec-
clesia sit collegiata. tūc em̄ cū ad minus requirantur
tres. l. neratius. ff. de. v. signi. presumendū est suffice-
re tribus hoc dictū est satis equiū nec credo q̄ ali⁹
intellecerit Jo. an. sed an illud sit verum de iure cano-
nico vt trās ad minus requirantur adesse collegij. re-

mīto te ad glo. c. i. x. q. i. et plēne dico in. c. i. de elect.
Ad p̄dica etiam glo. in. cle. ne in agro. de statu regi.
q̄. ad hec in. v. seruitū que dicit sufficere si rector et
clēfie tenet clericū servitorē et tale quid sufficit rectori
et vni seritorū qd̄ non sufficeret duobus sochjs. et vi-
detur. d. c. vt quisq; intelligere in servitore et nō in so-
cio et sic doctrina sua hic nō esset bona cum iste debe-
at recipi in clericū et in fratrem. Sed illa glo. p̄cede-
ret vbi alias redditus nō sufficerent. sed a p̄. ecclēsia
debet esse sufficiens p̄ clericō idoneo vt satis colligē
ex. d. c. vt quisq; et. c. nemo. et sic tene dīcū Jo. an. b
vide qd̄ dīcū in. d. c. vt quisq;. Glo. vltima in. p̄n. ē
facili postea opponit vt em̄ q̄ negatiū im̄petranit ido-
neum nō incubit onus. pbandi cū negatiū sit im̄pba-
bilis. glo. remittit de hoc ad nō. in. c. bone. de elect.
Aduerte nā glo. sentit illam oppositionē. ppter opinio-
nem quorundā dicentū q̄ negatiū transfert onus. p
bandi in aduersarium in caīs p̄sonā resolutū in affir-
matiū. qd̄ tñ ē falsuz q̄ fundans se sup̄ negatiū h̄z
illam. pbare vt. pbatur in. c. i. de p̄cē. l. vi. nō. Jo. an.
in regulā. sine possessione. d. re. iu. l. vi. in merci. t. nō.
in. d. c. bone. et si est negatiū mera poterit facere posi-
tiones vt. d. c. i. de quo dicendū vt ibi. Sc̄o glo. q̄
rit quō. pbatur iste nō idoneus et r̄det satis bene et
vide dīcū. c. si forte. et qd̄. s. dīcī. Hunc venio ad
difficilem glo. Inno. quā voluit ad verba breuiora re-
ducere Jo. an. in. cle. vniā. d. offi. dele. in. gl. sua Do.
an. eaz valde ampliavit Ego dīcī reliquis p̄sequor
tria. Idūmo q̄ hic sumus in materia executorū que-
ro nunquid executor ad bñficia possit assumere ptes
iudicis an debat. p̄cedere extra judicialiter. Sc̄o an
saltē aliquo casu teneatur. p̄cedere judicialiter. Ter-
cio nunquid valeat. p̄uisio p̄ em̄ facta nō verificatis re-
quisitis in rescripto. Tercio ad p̄mū in quo Inno.
in effectu p̄cludit q̄ sine executor sit datus cū clausula
importante monitionem sine p̄ditionē exemplū pte
si est idoneus. exēplū sc̄e si est doctor. vel similis sep-
pōt assumere ptes iudicis si vult et sic citare illos q̄
interesse pōt vel judicialiter inqrere de veritate t ido-
neitate iſſus recipiendo testes et alias. pbationes. tō
q̄ p̄missa. p̄uisione videntur omnia p̄ que p̄uenit ad
illam. de offi. dele. p̄terea. et. c. p̄udentia. t. ff. d. poi.
l. ad rem mobile. et. l. ad legatū. Itē cū ipse delegās
potuisse sic. p̄cedere ergo et ipse delegatus qui fungit
vice ipsius de offi. dele. sup̄ co. t. l. i. ff. de off. clausa cui
mā. ē iuris. quīmo plns dīcī Inno. q̄ etiā si sine clau-
sula executor deputet nihilominus poterit assumere
ptes iudicis q̄ semp̄ subintelligit illa clausula si ē ido-
neus. vt nō. in. c. cū adeo. de rescrip. t. c. cām. de elec.
et sic transit cū eo. do. an. hic. Et tu attende q̄ Inno.
in hoc vltimo sensit p̄trarium in. c. ad dissoluendum
de despon. imp̄ub. ibi enim dīcī q̄ si executor datus

q. 4

Exponit ad op. fin.

De iudicio p. c. et de executione p. c.

est simpliciter ad pferendū nō habet pgnitionē unde si vellet admittere exceptiones posset dicere is cui pugno ē facienda nō spectat ad te q: tñ es executor. Idē vñ sentire Jnn. in. c. de cetero. de re iudi. vbi dicit q: executor datus ad pferendā pñbendā si vacat habet tñ pgnitionē in pgnoscendo an pacet sed pñlito. q: vacat remanet pñbus executor et sic sentit q: si datur simpli citer nullā habet pgnitionē. sed glo. nō. in. c. pastor. al. h. vñ de offi. dele. dicit nō. executorē datū ad pferendum esse mixtū nec requirit appositionem clausule et sic pñcordat cū dicto. Jnn. hic. et plas hoc mibz plz qd. pbo rōne. Executor merus est ille qui deputatur post negotium plene discussum ita q: nō restat nisi actualis executio. vt in. l. executione. L. de execu. rei iudi. et iste merito nullā hz potestatē exemplū in nuntio cui pñmittitur executio sententie vt in. l. si vt. pponis. L. eo. p. bar. in. l. a. diu. pio. ff. de re iudi. dico plene i. c. de cetero. T. co. t. sed iste executor qui datur ad pñdēdum vel ad pñpellendū est deputatus negotio pñus nō discussio imo intelligitur clausula si est idoneus vt. s. dixi. ergo nō pñt dia index merus executor. ergo tacit index seu supior. pñfisio ē pñmitendo vñ pñmittere ei am iurisdictionē circa illam et. p tanto dicitur executor et non index q: nō deputatus inter pñtendentes nec pñcipaliter ad actum iudicialē sed ad actū qui extra iudicū aliter exercēt pñuerit nec est verisimile q: voluerit eum esse merū cū possit alteri fieri pñdicium et collatō posse fieri indigno negotio pñus plene nō discussio seu ex aitato vt. j. dicam. Utroq: nūc ad scđm articulū an executor teneat assumere ptes indicis saltem aliquibz casibus. Jnn. hic multū variavit et in effectu ponit hic tres op̄i. Prima q: nō teneatur sine sit datus sine clausula sive cū clausula sapiente monitionē seu instructionem vt est illa si est idoneus sine sapiente pñtitionē fundamētu huīus op̄i. est q: actus pferendi ē extra iudiciale. ergo satis est q: ad instructionē suā se informet extra iudicium de pñtentiis in līs. Item q: d. legans extra iudiciale potuisse. pcedere et plus videtur velle Jnn. q: nō teneat iste executor aut. pñfisio non admittere exceptiones alterius pñis. p interesse suo pñparens nisi opponatur de defecū potestatis puta q: rescriptum sit nullū optet cū q: pñmo pñst de potestate. ar. in. l. credere diem. ff. de. v. sig. secus vbi non pñtendetur de fundamento iurisdictionis ar. c. pñfisio tñs j. de appella. Scđa opinio est vt distinguatur inter clausulā sonantē in monitionē et clausulā sapientem pñtitionē ut pñmo casu non teneatur adhibere cāē pgnitionē. Scđo casu subdistinguit q: si alteri sit pñdicium puta ep̄o vel caplo ad quos pñnebat collatio et tunc. dñ. pcedere pñbus vocatis et cū cāē pgnitione alias nō teneret pñfisio. Aut nō sit alteri pñdicium et pñt. pcedere sine cause pgnitione quia videt hoc

casu sibi mandatum tamq: vñro bono prouisio tamez erit nulla pñdicione non purificata. In tercia op̄i. vñ Jnn. residere in prima op̄ione cū quadā tñ limitatōe vt semp possit executor. pcedere extra iudiciale pñbus enī nō vocatis. nī tria pñurāt prima q: clausula apposita sapiat cōditionē scđo q: inserta p̄ verba sapientia pgnitionē iudiciale vñputa si tibi pñstiterit q: sit magister in theologia. tertio q: alteri irrogator pñ dicuum nam sī nullī sit pñdicium vñ pñfisio vt sibi pñstet tñq: bono vñro. ct cū bac op̄i. vñ transire glo. i. dicta de. i. de offi. dele. sed idem Jnn. datus locutus est in. c. pponit. de pñf. pñben. in. v. executorē ibi enī ponit in hac materia duas opiniones et exp̄icit. q: alteri. pñmo enī dicit q: executor datus ad pñdeudū est pur⁹ et merus executor ita q: nullā habet iurisdictionem nec debet citare ptes nī in literis hoc canatur tūc enī est seruanda forma mandati de rescripto. vñ plus videtur scđm cū q: si pñparet quis qui velit aliquid dicere in pñsonā eius cui est facienda pñfisio non debet cāē q: pñbus et merus executor ē et nullā habet iurisdictionem all. nō. in. c. de cetero. S. re. iudi. et idem dicit si velit hinc executorē recusare q: non ē audiēdno. de offi. dele. nouit. pñt enī scđm enī op̄oni de rescripti subreptione q: ob banc cām reuocatur quicquid fecisset etiam post executionē. Referunt sibi alios tenere et forte bene scđm enī q: hz iste executor nulluz vocare teneat si tñ aliq: pñparet qui velit aliquid dicere in pñsonā debet audiri ar. j. de accu. accedēs. q: iste executor habet iurisdictionē. sed Jnn. approbat ibi pñmū dicens q: de stricto iure magis pñt substineri et clarus loquitur ibi post aliquas līneas dicens se fateri q: si obmissa pgnitione summaria et repulsiō pñadictorijs exequāl mandatū qd. valet q: ē merus executor ad implendū mandatū. Itē q: summaria pgnitionē nō est semper de necessitate neq: de substantialibus executionis mādati. fatetur tñ q: in pñpulsionē ē necessaria cause pgnitionē. et sic pñadicit Jnn. his que dixi. a. in pñmo articulo scđ. in. cum. l. in. d. c. ad. dissoluendis pñp. si. sentit aliam op̄i. dicens q: executor ad. pñdeudū simpliciter deputatus nō dñ admittere exceptiones pñtra pñsonā cui fidē ē. pñfisio. q: nō ē index nec in forma iudicij. pcedere dñ. sec⁹ dic⁹ si ē dat⁹ cū clausula illa si est idone⁹. vñ ut alif. pñllat tñc oposita exceptio nē vñ denūtiationē dñ admittere et appellari pñt ab eo et cassare quicq: faceret post talē appellationē si. pñbatō fuerit oblata j. d. appel. iterposita. alif. locut⁹ ē Jnn. in. c. d. cetero. de re iudi. vbi dixit q: qdā ē executor. p. pte mera. t. p. pte mixta ut si mādat alicui ut titio. pñdeudat. d. tali pñbēda si vacat. nā pgnitionē hz i. h. si vacat sī post q: pñstiterit pñ vacat non hz ampliē pgnitionē ideo si aliquis veller obijcere in personam aut iudicis aut illius cui fidēa est pñfisio nō cīt audiēdus secundus.

*Conspicere
An. 1500
propositio pñbēda al. qdā*

De presumptionibus

eum adducit nō. in. d. c. pposuit. et. ppx. q. h. et si non agnitione et de rescrip. cū dilecta. et sic vñ. sentire ibi Jno. p. hec verba si bene ponderent q̄ si datur simpliciter nullā b̄z agnitionē. Si aut̄ datur cū aliqua clausula habet agnitionē quatenus venit purificāda illa clausula et non aliter et hec multum differit a precedentibus. Aliquid de materia tetigit idem Jno. in. c. h. de transla. pl. vbi dicit q̄ is cui mandatur iurisdictio vt alicui. puideat si est idoneus extra iudicium se i sicut de idoneitate nec credit necessaria q̄ businōdi executor debet aliquē vocare ad sciendū si vult dī cere illum. p. quo scribitur nō esse idoneū l̄z ante q̄. pui deat debeat expatiare an sit idoneus vel ne. vt nō. o. de post. pl. in. c. i. de p̄c̄l. p̄ben. li. vi. et. c. cui⁹ olim. el. i. de pui. videtur limitare omnia p̄dicta dicit en⁹ q̄ l̄z executor cui scriptum est vt p̄bendā p̄ferat et in possessionem inducat et p̄tradictō p̄fescat posset p̄bendā p̄ferre nō vocatis his quoq̄ iterest tñ nallo mō debet auferre possessionē alicui p̄bus nō cōvocato et cōnicto possessor nec etiā alias statū possessionis mutare. L. si p̄ vñ vel alio modo. l. si. nūl p̄mo collationem fecisset vocatis p̄ibus et cū cause agnitione in danda possessione quia tūc datio possessionis ē executio collationis p̄mo facte cū cāe agnitione nec est ins scōm cum in p̄missione pape sine tātum dicit p̄feras sine adūciatur et in possessionē inducas q̄ semp possessionē dare pōt in. c. significasti. de offi. dele. et idem quo ad p̄missa videtur velle Jno. an. in. addi. spe. in. t. de pe. et pos. q. s. ad si. facit qd̄ le. et nō. in. c. licet ep̄s. de p̄bē. li. vi. et. c. ordinarij. de off. or. li. vi. hec sunt dicta Jno. in. hac materia in varijs locis sparsa. ex quib⁹ potest colligere difficultatē hui⁹ passus. Host. in. c. pposuit. p̄al. tenet executorē datū etiā simpliciter ad pui deandū artari ad admittendas l̄timas exceptiones cū sit executor mixtus et in talibus l̄tis semp intelligitur clausula si idoneus fuerit. de rescrip. cū adeo. et nō. hic et l̄tame exceptiones sunt semp admittēde l̄z p̄cise scribat de offi. dele. ex pte. q. et sic tenet scōm op̄i. quā ibi recitat Jno. quā. s. retulit. Clariss adhuc loquit̄ idem Host. in. c. de cetero. p̄all. vbi referens dicta Jno. dicit ibi illa dicta iura noua. aut q̄ ip̄a nō intelligit p̄cladens certū esse q̄ cū papa scribit p̄ aliquo b̄ficiādo admittunt exceptiones p̄positae et p̄tra b̄ficiādū et p̄tra rescriptum et cōtra executorē vt patere dicit in eo qd̄ le. et nō. o. de rescrip. ad aures. et. c. cū adeo. et. c. postu. et. c. si. pponente. et in multis alijs iuribus. et. o. de offi. delega. pastoral. q. si vero. Posset tñ saluari illud dictum. Jno. scōm cū si sic intellexit q̄ papa certo iudicēt et p̄ certa persona et de certa p̄ben. p̄cise et ex certa sc̄ia scribit exp̄mēta sufficiēt in sua l̄ra q̄ nō vult p̄tra hoc mādatū suū aliquā exceptionē admitti dicit tñ q̄ vñ in b̄z saluab̄z cū papa dicat q̄ nec se

nec antecessores suos credat hoc exp̄ssisse vt le. et nō. in. d. c. ex pte. q. de offi. dele. dicit etiā q̄ dicti Jno. poss̄ saluari q̄ papa vñ alij alicui sibi noto b̄ficiā vñ cana p̄ferat q̄ etiā mandat p̄ aliquē executorē in possessionem induci tal' em executor non habet p̄ma facie exceptionē admittere d̄ quo dicendū ut nō. in. c. cū ec̄ defastice. de excep. et. c. accedēs. de acci. Jno. an. etiā fuit varius. nā in. c. capitulū sancte crucis. de rescrip. p̄ penl. colū. transiit cū Lōpo. qui dixit Jno. mandasse seruari q̄ si ante p̄missionē executor vult admittēre exceptiones oppositas p̄tra rescriptū vel psonā assūmendo ptes agnitor̄ possit quasi videas sibi mandatum q̄ si audiāt aliqua que ipsam moueant agnoscat si vult de his vel negotiū remittat ad superiorē dere iudi. de cetero. r. s. de rescrip. si qñ. de fal. supet eo. si repulsiū l̄tima excepōibus appelleſ et nibilomini⁹. puideat executor dicit q̄ p̄bata exceptionē veritate cassab̄z collatō al n̄ cassab̄z etiā si appellāt se obtulerit p̄batus cū oblatō extra iudiciale exq̄ executor agnitor̄ n̄ assumptū et extra iudicialeb̄ nō. p̄ficit oblatio ut nō in. c. cū inter de elect. et. c. interposita. de appell. nec obstat scōm cum de appell. dilecto. q̄ ibi p̄ p̄missionē p̄tis constabat de veritate exceptionis vel ibi de executoris p̄pulsionē qui sine cāe agnitione non p̄pellit. hic logor de puiſore que verba nō. que faciunt ad multa. idem Jno. an. in. c. dudū. q. d. elect. in. v. colū. post Jno. dicit q̄ si quis auētē rescripti petit sibi. puidei de beneficio non ē sibi necessaria li. pte. q̄ is cui scribitur poti⁹ ē executor q̄ agnitor. o. de offi. dele. sup. qōnu⁹. q. porro sed exceptiones l̄timas d̄ admittēre ut. o. de rescrip. cū adeo. et. c. p̄stitutus. et. c. capitulū nibil em pōt petere iperās q̄ id qd̄ i. rescrip. p̄tineat nec ex alia cā et ideo rescriptū l̄shāt. p̄ libello ar. s. de offi. p̄terea. et. p̄tradictō ē. p̄missione tutius tñ est fin cū ut a liqua petitio offert. et l̄s p̄tēt. ar. in. d. c. dudū. r. e uno. de li. pte. et. b. etiā voluit Jno. in. d. c. dudū. q̄ verba nō. Alia vñba posuit post Lōpo. in. c. mandatū d̄ rescrip. in. v. colū. ibi dicit. q̄ si est scriptū vt p̄pellat vel vt. puideat instandū ē apud executorē ut executor mandatū vel p̄ferendo si ad hoc haber mandatū vel mandando capitulo vt illū recipiat et si capitulū d̄pōnit legitimam exceptionem quare non tenetur recipe re audiētur. de appella. dilecto et de electi. cum inter ca nonicos si autem nullam legitimā proponit vel proponit sed non probat tūc executor sine l̄tis p̄testatio ne compellit. videtur tamē scōm cum q̄ vñb̄ ptes in dīcis assumptū executor sit sc̄eda diffinitiū que sine l̄tis contestatione peti non debet. potest etiam peti ab executorē quod pronunciet se ad executionem mandati vel compulsionem capitulū opposit. non obstantibus debere procedere que verba etiam nōtūr. quia instrumentū in modo procedendi coram executorē.

277

clarus loquitur idem Jo. an. in. c. accepimus. s. eti.
et qualis. in v. p. exceptioes. nā p. illum tex. dicit q̄ q̄
scribit pro aliquo bñficiado nō ē necesse q̄ lis prete
tur nec q̄ libellus def in scriptis. s. sufficit q̄ iperis
dicat exceptioe supplaco q̄ exequamini mandatū vo
bis iniunctū t̄ si nil oponas. pcedat fin formā māda
ti. de rescip. cū dilecta. r. c. s. q̄. t̄ idē si friuola exce
ptio oponas de prebē. dilect⁹. i. de pces. prebē. c. cū
n̄is. Si vero aliqđ rōnale oponas illud examinabit
et executio suspendet. s. de recip. constitut⁹. t̄ de ap
pella. dilect⁹. s. sup exceptioe pposita p̄i? q̄ testeo re
cipiantur erit lis prestatā fin eū all. c. uenientia. de renū.
t remittit ad plene nō. in summa. s. q̄ sub. s. de dilato
rīs. v. pe. t̄ vī. t̄ sic vult i hoc loco simpliciter q̄ exce
ptioes sunt admittende t̄ lis prestanda sup eis vide
eundē Jo. an. in t̄. d. pe. t̄ pos. s. fi. in addi. mag. vbi
format. q. Id apā mādant executori q̄ si p̄staret. A.
tenuisse duo curata p̄tra decre. execrabilis. Jo. xxij.
q̄ alterz cōferat. B. ipertranti. executor. pcessit illo. A.
possessore non vocato t̄ posib⁹ p̄stitut sibi de facto cō
tulit imperatorii bñficiū de quo in rescripto ac illū du
xit in possessionē. possessor appellauit t̄ petiū aī om
nia se restitu ad possessionē cū fuerit de factio spoliat⁹
in x̄ nō. in. c. p̄querente. de offi. or. queris qđ iuris. nā
opponeb⁹ q̄ executor poterat pcedere pte nō vocara
p̄ ea que ponit hic Jno. s. Jo. an. determinat illū p̄
mo restituendō q̄ executor nō poterat recipe p̄batio
neos pte nō vocata. Nec obstat nō. hic q̄ pcedūt cuī
grā est facta. s. in q̄one n̄ia gratia erat fienda p̄is cō
stituto q̄ ille teneret bñficiū p̄tra extranagantē execrabi
lis. sed nō poterat p̄stare illo nō vocato cū ageretur d.
facto suo. Item fin eū presupposito q̄ fuisse mens
executor. facte grā non m̄ debat ipertrantē inducere
in possessionē possessore non vocato cū posset sibi ius
cōpetere hoc enī non licet ordinario collatorū ut in. c.
licet. de p̄ben. li. vi. fortius nec delegato cum ordina
ria potestas. sit favorabilior ut in. c. t̄ ibi p̄ glo. d. re
scip. li. vi. ar. in. c. fi. de te iudi. t̄ vide ibi latius per
sū. t̄ hec bene nō. q̄ multū limitant nō. hic p̄ Jno.
babes nūc dicta antiquoz in vñ collecta q̄ sparsa in
gerunt difficultatē. Dō. an. in effectu clare cum recitan
do distinguit inter executorē ad. p̄uidendū t̄ executio
rem ad cōpellendū p̄mo casu si in līris est clausula vo
catis vocandis vel q̄ debat citare ptes t̄ tūc est daz
q̄ tenetur citare vt voluit Jno. in. d. c. p̄positū. quin
imo plus dicit dñi de ro. seu collector decisionū q̄ ta
liter deputatus videt iudex potius q̄ executor d. quo
vide p̄ eos deci. cccxxvij. t̄ sic habebit pcedere in lo
co vbi deputat⁹ fuit p. c. statut⁹. s. in nullo. d. rescip.
li. vi. de quo p̄ ḡil. de mō. L. an. de recip. de. i. t̄ vi
de p̄ do. de ro. cccxij. decisi. Aut in līris hoc nō caue
tur t̄ tūc si simpliciter sine aliqua clausula purificanda

mandat⁹. pñlio et dicit se credere q̄ debit admittere
exceptioes p̄ quas arguiſ sue potestatis defectus t̄ B
voluit Jno. in pluribus locis supl⁹ alle. alias autē
exceptioes de iure deberet admittere s. hoc nō admitt
tit stilus curie vt dicit Lopoli. vbi. s. vocare autem
p̄tes nō artat⁹ fin eū nec assumere ptes iudicis ante q̄
opponat. vt voluit Jno. in locis pall. Aut fuit depu
tatis cū clausula t̄ tūc aut cū clausula sonante munitio
nē t̄ nō artat⁹ assumere ptes iudicis putat t̄ q̄ licet de
iure n̄ teneat⁹ citare t̄ exceptioes līmas teneat⁹ admitt
tere saltē vt supio referat. s. dicit q̄ practica hoc non
admittit vt dicit Lopoli. in. d. c. capitulū Aut sonat in
p̄ditionē t̄ tūc si nō tangit p̄uidicium terciū putat idē qđ
in precedentī mēbro. Si autē tangit p̄uidicium terciū vo
candus est ille enī interest t̄ debz ptes iudicis assume
re de iure t̄ sic tenet scda op̄i. Jnn. bic. nec placet sibi
dīa illa Jno. an dicas si tibi p̄stiterit t̄c. vel simpli
citer si ē de tali vita t̄c. nā illud ver. p̄stiterit p̄t refer
ri ad sui cognitionē. idē dicit. s. q̄ debet citare ptes q̄
opponit clausula que debz purificari quo ad alii anq̄
p̄ferat vt nō. Jo. an. in addi. p̄ loco pall. vtputa si cō
stiterit q̄ talis possidet duo bñficia curata t̄c. t̄ dic q̄
hoc membz includebas sub p̄cedenti cū hec clausula
sonet in p̄ditionē t̄ venit in p̄uidicium alter⁹. Scđo
casu p̄ncipali. s. in executorē ad cōpellendū bñties po
testatē t̄ tūc exq̄ p̄cessit. pñlio nulla admittit exceptio
de appella. p̄stitut⁹. de accu. accedēs licet possit si velit
saltē vt referat t̄ sic p̄t intelligi fin eū qđ nō. llhosti. in
d. c. de cetero. s. certe numis generaliter in hoc loquit
eū p̄nt opponi exceptioes de q̄bus in. c. accedēs. j. d
accu. Etē p̄tra rescriptū omittit etiā mēbrum. s. q̄ fuit
deputatus ad cōpellendū possessorē bñficiū t̄ tūc dicit q̄ te
neat⁹ citare t̄ iudicis ptes assumere ar. in. d. c. l. p̄s.
t̄ nō. Jnn. t̄ Jo. an. vbi. s. hec pcedūt q̄ deputatur
executor ad cōpellendū respectu iuris de nouo creati
in līris. si autē das ad ius creatū aī literas vt in forma
c. cum. fin apostolum. de p̄ben. refert duas op̄i.

Prima q̄ est iudex et non executor ita q̄ oportet
q̄ procedat vt iudex et exceptiones admittat vt dicit
esse tex. in. c. accepimus. s. eti. t̄ qualis. et allega. Jno.
et Jo. an. ibi. sed certe illa decre. hoc non probat
immo potius probat oppositum dum dicit q̄ mādat
illos examinari si sunt idonei. Item non dicit q̄ deve
at citare episcopū sed admittere exceptiones illīs si
quas forte volnerit opponere nec Jno. nec Jo. an.
hoc sentiūt imo oppositum. nā loquitur Jo. an. vt. s.
dixi sumēdo generaliter. ar. ex te illo ad alios execu
tores. Secunda est opinio p̄cedēt p̄traria quā sentiūt
do. de ro. cccxij. deci. t̄ alle. Id an. in cle. i. de concess.

Capitulum de presumpcionibus pro iudiciorum
affirmatione et negatione

De presumptionib⁹

probent. dicunt enim quod ex quo processit expositio in ordinatione non vir datus ut index sed ut executor et purificatio nigris habebit facere se informando extra iudicialiter bonus vir etiam in absentia impetratis. quod cum alias fuerit expositus non exigitur probatio sed sicut ex iudicialis ingens de monib⁹ et vita ubi fuit putes. sed elec. si potius et hec opinio mihi placet et vir tex. i. d. c. accepimus. maxime in eo quod dicit quod ex superabundanti mandat inquiri. Item hic possit tacere cum tanta sint sparsa et satis factatas sum in colligendo et fidetur recitatione aliorum dicta. Enim ne suscipientibus et affectantibus iudicium meum desiderare et breviter dico quod quodcumque sunt casus in quibus clausi est quod non potest indicare ptes sumere. et quidam sunt in quibus tenet. Remanet aliquid dubium in quibus dicimus quod mihi vir. Idem casus qui delegas non habebat iurisdictionem non enim potuit committere quod non habebat qui nemus dat quod non habet. i. q. viii. daibert⁹. t. c. quod autem de in. pa. quod sentit hic anno. post primum. Ex quo infero quod isti inferiores honestos de iure speciali collatione sine iurisdictione non possunt nec per se nec per suos commissarios ptes indicis assumere nisi extra iudicialiter ad eos instructione poterit informatione sumere sicut faciunt arbitrii et arbitratores etiam si in commissione dicatis si tibi possit transferre. t. c. n. non possunt illa verba referri et venificari in extra iudiciali istud videtur. est non. in. c. cum contingat. de rescripto. Secundus casus qui superior delegans prius cognovit plene de iurib⁹ pertinenti etiam respectu executionis fiende et simpliciter mandat ut conferat et inducat in possessionem. talis enim est merus executor et nullam exceptionem debet admittere. l. executor. t. l. si ut pponis. L. de execu. rei. iudi. nō. in. l. a. diuino pio. ff. de re iudi. t. d. c. decetere. Tercius casus qui superior prout seu prudenter mandat aliqui ex certa scientia remouendo apte omnes exceptiones et reseruando sibi cognitionem ar. co. quod non. in. d. c. ex parte de offi. delega. et per hosti. in. d. c. decetere. et in hoc diligenter est aduertenda forma mandati ar. de priuile. porro. In his enim casibus et similibus si quod possit occurseret executor est omnino merus. et de merus quod non habet mixturam iurisdictionis et in istis non habet locum glo. in. d. c. pastoralis. Casus vero in quibus debet assumere ptes iudicis sunt isti. Idem casus si in literis mandatur ut citet aduersarii vel apponitur clausula vocatis vocandis t. c. vi. s. dixi. et bene facit. c. exhibita. et quod ibi non. de iudi. Secundus casus qui vult dare possessionem quam alius obtinet debet enim illum vocare quantumcumque simpliciter scribat quia non est de intentione principis ut quis remoueat a possessione sine cause cognitione l. f. s. si per vim vel alio modo. iij. q. ix. caneat t. c. omnia. et tenet doct. in locis pall. t. p. bat. in. d. c. licet epis. de pben. li. vi. Tercius casus si executor fuit datus cum clausula que venit purificanda ex facto terciij de cuius pindicio agit tunc enim tacite per mandata cognitione quia

causaz merita priuilei assertione padum in. c. cum ex lris. de in. inter. ref. t. d. l. f. et hoc est quod voluit Jo. an. in dicta addi. Quartus casus qui executor das ad coppellendum ordinarii collatorum ut pferat. debet enim cum monere et citare ut conferat et si ille opponit exceptiones legitimas audiendus est ut est casus cum ibi non. in. c. accepimus. in. h. de eta. et qualis. et in. c. capitulu. t. c. constitut⁹. de rescripto. voluit doct. in locis pall. non enim debet quod impugnari et defensio negligi ptra. c. cum inter. d. excep. In his enim et similibus casibus executor dictum minus quod habet cum executione iniunctam iurisdictiōnē deesse ar. c. ex lris. de offi. delega. t. d. c. accepimus. et p. xv. q. ij. et si non cognitio. non aut appellatur index quod iurisdictionis hic das excessorie ad ministerium exercendum quod de sua natura est extra iudicialis nec deputatur inter partes praecedentes sed qui accessorie habet iurisdictionem et rōe p̄dicta tractat ipsius materia. de offi. delega. ut in. c. super eo. de offi. dele. ad denotandum quod habet iurisdictionem delegata et innotescit ibi glo. et in. c. tibi qui. de rescripto. li. vi. Et his habes fundamentū huius materie. Extra p̄dictos casus remanet dubietas an executor possit assumere vel non ptes iudicis et an teneat exceptiones admittere ubi eligit viam meritis executoris. et in hoc concluderem quod si vult potest iudicis partes assumeret etiam si sunt datum simpliciter per ea que dixi. s. in primo arti. Si autem vult procedere extra iudicialiter dico quod etiam potest quod cum actus de sua natura sit extra iudicialis potest a principio procedere ut vult sicut ille qui habet duas vias potest eligere a principio quam vult ut non. in simili in. c. quitanallis. de iure iurā. t. c. ut quis duas. de electo. li. vi. quod dico procedere etiam si sit apposita clausula sonans in p̄ditione p. v. si possit transferre. qui cum hec verba possint referri ad extra iudicialen instructionem ut in dicto. c. cum contingat. non debet per hec verba altera natura negotij. nam si teneretur a principio citare esset potius index quam executor nec curio d. preindictio alterius extrinseco reputata quia ad episcopum pertinebat collatio ut si superior potuissest extra iudicium se informare virum is pro quo mandat sit de tali loco vel magister t. c. sic poterit etesse. sed ubi ageretur de iure alterius tunc bene fateor ut. s. dixi. quod ille sit vocatus puta si diceretur in literis si constiterit p̄sonam fuisse negligentem in conferendo t. c. vel si constiterit quod talis teneat duas ecclesiasticas curatas t. c. nam hoc casu tacite vide mandata cognitione quia caput merita ex partiu t. c. vi. s. dixi. sed si comparet is qui pretendit aliquod preindictum fateor quod debet andire et tunc debet assumere ptes iudicis ut in. d. c. accepimus in. f. t. c. cum adeo. t. c. si qui. de rescripto. cum multis similibus. p̄bat ratione ex quod superior non cognosuit de iure executionis videtur hoc mandasse

*Coronatque principalis finis domum
collana p. eti affectu m. scripto
proscriptio f.*

suo cōmissario. ar. in. d. l. a dīm pio. et pbatur hīc si. vbi pōt pibiter. iste in se assumere oī. pbandi istum imperantem nō esse idoneū t debet audiri. t sic illud dictum Lōpoli. in. c. capitulū. nō vī generaliter pcedere nā ad hocbz iurisdictionē mixta vt vbi expediat assumat cognitionē qd satis vī expedire vbi q̄s. p suo pñudicio se opponit. ar. optimū in. d. c. ex parte. h. d. ofi. delega. t. c. sup. co. si. z. l. t. h. si. q̄s a pncipē. ff. ne qd in. lo. pub. Sed dubiū est quid si q̄s se opponat nō expñudicio pñato p publico vt q̄r compet tercius t dicit illū nō esse idoneū nungd debeat audiri t hoc casu forte posset pcedere dictum Lōpoli. vt executor nō te neat cū audire cū sit executor extra iudiciale h agat post modū ille p viam denunciatiōis vel accusatiōis sic nec cōmitēs ordinario tenebas admittere vt nō. Juno. in. c. ad dissolnendā. de despon. impub. f. d. mero ūre cōtrariū puto vez licet enī fateor posse ordinarium non tū eius delegatū q̄r in dubio debemus credere ordinariū nō noluisse q̄r indigno fieret. paisio ar. i. l. si. pcurator. ff. de p̄di. inde. t magie qñ exp̄sūt illā clausulā si ē idonea. Itēlicut in confirmationē admittitē exp̄cipiens cōtra dictū p interesse publico iuxta tñ nō. in. c. sup. his de accusa. ita in pñsiciōs actu cū pñsilio bz vīni electiōnis t pñfumatiōis iuxta nō. in. c. cū olim. d. causa poset. t ppri. t pñsumendū est q̄ supio: voluerit potius a pñcipio ocurrere q̄ post cām vulneratā remediū quere re iuxta consiliū. l. si. L. in qui. cau. in. int. resti. nō est ne. Ex his infero incidenter ad duas qñones. Prima estiam coram executores sit fienda litis ptestatio. Clidiſſ. s. varias opiniōes satis. credo q̄ vbi executor pro cessit cū pñadictoibus sit fienda litis ptestatio q̄ talis pñdicio bz vīni cuiusdā petitiōis vt nō. in. c. sup. co. de dec. hoc dico salvo eo qd hodie habet in cle. dī spēnditū. de iudi. secus vbi. pcessit sine pñdiciente et hoc statis sensit Jo. an. in. d. c. accepimus. Secunda qd q̄i t qñ sit appellandū t an necesse sit appellare a pcoſsu executor ad bñficia t i hoc pñcludo cū Jnn. t doc. bic. q̄ aut. pcessit sine cause cognitione t tūc si nō fuit appellatū. I. decēnium poterit nibilominus obijā p̄ q̄i actus extra iudiciale nō transiūt in rem indicatā. posset tñ q̄s infra decēnium appellare si sc̄iret se ḡatuū vt in. c. ptestatori. de appella. l. vi. ad idē. c. constitut⁹ h. i. c. co. si. Si aut. pcessit cū cause cognitione puta inq̄rendo de meritis pñsone t alijs in r̄sc̄rip. pñtētis tunc necesse est vt hi qd̄b̄ inferi pñdicū appellent. I. decēnium viterius aut nō sunt andicēti d̄ elect. cū dilecti. t. c. si. d̄ elect. l. vi. qd̄ pōt intelligi. Sm. Jo. an. sine fuerint absentes sine pñsentes etiā non vocati ex quo cum pñmo sc̄uerunt factam. pñsionē infra decēnium non appellauunt. ff. que senten. sine appella. re. l. i. h. item cum ex eo edito. quod itēlico nisi a pñcipio sufficiat spe cialiter vocandi nam tūc pcessus est nullus in. o. it.

caneat. et dixi. s. post Jo. an. in addi. spe. Si vero vo-
cari fuissent ut plurimaces tunc non audirent appellato-
ri. q. vi. s. sunt quaoz. t. xxiij. q. iij. de illi. Eln at
p via denunciatiois vel accusatiois audiiri possit quis
tunc non compensis vide p. rede. p. xiij. t. xvij. t. qd
dico in. c. cum olim. o. causa posse. t. ppri. vnum tam
quo ad pdicta no. q. vbi pdictio est notoria ordo no e
seruandas. Iuno. p. quo allego. c. qii. de fil. p. xij. t. c
ad nrnam. de iurecuran. t. l. i. L. qui. t. admet. quos imm
cta glo. dicit in. Iuno. q. hoc ipsu debet exprimere v.
in relatione vel in interlocutoria vt si vez est non sit ci
viterius contradicendi facultas nisi appeller. q. vi. b
iduum. hoc yltimū. puto causū s. no necessariū perea
que no. idē Iuno. in. c. nre. in fi. de coba. cle. t mule. p
hoc. c. ij. xxiij. dī. Cenio nūc ad yltimū arti. s. an
teneat collatio si clausula aposita in rescripto no veri
ficat. Iuno. hic concludit q. aut erat clausula sapientis
monitionē et instruciōem vt illa si est idoneus et tenet
collatio licet in veritate no sit idoneus q. an illa clau
sula intelligat ipso iure si exprimatur no dat nouā for
maz mādato ad hoc. c. significasti. t qd ibi no. d. elec.
t. l. iij. ff. de lega. i. vide in simili nōbile dictum Iuno.
in. c. prudentia. de offi. delega. vbi dicit q. si exprimatur
clausula concernens instructionē circa merita cause q
alias intelligebatur non dat nouā formā mādati. hinc
dicit q. si executor pro executione mandati excoicaret
pradicatores tenet excoicatio q. iurisdictionem habet
Si vero clausula sapiebat conditionem nisi prius veri
ficeret collatio no tenet q. cum daret nouam formam
mādati no licet commissario egredi formā rescripti. qd
si fecerit actus est ipso iure null⁹ neq. tenet excoicatio
ab eo lata. d. c. cum dilecta. de rescip. t. c. venerabilis.
de offi. dele. no en̄ haber potestatem anteōz purificare
conditio. vt. l. credere diem. ff. de ver. s. g. primum tū
dictum videtur Iuno. b. limitare nisi collatio fiat scien
ter indigno. t no dictum singulariter hoc sentit en̄ q
collatio facta scienter indigno per executorē est ipso
iure nulla quod clarus tenet idem Iuno. loquens et
presse in commissario pape in. c. inter dilectos. d. excels.
pieda. ibi tamen loquitur de collatione facta scienter
notorie indigno hic autem nullam mentionem facit de
qualitate notorietatis. In contrarium facit dictū Lō
posi. recitatū t no impugnatū p. Jo. an. in. c. capitulū
de rescip. in pe. colū. ppe fi. vbi dicit q. collatio facta
crimioso no est ipso iure nulla s. annullāda. all. bo. ter. i
d. c. iter dilectos. Ego in b. essem in opinione singulari
distinguere en̄ sic q. aut collatio sit i capaci puta laico
scie infati v. simili. in x no. p. Iuno. in. c. cu nr̄is. d. pcc.
pben. t no t̄ collatio q. papa p. vba generalia no in
tendebat secum dispensare cu ignoraret defectū. l. bar
barius. ff. de offi. preto. t qd no. in. c. ij. d. scisma. Aut
fit capaci licet alias indigno quia minori iurta etatem

De iure furando.

requisitam a canonibus vel alias indiget ea in dignitate quae reddit ipsam collationem ipso iure nullam sumpxa ea que habentur in non in causa cu in cunctis de elect. in fine iuncto. c. qd qd in fine. e. t. l. vi. et tunc licet collatio ordinarij vel ipsius promissarij sit ipso iure nulla ut dictis iuribus iuncto. c. si pmissarius. co. t. l. vi. securus puto p collationem factam p promissarium pape qd iura inducentia nullitatem sunt penalia et loquac in ordinarijs et ideo non debent extendi ad papam vel ad suum promissarium. l. pncps. ff. de legi. et in. c. in notitia. de elect. hoc enim nullo iure caenerit et penes non debent extendi ad casus non expsos de penit. d. i. pene. non. glo. in. c. si. de iure. pa. p hoc glo. non. in de. it. o beneficio. de pben. in verbo epi. que dicit qd licet exercitor differat pferre beneficium in vacans infra sex mens non p hoc pdit potestate pferendi. na. c. i. de co- ces. pben. loquitur in ordinario. idem ergo dicendum in pposito quando pculit in digno. fateor mi qd ppter idignitatē ille poterit puan seu collato cassari vid ad dictū. c. inter dilectos. que non nec oblit. si dicam qd papa mādauit pferri si ē idonais. qd vt. s. dixi. illa clausula sapit monitionē et non conditionem.

Eureiurando,

Quia in defectu probationum recurrunt ad iuramentum. I. e. c. f. t. s. de. p. ex. insinuatione. Ideo post tractatum de probationib^t tā in specie q̄ in genere mentione subditur hec rubrica. Est enim iuramentū maximū litiū expediendaz remedii. I. i. ff. eo. et alibi dicitur q̄ omnis p̄troversie finis est iuramentū. I. e. et si p̄pus vide ad materiam glo. nō. xxvij. q. f. in summa. que ponit quid sit iuramentū. quid iurare. que suicā insti-
tutionis iuramentū. Item formā iurādi et penā puniri. p-
sequamur hic p̄mū ne edificemus sine fundamento.
nā ignoratio p̄ncipij optet ignorare ea que sequūl
I. q. i. cū paulus. Hlo. pall. dicit q̄ iurare est aliquid
deo teste. dicere iuramentū est vox ipsius iurantis v̄l
actus ipse vel ipsum qd̄ iuratur libasti. in summa eo-
ti. §. i. dicit q̄ est assertio vel negatio de aliquo bone-
sto licito et possibili sacre rei attestatione firmata. Lij.
in aue. sacramenta puberum. L. si adiuer. ven. dicit q̄
est affirmatio vel negatio verbis exp̄ssa cū vera reli-
gione. tñ postea nō pluit in eo qd̄ dixi de exp̄ssione
überum p̄cludens q̄ exp̄ssio verbalis nō est de sub-
stātia iuramenti. nā reputur scđm cum p̄tractus alijs
ad cuius esse verba requirantur ut p̄tractus stipulatō
nis. I. i. ff. de. v. obl. et quilibz diffinitio p̄dictaz p̄t
tolerari. Atē sc̄as q̄ iuramentū sacramentū insinuan-
dū sunt sinonimū. I. idē significantia quo ad materiā
nostrā. De p̄mo et tertio p̄z hic in rubro et nigro. naq̄
In rubro ponit de iurecurando. et in nigro tractat de

luramēto. p. 3. etiā dār² in l. iusurandū. ff. c. De scō
p. 3 in dēa autē sacramenta. Quicq̄ tū aliter accipitur
lacrātōneum v. s. de sacra nō ite. p. glo. in. c. venit
de transact. et. l. q. i. multi. quare aut̄ appellatur ius-
randum dic̄t quidā vt nō. in dicta autē. sacra. q̄ ius
ponitur p. expōsitione verborū qd̄ nō placet ibi. Idē.
et L. et dicunt q̄ ponitur q̄ multa sunt necessaria
vt iuridice iuret quā sit sensus de iure in. i. de iurādo
iure. i. iuramēto iure facto. et dicit hosti. in. dic. s. i. q̄
medius dicere de facto iurato vt de iure iurato. Vi
aut̄ queris de ethimologiā nois dīc q̄ dic̄t sacramē-
tum quasi p. sacra astringimētu. Iuramentū vō dic̄t
quasi uris astringimentū Sup quo aut̄ sit iurandum
i. sup q̄ materia. an sup euāngelijs. an sup reliquijjs
an sup corpe xp̄i. vide glo. nō. semp̄ menti tenendam
in de. i. d̄ here. in. v. tacta et vīc q̄ ad substantiā iura-
mentū nō requiritur tactura vt pater ex diffinitione t
p̄batur in. c. et si xp̄s ī eo. sed q̄ fortius strīngit iurā-
mentū corpale liḡl̄ iurā p̄mūnter exigunt corpale iu-
ramēto. i. j. q. i. x. bortamur. de elect. vt circa li. vi. et
dicta de. i. cū multis similibus. H̄inc dic̄t Eliḡ. nō
in. c. mouet. xxij. q. i. quāto id p. qd̄ iuratur magis sā-
ctum est tanto magis ē penale p̄iūnum. et nō. Jnn. in
d. c. et si xp̄s. et hoc q̄ videntur magis p̄tēre in trās-
gressione. H̄inc est q̄ qnōz iuratur p. deum omnipo-
tentem et q̄t̄noz sancta euāngelia vt in. c. quotiē cor-
dis. i. q. vij. q̄icq̄ sup altari. q̄icq̄ sup sanctoz religijs
vt in. c. habēnu s. xp̄j. q. i. Tren scias q̄ vbi dispo-
sitio. p. solemnitate acuis requirit iuramentū corpale
sen cū tacturi nō est iuri satificati ex solo verbali iu-
ramēto vt dicit gl. nō. in. c. vt circa pall. De fide aut̄
qualiter multipliciter suinat vide bo. glo. in. d. c. mo-
net. et an magis astringat iuramēto q̄ fidēi interpo-
sitio dico plie in. d. c. ad aures quod me. causa vide
archi. in. c. i. de sepul. li. vi.

X ad ministrum. Casus. Credito
xare iuramentū de yluris sibi soluer-
dis. hoc d. quo ad literā sed quo ad
intellectum generalius sic. Agi pōt
ad relaxationē iuramenti causa implementū turpium
dīnē p̄tinet ex pte suscipienti t̄ e cas⁹ nō. l. 20. p̄mo q̄
ex iuramento p̄stato sup yluris soluedis obligatō saltē
secundaria acq̄ris pti suscipiati c̄ p̄tranū tenuit do. an
i. c. debitores. j. e. h̄ p̄tra cū iudicio meo ē cas⁹ h̄ nā si
nulla obligatō acq̄rere pti nō p̄pellere ad relaxatōes
iuramenti nā relaxatō p̄linponit vicālū j. d. despō. im
pa. ad dissoluendū. t. l. decē. ff. d. v. ob. nec esse iste
iurās tut⁹ ex relaxatōe sol⁹ p̄ts cū nemo dare possit
quod nō habz. i. q. vij. daibertum. t. c. qđ aut̄ d̄ in-
patro. 20 securdo et hoc et ex rex. q̄ ex patro
iuramento ouitur partī suscipienti obligatio saltē na-
turalis non enī hic ponderatur pactum precedens